

FABVLA

RVM QVAE HOC LIBRO
cōtinētur, interpretes atq; autores sunt h.

Guilelmus Gouduus.

Hadrianus Barlandus.

Erasmus Roterodamus.

Aulus Gellius. Laurentius Valla.

Angelus Politianus. Petrus Crinitus.

Ioannes Antonius Campanus.

Plinius secundus Nouocomensis.

Anianus. Guilelmus Her...

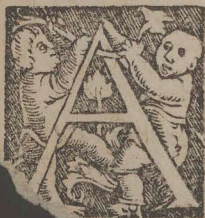
Nicolaus Gerbellius Pho...

ÆSOPI VI

TA BREVISSIME EX MA-
XIMO PLANUDE.

* * *

ESOPVS GENVS
traxit ex Ammorio oppido Ph-
rygiæ cognomento magnæ, sed
fortuna fuit seruus, verum ser-
uus non potuit animum eius li-
berum corrumpere. Fuit autem
non solum seruus, sed & defor-

omnium sue etatis hominum. Nam acu-
preßis naribus, depresso collo, pro-
niger, unde & nomen adeptus, uen-

mnium pesti-
articula-
leri pos-
orpe, ani-
inota om-
fodi-
is, et
s agri-
colæ

cola quidam dono dedisset, eas dominus seruo euidam
Agathopodi domum ferendas commisit. Qui Agatho-
pus consiliū iniit cum cōserus, ut ipsi ficus illatas deuo-
rarent, causarenturq; postea Aesopum eas furto abla-
tas comedissee. Hero domum redeunte, accusatur Aeso-
pus, parantur flagra, procumbit ad heri pedes miser,
dilationem petit, qua impetrata, aquam calidā affert,
cuius partem ebibit, reliquam propinat conseruis, Ae-
sopus præter aquam nihil euomit: serui unā cum hu-
more & ficus in terram eijciunt. Nudi nebulones fla-
gro misere conciduntur, laudato mirifice ingenio Ae-
sopi. Cum sacerdotes Dianæ conuenissent Aesopum,
rogassentq; uiam ut illis monstraret, quæ in urbem
ducebat, Is prius frugali cœna refocillatos, in ui-
am dux ipse ducit. Ob quam hospitalitatem sacerdo-
tes precibus orant Dianam, ut ipsa gratiam referat ho-
mini tam bene de ipsis merito. Quo facto reuersus
Aesopus, in somnum lapsus, uisus est fortunam abste-
re sibi, soluentem eius linguam, atq; fabularum largi-
entem doctrinam. Quare mirifice letatus Aesopus ex-
pergiscitur, beneficium hoc in hospitalitatis observa-
tionem reijcit. Non enim amplius loquendo tardus
erat, sed lingua soluta, expedite loquebatur. Quod
cum Zenas quidam agri præfectus intellexisset, ti-
mens nequando iniquitatis apud dominum ab Aeso-
po accusaretur, hominem præuenit, atq; grauissima
accusatione in odium domini induxit, adeo, ut eundem

praefecto ab hero Aesopus tradcretur. Cumq; iam in po-
testate Zenae foret Aesopus, conuenit Zenam merca-
tor quispiam rogans, num iumentum aliquod uelit diue-
dere. Respondit Zenas iumentorum se potestatem non
habere, uerum Aesopus monstrat, an hunc uelit, ad-
esse quidem. Quem cum uidisset mercator, unde haec ti-
bi olla, inquit, an ne truncus est uel homo? Ni uocem
emitteret, utrem inflatum arbitraret, atque indignatus
abiit. Aesopus ipsum sequens, mane inquit. Ille uero con-
uersus, abi, inquit, sordidissime canis. At Aesopus ait,
eme me mercator, non inutile tibi sum futurus mancipi-
um. Nam si tibi domi sunt mali pueri et sine otio flētes,
his me praefice paedagogum, omnino eis ero pro larua.
Ridens igitur mercator ad Zenam dicit: Quāti uas hoc
malum uendis? Ille tribus ait obolis. Mercator tres obo-
los exponens, nihil emi (inquit) nihil exposui. Mercator
ille cum Ephesi reliqua uendidisset mancipia, tria remā-
serunt illi. Grammaticus, Cantor, & Aesopus. Quos cū
ille nequiret diuendere Samum petijt: atq; ibi expositis
his tribus Grammatico & Cantore egregie ornatis,
Aesopo uero in medio sordidissimo stante, uenit philo-
sophus Xanthus, atq; hos tres probe contuens merca-
toris commentum miratus est, Cur nam inter duos bel-
lissimos iuuenes tam sordidum statuisset hominutionem.
Xanthus igitur percontatur Cantorem cuius sit, Re-
spondit Cappadox sum. Quid sciret. Respondit, omnia.
Quo dicto risit Aesopus. Quae fuit & a Grammatico
Xanthus.

Xanthus, cuius esset, dixit se Lydum esse. Quid facere
sciret rogante Xantho, omnia inquit Grammaticus, atque
iterum Aesopus risit. Discedente Xantho rogant discipuli
ut Aesopum emat, nam reliquos duos nimis magno
precio aestimarat mercator. Veniens ad Aesopum Xanthus
rogat unde sit, nigrum se esse respondit. Ille uero
non hoc uolebam ait, sed unde natus sis. Ait Aesopus,
ex uentre matris meae. Non hoc dico Xanthus inquit,
sed in quo loco natus sis. Aesopus ait, matrem non renun-
tiasse sibi, an in sublimi uel humili loco cum genuerit.
Xanthus quid facere sciat percunctatur, et ille,
nihil. Quomodo? dixit Xanthus. Quoniam hi duo se
omnia nosse professi sunt, mihi uero nihil reliquerunt.
Laudatus est multis modis Aesopus a scholasticis ob hoc
responsum, quonia nullus sit usquam inter mortales cui
cognita, explorataque sint omnia. Xanthus empturus
Aesopum, dixit: Si emero te, an ne es fugiturus? Cui
Aesopus respondit: hoc si facere uolueris, haud quaquam
te utar consultore. Quae cum maxime placuissent Xan-
tho subintulit: Sed deformis es. Atque ille respondit: O
philosophus non faciem, sed mentem oportet inspicere.
Xanthus soluto ab scholasticis pretio, Aesopum accepit.
Inter deambulandum igitur cum sol esset ardentissimus,
Xanthus meiebat nihilominus iter peragens. Id
animaduertens Aesopus, dixit se confestim fugituru-
rum. Xantho, cur nam id facere uellet, exquirente, Quo-
niam, inquit, si tu cum herus sis, naturae non potes morem

perere, quid seruo mihi faciendum? Nam si ad ministerium aliquot mitterer, num inter uolandum cacare deberem? Post hæc accidit Xanthum die quodam amicos ad conuiuium inuitasse. Quibus rem gratam facturus, Aesopo mandat ut lentem coquat. Qua commode parata, et cocta, Xanthus eam iubet afferri. Aesopus iussa exequitur. Xanthus lente accepta, probaturus an ne cocta foret satis, digitis eam attriuit, multas adhuc superesse putans, quas iubens Aesopum afferre, præter aquam nihil apportauit. Xantho grauiter indignate, cur non lentas apponeret mense. Respondit se ucluti iussisset, nolentes, sed lentem coxisse. Referuntur sententiæ aliquod Aesopi elegantissimæ, hæ uidelicet: Deum ante omnia cole. Regem honora. Bene agentibus ne inuide. Linguæ continens esto. Mulieri nunquam credas secreta. Ne pudeat te semper discere meliora. Fac quæ te non mœstificent. Bonum esse non te poeniteat. Aesopus cum apud Samios ageret, libertate donatus est, missusque Cræso regi, bellum cum Samijs agenti, id sua cum prudentia, tum urbanitate effecit, ut Samijs placatus rex conciliaretur. Samij multis honoribus redeuntem Aesopum exceperunt. Qui discedens ex insula, orbem peragravit, cui maximam familiaritatem fuisse memorant cum Lycero rege, a quo statua aurea Aesopo iussa erigi. Deinde peragrata Græcia, Delphos peruenit. A quibus nullo affectus honore est, sed ab ipsis post multa salutaria præcepta, è rupe præceps deuolutus, mortuus est. Cuius mors

ius mors graui pestilentia ulta iniusti occisi Aesopi in-
dicium Delphis exhibuit.

EX PHILO

STRATI IMAGINIBVS.

ABVLAE SE AD AEsopum, sua in eum beneuolentia conferunt, quod satagat sui. Fabula quippe & Homero & Hesiodo, nec non & Archilochos in Lycamben cura fuit, sed ab Aesopo humana omnia ad fabellas redacta sunt, sermone brutis non temere imperatito. Nam & cupiditatem tollit, & libidinem insectatur, et fraudem. Atque haec ei Leo quispiam agit, & uulpes, & per touem, equus, nec testudo muta. Ex quibus pueri discunt, quae in uita gerantur. Habentur igitur in precio fabulae propter Aesopum. Accedunt ad ianuam docti huius, uittis cum decumtore, coronaque oleagina coronaturae. Hic, ut puto, fabulam aliquam texit, risus enim faciei, et oculi in terram defixi, id praeseferunt. Pictorem, fabularum curas remissione animo indigere, non latuit. Philosophatur autem pictura & fabularum corpora. Bruta enim cum hominibus

A A conferens

conferens, coetum circa Aesopum statuit, ex illius scena confectum. Chori dux uulpes depicta est, utitur enim ea Aesopus ministra argumentorum plurium ceu Danae comedia.

MARTINVS DORPIVS IOAN-
ni Leupe, Iacebo Pape & Ioanni Nimitte
eruditissimis in Flandria ludis
magistris S. *

QVIDEM IN EA ET
sum, & sui semper sententia, uiri
ornatissimi, quam mutare nul-
lus queam, Sed nec uelim ut im-
pendio plus nutantibus literis cō-
sultum putem ab eruditis ali-
quot nostra memoria uiris, qui
classicos autores castigauerunt, quam à quibusdam
gloriolae aucupibus (nam alios Iaceo) qui cōmentari-
orum latifundijs omnia occuparunt. Ecquis enim non co-
nomine Aldum Romanū suspicet, amat, predicat: haec
mecum identidem reputans ausus sum & ipse quiddam
minus (penè dixerim) minimo, nempe fabellas Aesopicas
rursus emittere, non carmine quidem illas subru-
stice conscriptas, sed prosa oratione nimis quàm lepide
concinatas, utpote à Gulielmo Goudano, tanto uiro,
& ab Erasmo meo literatorum quasi phœnice, seruo sit
laudatus

mandatus. Eam opellam uobis ingeniose Flandrorū in-
uentis præceptoribus nuncupatim dedico, eo utiq; spe-
stans, ut scholasticuli uestri hoc leuigatorio omuem re-
ncellarum linguarum stribiliginem prius abrasant, quàm
ad Liliū nostrum uetus atq; adeo primū apud Louani-
enses politioris literaturæ domiciliū profecti, philoso-
phiæ mitentur. Adieci pauca ex Gellio, Politiano, Pe-
tro Crinito, sed selecta. Quod si genio quopiam aspiran-
te leuis hæc alea feliciter ceciderit, plusculum aliquan-
do audebo, & quedam meæ ipsius forturæ, quæ inter im-
parturio pariam dialogos, carmina, prologos in actio-
nes Plautinas, cõplementū Aululariæ atq; id uenus alia.
Cur enim (queso) non ausim ? quo nam absterrear ?
auxilio uidelicet fretus Thesei quondam uestri, nunc &
mei Nicolai Buscoducensis uiri (quod uel tacete me ipsi
probe nostis) exquisitè docti siue philosophicæ famili-
as requiratis, siue uenustioris dictionis lauticiæ, quæ et
amici candidi, synceri, humani, qui curam huius aditu-
cule in se omnē deriuauit. In reliquis idem (quæ est ho-
minis uigilantia) lubens obiturus. Ridere inter in ab istis
anusis sinistra Mimerua natis, hoc uero in hi pal-
marum, quando sui similes, & omnes, &
solos in cælum ferre obstinauerint.

Valete. Louanij, ex nomina-
tissimo Lilianorum gy-
mnasio. ad x. Ka-
len. Decemb.

INDEX FABVLARVM OMNIUM
 qua hoc libello continentur, secundum
 ordinem Alphabeti.

A.

Biete et dumo.	54
¶ Accipitre columbam insequente.	87
¶ Accipitribus inter se inimicis quos columba pa- cauerant.	130
¶ Adolescente et cato.	28
Adolescente ex coitu infirmo & lupo.	127
Adolescente in funere matris caneme.	113
Adolescente quodam & hirundine.	184
Adolescentibus & coquo.	142. et 167
¶ Agrote & medico.	40. et 145 et 184
Agno et lupo.	28. et 171
Agricola & filiis.	165
Agricola & cambus.	33. et 140. et 165
Agricola et gruibus.	35
Agricola et poëta.	119
Agricola et Pelargo.	171
Agricola militiam et mercaturam affectante.	110
Agricola seuiente in filios.	140
¶ Alite et pullis eius.	55
¶ Amne suum fontem conuitijs laceffente.	111
¶ Anguilla conquerente quod magis quam serpens in- festaretur.	92
	Anser

54
87
e pa
139
28
127
113
184
t 167
184
t 171
165
t 165
35
119
171
110
140
55
111
s in=
92
sere

Ansero.	59
Anseribus.	43
Anu et ancillis.	41
Anu doemonem accusante.	99
¶ Ape et Ioue.	183
Apro et asino.	4
Apro et rustico.	58
¶ Aquila et cornicula.	6
Aquila et coruo.	36. et 152
Aquila & homine.	159
Aquila et pica.	96
Aquila et scabrone.	152
Aquila et uulpe.	151
Aquila filios cuniculi rapiente.	122
¶ Aranea et hirundine.	87
Aranea & podagra.	76
Arboribus pulchris et deformi.	90
Ariete cum tauro pugnante.	121
Arione et delphino.	73
Artubus humanis et uentre.	85
Arundine et olea.	142
¶ Asino.	41. et 48. et 65
Asino agrotante et lupis uisitantibus.	114
Asino & equo.	42. et 186
Asino & Ioue.	185
Asino et lupo.	146. et 187
Asino & scurra.	110
Asino	Asino

A fino et uiatoribus.	64
A fino et uitulo.	88
A fino laborum finem non inueniente.	115
A fino qui hero ingrato seruerat.	116
A fino, simia, et talpa.	92
A fino tubicine & lepore tabellario.	129
A uaro et inuido.	55
A ucupe.	174
A ucupe et fringilla.	102
A ucupe et merula.	146
A ucupe et palumbo.	38
A ucupe et uipera.	142
A uibus.	40
A uibus & noctua.	70
A uibus et quadrupedibus.	20
A uibus plures reges eligere uolentibus.	112
A uibus scarabæos timentibus.	101
A uicule castæ mîdo.	68
A uriga et rota currus fridento.	124
B oue et iuuenço.	60
B uccinatore.	31
C alamo et oliua.	168
C amelo.	49
C aluo crimes externos gerete pro natiuis.	149
C aneris matre & filio.	47
	Cane.

Cane ad coenam uocato.	178
Cane carnes portante.	177
Cane et asino.	8
Cane & hero.	101
Cane & lanio.	27.
Cane et lanione.	144
Cane et leone.	61
Cane et lupo.	176
Cane et oue.	88
Cane et umbra.	2
Cane inuido et boue.	36
Cane mordaci.	49
Cane oues domini sui occidente.	120
Cane uenatico.	12
Canibus urbanis uillaticum insequentibus.	99
Caponibus pinguibus et macro.	89
Carbonario & fullone.	30. et 136
Carbonario & lotore.	162
Carduele et puero.	104
Castore.	175
Castore uirilia sibi amputante	144
Cato et Gallo.	154
Cata in foeminam mutata.	163
¶ Cera duritiem appetentis.	109
Ceruo.	28
Ceruo & bobus.	83
Ceruo & leone.	170
	Ceruo

Ceruo & lupo.	14
¶ Cicada et formica.	60
¶ Cochlea petente à Ioue ut suam domum secum ferre posset.	117
Columbis & miluo.	11
Columba & pica.	88
Coriario ementè pellem urfi à uenatore nondum pti.	107
Cornice & oue.	37
Cornice & urna.	56
Coruo egrotante.	176
Coruo et lupis.	72
Coruo & uulpe.	175
Coruo et uulpecula.	6
¶ Cuculo & accipitre.	88
Cucurbita ad pinum sata.	71
Culice cibum & hospitium ab ape petente.	129
¶ Cygno in morte canente reprehenso à ciconia.	91

D.

D iuite quodam & seruo.	98
¶ Duabus ollis.	50
Duobus adolescentibus.	27
Duobus amicis & urso.	49. et 141
Duobus amicis & ursa.	167
Duobus gallis intra sese certantibus.	181
Duobus inimicis.	168
	Equite

14
60
erre
117
11
88
ca
107
37
56
176
72
175
6
88
71
129
91

98
50
27
141
167
181
168
quite

I.

E Quite caluo.	50
Equo & asino.	19 et 138
Equo & ceruo.	26. et 84
Equo & leone.	18
Equo inculto sed ueloci et cæteris cum irridetibus.	126
¶ Erimatio niperam hospitem eijciente.	118

F.

F Abro & cane.	172
¶ Fele in foeminam mutata.	119
¶ Filio cuiusdam senis & leone.	148
¶ Formica.	39
Formica & cicada.	45 et 196
Formica & columba.	182
¶ Fure & cane.	12

G.

G Allina & uulpe.	189
Gallis & perdice.	37. et 157.
Gallo & cato.	35
Gallo gallinaceo.	1
¶ Gliribus quercum eruere uolentibus.	100
Graculo.	16

H.

H Eremita et milite.	108
Hercmita uirgine egrotante.	96
Hero rustici malum ad se transferente.	38
Hirundini.	

H irundinibus.	10
H ædo & lupo.	24. et 41
Homine à cane morfo.	166
Homine & ligneo deo.	158
Homine quem canis momorderat.	148

I.

I oue.	195
Ioue et coruo.	172
Ioue et Simia.	43
Iauene senis curuitatem iridente.	95

L.

L ena & uulpe.	180
Legato auaro tubicines decipiente.	94
Leone, et asino et uulpe.	173
Leone cuiusdam rustici filiam amante.	179
Leone et alijs.	40
Leone & capella.	56
Leone et capra.	42
Leone et homine.	189
Leone et mure.	8. et 109
Leone et quibusdam alijs.	3
Leone et rana.	39. et 177
Leone & tauro.	46. et 178
Leone et uenatore.	56
Leone et uulpecula.	24
Leone porcum sibi socium eligente.	129
Leone senè.	177
Leone	

18	Leone senectute confecto.	7
et 41	Lepore calliditatem et uulpe celeritatem à Ioue peten-	
166	tibus.	125
158	Lepore & testudine.	191
141	Lepore sese uulpi præferente ob pedū uelocitatē.	118
	Leporibus & ranis.	14. et 186
195	¶ Lignatore quodam.	184
172	Lupis & agnis.	22
43	Lupo & agno.	1. et 180
95	Lupo & cane.	32
	Lupo & capite picto.	16
180	Lupo & grue.	3. et 180
94	Lupo & sucula.	12
178	Lupo & uulpe.	20
179	Lupo ouis pelle induto, qui gregem deuorabat.	119
40	Lupo pisce fluuij maris regnum affectante.	123
56	Lupo suadente histrici ut tela deponeret.	117
42	Luscimia cantum accipitri pro uita pollicente.	128
189	M.	
et 109	M Edico quodam	174
3	Membris & uentre.	22. et 73
et 177	Milite & equo.	103
et 178	Miluo egroto.	9
56	¶ Mula quidam.	173
24	Muliere amatoris discessum flente.	91
129	Muliere & gallina.	141. et 166. et 187
177	Muliere & medico.	164.
Leone	B Muliere	

Muliere ignem in mariti domum ferente.	130
Muliere quæ pro uiro mori se uelle dicebat.	112
Muliere uirum morientem flente.	91
Mulo & equo.	106
Mure in cista nato.	86
Mure liberante miluum.	117
Mure qui cum fele amicitiam contrahere uolebat.	116
Mure urbano et rustico.	5
Muribus & cato.	169
Musca. 183. Muribus & ranis	2
Musca & formica.	17
Musca quæ quadrigis insidens puluerem se excitasse dicebat.	92
Mustela fenicula et muribus.	37

N.

N Autis sanctorum auxilium implorantibus.	93
Nuci, asino, et mulieri profunt uerbera.	114
Nutrice et lupo.	46

O.

O Ve pastori conuiciante.	123
Opilione et agricolis.	36

P.

P Ardo et uulpecula.	62
Partu montium.	12
Partu terre.	73
Pastore artem nauticam exercente.	148
Pastore et mari.	193

Patre

130	Patre et filijs .	39
112	Patre filium ad uirtutes frustra hortante.	120
91	Pauone et gruc.	52
106	Pauone & luscinia.	37
86	¶ Philomena et accipitre .	153
117	¶ Piscatore.	137
116	Piscatore et pisciculo.	45. et 54
5	Piscatore & smaride pisciculo .	156
169	Piscatore quodam.	161
2	Piscatoribus quibusdam.	64. et 161. et 162
17	Piscibus.	61
se di=	Piscibus è sartagine in prunas desilientibus .	93
92	¶ Porco et equo .	106
37	¶ Prætoris repetundarum damnato.	131
	¶ Puero & fortuna.	169
93	Puero & fure.	57
114	Puero & matre .	147
46	Puero et scorpione.	190
	Puero oues pascente.	175
123	Puero quodam fure .	192.
36	Pulice.	195
	Pulice et homine.	196
62	Punica & malo arboribus .	193

Q.

Q Vadrupedibus societatem aduersus aues cum
piscibus ineuntibus. 94

148 Quercu et Arundine. 44. et 52.

193 Patre B 2 Rana

R.

R ana & boue.	18
Rana & uulpe.	48. et 188.
Ranis & earum rege.	10
Ranis regem petentibus	163
¶ Rege & simijs.	63
¶ Rustico amnem transituro.	87
Rustico & angui.	15
Rustico & colubro.	4
Rustico & equo.	30
Rustico & fortuna.	51
Rustico & Hercule.	59
Rustico & iuueno.	57
Rustico & mure.	96
Rustico impetrante ut triticum absq; aristis nascere-	
tur.	86
Rustico per uocem hœdi ad iuriconsultũ admissõ.	126

S.

S acerdote & pyris.	105
Salice et securi.	192
Satyro & rustico.	67
Satyro & uiatore.	57
Scarabeo & aquila.	65
¶ Scurra & episcopo.	104
¶ Sene iuuenem poma sibi surripientem satis deicien-	
te.	127
Sene mortem differrẽ uolente.	131
	Sene

	Senē mortem uocante .	164
	Senē ob impotentia libidinem carnis relinquente.	119
	Senē puellam in uxorem accipiente .	95
	Serpente & agricola.	188
	¶ Simia.	195
	Simia & duobus eius natis.	60
	Simia & eius prole.	52
	Simia & uulpe.	170
	Simia & uulpecula.	23
	Simijs & pardale.	66
	¶ Sole & aquilone.	47
	¶ Suc & cane.	103
	Sylua & rustico.	22

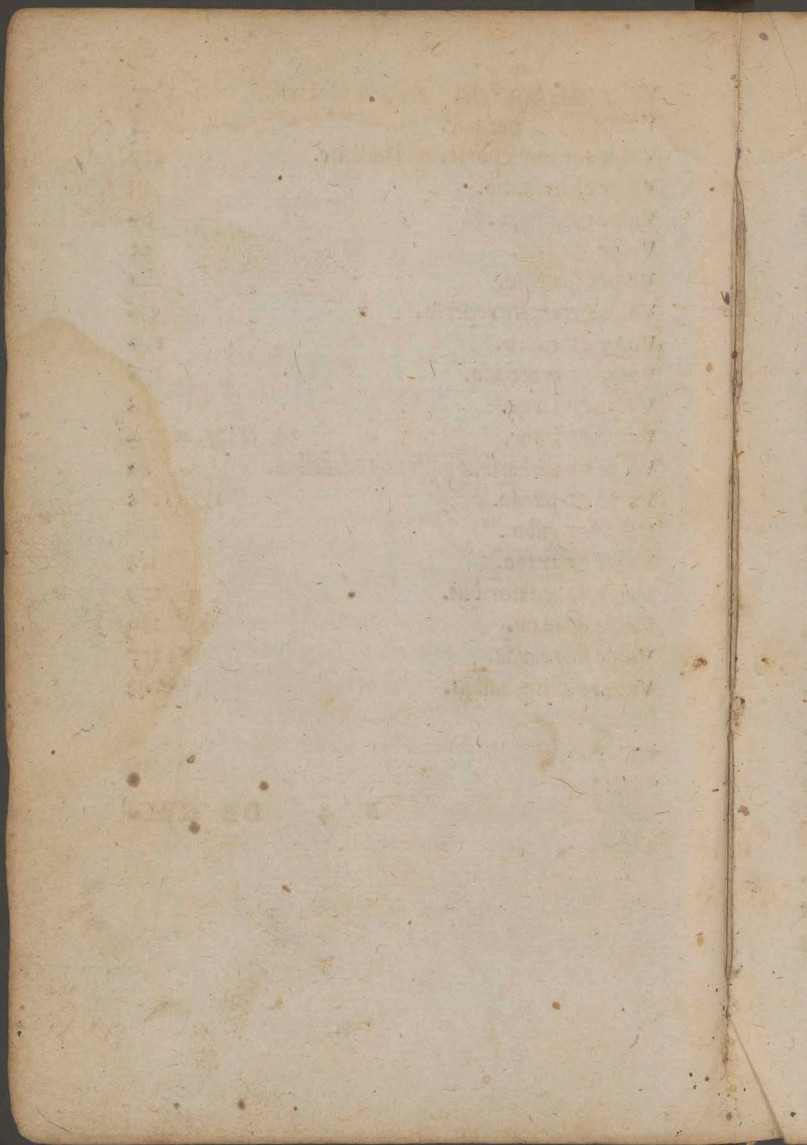
T.

	T Alpa et matre.	194
	Tauro et capro.	51
	Tauro & mure.	58
	Tauris et leone.	53
	¶ Testudine et aquila.	47
	Testudine & ranis.	100
	¶ Tigride et uulpe.	53
	¶ Trabe bovm pigritiam increpante .	103
	Trabe et bobus eam trahentibus	90
	¶ Tubicine.	143, et 172
	Turdo amicitiam cum hirundine incunte.	96
	¶ Thyno et Delphino.	144, et 173

V.

V Ate quodam.	145, et 181
Venatore & perdice.	191
Vestis, perdicibus & agricola.	194
Viatore.	189
Viatore & pera inuenta.	147
Vidua & asino uiridi.	121
Vidua uirum petente.	98
Vipera & lima.	21
Viro agricola.	159
Viro amicos experiri uolente.	124
Viro Apollinem tentante.	137
Viro auaro sacculum nummorum alloquente.	132
Viro clysteria recusante.	114
Viro & satyro.	138
Viro et uxore bigamis.	108
Viro et uxoribus.	197
Viro iactabundo.	136
Viro inope & infirmo.	161
Viro maligno & demone.	111
Viro Cardinali nuper creato gratulatur.	94
Viro zelotypo qui uxorem dederat custodiendam.	113
Vitula & boue.	168
Vitulo & cerua.	182
¶ Vlmo & silere.	109
¶ Vpupa indigne honorata.	105
¶ Vrso et apibus.	102
¶ Vulpecula & ciconia.	15
Vulpecula	

181	Vulpecula et mustela.	25
191	Vulpecula & pardale.	62
94	Vulpe carnem leporis cani laudante.	125
89	Vulpe et Erimatio.	83
47	Vulpe & aquila.	34
121	Vulpe & fcele.	63
98	Vulpe esuriente.	160
21	Vulpe & capite reperto.	136
159	Vulpe & capro.	134
24	Vulpe & crocodilo.	156
137	Vulpe & larua.	158
132	Vulpe & leone.	34. et 135. et 154
14	Vulpe & mulieribus gallinam edentibus.	89
138	Vulpe & pardo.	139. et 162
108	Vulpe & rubo.	156
97	Vulpe & trago.	153
136	Vulpe et uenatoribus.	157
161	Vulpe quadam.	190
111	Vulpe sine cauda.	155
94	Vulture alijsq; auibus.	43

DE GALLO GALLINACEO.

ALLVS GALLINACEUS dum uertit stercorariū, offendit gemmam Quid (inquis) rem sic nitidam reperio? Si gemmarius reperisset, nihil esset eo letius, ut qui pretium sciret. Mihi quidem nulli est usui, nec

magni aestimo, imò equidem omnibus gemmis granum hordei malum.

MORALE.

Per gemmam artem, sapiētiāq; intellige; per gal- lum hominem stolidum & uoluptarium. Nec stolidi artes liberales amant, cura usum earum nesciāt, nec uoluptarius, quippe cui una placeat uoluptas.

DE LUPO ET AGNO.

Lupus ad caput fontis bibens, uidet agnum procul infra bibentem. Accurrit, agnū increpat, quod turbarit fontē. Trepidare agnus, supplicare, ut parcat innocenti: Se, quando longe infra biberit, potius lupi ne potuisse quidem turbare, nedum uoluisse. Lupus contra intonat, nihil agis sacrilega, semper obes. Pater, mater, omne tuum inuisum genus, scdulo mihi aduersatur. Tu mihi dabis hodie poenas.

MORALE.

Vetus dictum est, ut canem cadas, facile inueniri

B S baculum

baculū. Potens, si libet nocere, facile capit nocēdi causa
sam. Satis peccauit, qui resistere non potuit.

DE MVRIBVS ET RANIS.

Bellum gerebat mus cū rana, De paludis certaba-
tur imperio. Pugna erat uehemens, & anceps.
Mus callidus sub herbis latitans, ex insidijs ranā
adoritur, rana uiribus melior, pectore, & insultu ualēs,
aperto Marte hostem lacepsit. Hasta utriq; erat iuncta.
Quo certamine procul uiso miluus adproperat, dumq;
pre studio pugnae neuter sibi cauet, utrunq; bellatorem
miluus rapit, ac laniat.

M O R A L E.

Et idem euenire solet factiosis ciuibus, q; accensi libi-
dine dominandi, dum inter se certant fieri magistratus,
opes suas, plerunq; etiam uitā in periculo ponunt.

DE CANE ET VMBRA.

Canis tranans fluuiū, rictu uehebat carnē. Splen-
dente sole, ita ut sit, umbra carnis lucebat in aqs.
Quam ille uisam auide captans, quod in faucibus
erat, perdidit. Itaq; tum rei, tum spei iactura percussus,
primum stupuit, deinde animum recipiens, sic clatrauit:
Miser, deorat cupiditati tuae modus. Satis superq; erat
ni desipuisses. Iam per tuā stultitiā minus nibilo tibi est.

M O R A L E.

Monemur hac fabella modestiæ, monemur prudē-
tiæ, ut & cupiditati sit modus, ne certa pro incertis amit-
tamus

ramus, Astute certe Terentianus ille Sannio: Ego, inquit, spem pretio non emo.

DE LEONE & quibusdam alijs.

CUm oue quibusdamque alijs pepigerat Leo, uenditionem fore communem. Itur uenatum, capitur ceruus, partiuntur, singulas singulis partes, tollere, ut conuenerat incipientibus, leo irruigit: Vna inquit pars mea est, quia sum dignissimus. Altera item mea est, quia uiribus prestantissimus. Porro quia in capiundo ceruo plus sudauerim, uendico tertiam. Quartam denique partem ni concesseritis, actum est de amicitia. Socij hoc audito, discedunt uacui et taciti, non ausi mutire contra leonem.

M O R A L E.

Rara semper fuit fides, apud hoc seculum rarior est, apud potentes est, et fuit semper rarissima. Quo circa satius est, ut uiuas cum pari. Qui enim cum potentiore uiuit, necesse habet sepe de suo iure concedere: cum aequali aequale tibi ius erit.

DE LVPO ET GRUE.

Lvpo uoranti ouem, forte ossa hasere in gula. Ambit, orat opem, opitulatur nemo. Omnes dictitant tulisse eum pretium uoracitatis. Tandem blandicijs multis, pluribusque promissis gruem inducit, ut collo longissimo in gulam inserto, os infixum eximeret. Petenti autem premium illudit, inepta, inquit, abi. Non sat habes quod uiuis, uitam debes mihi. Si libuisset, licuit premordere

pre mordere collum tuum.

MORALE.

 Tritum est, Perire quod facis ingrato.

DE RVSTICO ET COLVBRO.

Rusticus repertū in niue colubrum frigore prope
~~reperit~~ tum, domū tulit, abiecit ad focum. Coluber
 ab igne uim uirusq; recipiens, deinde flammam
 non ferens, omne tugurium sibilando infecit. Accurrit
 rusticus, correpta sude, uerbis, uerberibusq; cum eo in-
 iuriam expostulat. Num hanc referat gratiam? num ui-
 tam erepturus sit illi, qui uitam ipsi dederit?

MORALE.

 Fit interdū ut obsint tibi, quibus tu profueris, &
 male de te mercantur ij, de quibus tu bene sis meritis.

DE APRO ET ASINO.

Dum iners asinus irrideret aprum, ille indignans
 frēdebat: Malum quidē ignauissime sucras me-
 ritus, sed etiam si tu pœna sueras dignus, tamen
 ego indignus, qui à te pœnas sumā. Irride tutus, impune
 tibi licet, tutus enim es ob inertiam.

MORALE.

 Demus operam, ut cum indigna nobis audimus,
 aut patimur, ne indigna nobis dicamus aut faciamus.
 Mali enim et perditū plerunq; gaudent si q̄ssiam bono-
 rum eis resistat. Magni pendūt haberi se dignos ultione.
 Imitemur equos, & magnas bestias, qui oblatrātes cantu-
 culos cum contemptu prætereunt.

De

F A B V L A E.

DE MVRE VRBANO ET MVRE Rustico.

Libitum est urbano muri deambulare rus. Vidit hūc mus rusticus, inuitat, apparatus, itur coenatum. Depromit rusticus quicquid posuerat in hycem & exhaurit omne penu ut tanti hospitis expleat lautitiā. Urbanus tamē frontem corrugans, ruris dānat inopiam, urbis subinde laudat copiam, Remans ducit secum in urbem rusticum, ut quæ uerbis iactitarat, re comprobaret. Ineunt conuiuium, quod urbanus splendide compararat. Inter epulandum auditur in sera murmur clauis, trepidare illi, & fugitare fugitando. Rusticus & insuetus, & loci ignarus, egre se tueri. Discedēte famulo, redit urbanus ad mensam, uocat rusticū. Ille uix tandem metu deposito prorepat. Inuitantē ad pocula urbanum percunctatur, num hoc periculum crebrum sit? Respondet ille quotidianum esse, oportere contemni. Tum rusticus, Quotidianum inquit? Me Hercule, istæ dapes plus fellis quā mellis sapiūt, Equidem malo cum securitate meam inopiam, quā cum tali anxietate istam copiam.

M O R A L E.

¶ Diuitie præ se ferunt qdem uoluptatem, sed si introspicias, habent pericula & amaritudinem. Eutrapius quidam fuit, qui cum inimicis suis quā maxime nocere uellet, diuites eos faciebat, dictitans ita se eos ulcisci, quippe accepturos cum diuitijs ingentem sarcinam curarum.

De aquila

DE AQUILA ET Cornicula.

Aquila nacta cochleā, non ui arte quit erue-
re piscem. Accedēs cornicula dat consiliū. Sua-
del subuolare, et ē sublimis cochleam in saxa
præcipitare, sic enim fore, ut concha frangatur. Humi
manct cornicula, ut præstoletur casum, præcipitat aq-
la, frangitur testa, subripitur piscis à cornicula, dolet
elusa aquila.

MORALE.

 Noli quibusuis habere fidem, & consiliū quod ab
alijs acceperis, fac inspicias, Multi enim consulti, non
suis consultoribus, sed sibi consulunt.

DE CORVO ET Vulpecula.

Predam nactus strepitat in ramis coruus. Videt
vulpecula gestiētem, accurrit. Coruū, inquit, plu-
rima salute impertit uulpes. Sæpenumero audie-
ram famam esse mendacem, iam re ipsa experior. Nam
ut hac forte iam prætereo, suspiciēs te in arbore, aduo-
lo culpans famam. Fama enim est, te nigriorem picc es-
se, et uideo candidiorem niue. Meo sane iudicio, cygnos
uincis, et hederā formosior alba es. Quod si ut plumis,
ita & uoce excellis, omnium auium equidem te dixerim
reginam. Hac assentatiuncula illectus coruus, ad canen-
dum apparat, apparanti uero ē rostro excidit casus,
quo correpto, uulpecula cachinnum tollit. Tum demum
miserum coruum pudet, pigetq; sui. Et iactura rei mi-
xta

eta pudore dolet.

M O R A L E.

☞ Nonnulli sic auidi laudis sunt, ut cum suo probro et damno ament assentatorē. Eiusmodi homuntiones prede sunt parasitis. Quod si uitaueris iactantiā, facile assentatorum pestiferum genus uitaueris. Si tu uoles esse Thraso, nusquam decribit Gnato.

D E L E O N E senectute confecto.

Leo qui in iuuentute complures sua ferocitate fecerat inimicos, in senectute exoluit pœnas. Reddunt salionem bestia. Dente aper, cornu petit taurus. In primis asellus uetus ignauie nomen cupiens abolere, uerbis & calcibus strēnue insultat. Tum gemebundus leo: Hi quibus olim nocui, iam uicissim nocent, & merito. Sed hi quibus aliquando profui, iam uicissim non profunt, immo etiam immerito obsunt. Stultus fui, qui multos fecerim inimicos, stultior, qui falsis amicis confisus fuerim.

M O R A L E.

☞ In secundis rebus non esferaris, non sis ferox. Nana si uultum mutarit fortuna, ulciscantur quos lesisti. Et inter amicos fac habeas discrimen. Sunt enim quidam amici, non tui, sed mēse tuæ, sed fortune tuæ. Quæ quidem fortuna simul ac mutata erit, et illi mutabuntur. Et bene tecum actum erit, si non inimici fuerint. Merito queritur Ouidius: En ego non paucis quondam munitus amicis, Dum flauit uelis aura secunda meis.

Vt fera nymboſo tumuerunt equora nento. In mediſſi
laccra puppe relinquitur aquis.

D E C A N E E T A S I N O .

Dum blādiretur Canis hero & familia, herus &
familia canem demulcēt. Afellus id uidens altius
gemit, coepit eum pigere ſuae ſortis, inique putat
comparatū, canem gratum eſſe canctis, paſci de men-
ſa herili, idq; ocio ludoq; conſequi: Seſe contra portare
elitellas, cedi flagello, nunquā ocioſum eſſe, & cunctis
tamen odioſum. Si haec fiant blandicijs, eam artem, que
tam utilis ſit, ſtatuit ſectari. Igitur quodā tēpore rede-
unti domum hero, rem tentaturus, procurrit obuiam,
ſubſilit, pulſat unguulis: exclamāte hero accurrere ſerui,
et ineptus afellus, qui ſe urbanū credidit, fuſte uapulat.

M O R A L E .

¶ Non omnia poſſumus omnes (ut ait Virgilius in
Buccolicis) Nec omnes omnia decēt. id qſq; uelit, id ten-
tet, quod poſſit. Non ſimus id, quod Graecae ſignificātius
dicitur, ὄντι λύγος id eſt, aſinus lyrarū uel lyrae.
Sic autem Boetius: Aſinus ad lyram poſitus. Repugnāte
natura irritus labor. Tu nihil inuita facies diceſue Mi-
nerua, teſte Horatio.

D E L E O N E E T M U R E .

Leo eſtu, curſuq; deſeſſus, ſub umbra fronde ſu-
per uiridi quieſcebat. Murum autem grege ter-
gum eius percurrēte, experrectus, unū e multis
comprehēdit.

prehēdit. Supplicat captiuus, idignū se esse cui leo irascatur, clamat. Reputās ille in nece tantilla bestiolenihil esse laudis, captiuū dimittit. Nec uero ita mīto post, leo forte dum per saltū currit, incidit in plagas. Rugire licet, exire nō licet. Rugientē miserabiliter leonē mus audit, uocē agnoscit, repit in cuniculos, laqueorū quærit nodos, quasitos iuenit, iuētos corrodit, leo è plagis euadit.

M O R A L E.

☞ Hæc fabella suadet potentibus clementiam. Etiam ut sunt res humane instabiles, egent interdū ipsi potentes ope humillimorū. Quare uir prudens, & si potest, timebit uel ulli hominū nocere. Qui autē non timet nocere alteri, ualde desipit. Quid ita? Quia & si iam potentia fretus neminem metuis, forsan olim erit ut metuas. Constat enim euenisse claris, magnisq; regibus, ut nihilium homuntionum, uel gratia indiguerint, uel iram metuerint.

DE MILVO AEGROTO.

Lecto decumbebat miluus. Iam ferme moriēs matrem orat, precatū ire deos. Mater respondet, nul opis illi sperādū à dijs, quorū sacra & aras suis rapinis toties uiolasset.

M O R A L E.

☞ Decet uenerari supos. Illi enim pios iuuāt, impios auersantur. In felicitate neglecti, in miseria non exaudient. Quare in secundis rebus sis eorum memor, ut in aduersis rebus præsentēs sint, uocati.

DE HIRVNDINIBVS.

CUm primū ceptum est seri linum, hirundo sua det auiculis impedire sementē, dictitans, sibi fieri insidias. Irrident illa, stultam uatem hirundinē uocant. Surgente iam lino & uirescente, rursus monet euellere sata. iterum irrident. Maturescit linum, hortatur populari segetem. Cum ne tunc quidem consulentem audirent, hirundo auium cœtu relicto, hominis sibi conciliat amicitiam. Init cum eo fœdus, cohabitatur, cantu demulcet. Ceteris auibus è lino fiunt retia & laquei.

MORALE.

¶ Multi nec ipsi cōsulere sibi norunt, nec recte consulentem audiunt. Sed cum in periculis sunt, & damnis, tum demum sapere incipiunt, & suam damnare socordiam. Tum sat superq; consilij est, hoc, inquit, & illud factum oportuit. Sed præstat esse Prometheus, quàm Epimetheus. Fuere hi fratres, nomina sunt Græca, Alteri cōsiliū ante rem fuit, alteri post rem. Quod declaratur interpretatio nominum.

DE RANIS ET EARVM REGE.

Gens Ranarum cum esset libera, Ioui supplicabat dari regem. Ridere Iuppiter uota ranarum, illa tamen iterum atq; iterum instare, donec ipsum perpererent. Deijcit ille irabem, ea moles ingēti fragore quassat fluiuium. Territæ silent rane, regem uenerantur. Accedunt pedetentim propius, tandem abiecto metu, in-

tu, insultant, & desultant. Iners rex lusui est, et cōtem-
ptui. Lacesunt rursum Iouem, orant regem dari, q̄ stre-
nuus sit. Dat Iuppiter ciconiā. Is prestrenue perambu-
lans paludem quicquid ranarum obuiam sit, uorat. De
huius igitur seuitia ranæ frustra questæ sunt. Iuppiter
non audit, nam et hodie adhuc querūtur. Vesper enim
Ciconia cubitū eunte, ex antris egressa rauco ululatu
murmurat, sed surdo canit. Vult enim Iuppiter, ut quæ
regem clementē sint deprecata, iam ferant inclementē.

M O R A L E.

☞ Perinde atq; ranis, euenire solet plebi, quæ si regē
paulo māsuetiore habet, ignauū, inertem esse causatur,
optat aliquādo cōtingere sibi irum. Contrā si quando
nacta est regem strenuū, huius seuitiam damnat, prioris
laudat clementiā. Siue quod semper presentū nos pœ-
nitet, siue quod uerum est uerbum. Noua ueteribus non
esse potiora.

D E C O L U M B I S E T M I L U I S.

Columbæ olim bellum gessere cum miluo, quē uē
expugnarēt, delegerunt regem accipitrem. Ille
rex factus, hostem agit non regem. Non segnius
ac miluus, rapit ac laniat. Pœnitet columbas incepti, scī-
tius fuisse putantes, pati bella milui, quā tyrannidem
accipitris.

M O R A L E.

☞ Neminem suæ sortis numiū pigeat. Nihil est (teste
C 2 Flacco)

Flacco) ab omni parte beatū. Equidem meam sortem, modo tolerabilis sit, mutari nō optem. Multi noua sorte quesita, ueterē rurſus optarunt. Ita pleriq; ingenio ſumus omnes, noſmet noſtri pœnitent.

DE FVRE ET CANE.

FVri aliquando panē (ut ſileat) porrigēti, reſpondit canis: Inſidias tuas noui, panem das, quo deſtinam latrare. Sed ego tuū munus odi, quippe ſi ego tulerō panem, tu ex his tectis cuncta aſportabis.

M O R A L E.

Caue parū commodi cauſa amittas magnum, caue cuiuſ homini fidem habeas. Sunt enim qui dolo nō tantum benigne dicunt, ſed & benigne faciunt.

DE LVPO ET SVCVLA.

PArturicbat Sucula, pollicetur lupus ſe cuſtodem fore ſœtus. Rūdet puerpera, lupi obſequio ſe non egere. Si uelit pius haberi, ſi cupiat gratiū facere, longius abeat. Lupi enim officium conſtare nō præſentia, ſed abſentia.

M O R A L E.

Non ſunt cuncta credēda cunctis. Multi ſuam operam pollicentur, non tui amore, ſed ſui, ſuum querētes commodum, non tuum.

DE PARTV MONTIVM.

OLim rumor erat parturire montes, homines accurrunt, circūſiſtunt, monſtri quippiam non ſine pauore expectantes. Pariunt tandem montes,

exit

exit mus. Tum omnes risu emori.

M O R A L E.

☞ Hanc fabellam tangit Horatius: Parturiūt montes (inquit) nascetur ridiculus mus. Notat autē iactantiā. Iactabūdi enim cum magna profitentur, & ostentant, uix parua faciunt. Quapropter Thrasones illi iure sunt materia ioci, & scommatū. Vetat enim hęc fabella inanes timores. Plerūq; enim grauior periculo est periculi metus, immo ridiculum est quod metumimus.

D E C A N E V E N A T I C O.

C Anem uenaticum, qui iam senuerat, instigat herus, frustra hortatur, tardi sunt pedes, nō prope rat. Prehenderat feram, fera edentulo elabitur. Increpitat herus uerbere, & uerbo. Canis respōdet, debere sibi iure ignosci, iam senuisse, at iuuenē fuisse strenuum. Sed ut uideo, inquit, nil placet sine fructu. Iuuenē amasti, senem odisti. Amasti prædabundū, odisti tardum edentulū. Sed si gratus esses, quē olim iuuenē frugis causa dilexisti, senē fructuose iuuetutis gratia diligeres.

M O R A L E.

☞ Recte canis. Nam teste Nasone, Nil nisi quod prodest, charum est, en detrahe menti Spem fructus auide, nemo petendus erit. Præteriti cōmodi nulla est memoria, futuri autem gratia non magna, pñtis cōmodi summa. Turpe quidem dictu, sed si modo uera fatemur, Vulgus amicitias utilitate probat.

DE LEPORIBVS ET RANIS.

Sylua insolito mugicte turbine, trepidi lepores rā-
pide occipiūt fugere. Fugientes, cum obsisteret pa-
lus, steterē anxij, utrinq; comprehensi periculis.
Quoq; maioris esset incitamentū timoris, uident in pa-
lude merui ranas. Tum ex leporibus unus prudētiōr cē-
teris, ac disertior, Quid, inquit, inaniter timemus? Ani-
mo opus est. Corporū quidem agilitas nobis est, sed ani-
mus deest. Hoc periculum turbinis non fugiendum est,
sed est contemnendum.

MORALE.

¶ Omni in re opus est animo. Iacet uirtus sine confi-
dentia. Cōfidentia enim dux & regina uirtutis est.

DE HOEDO ET LVPO.

CApra cum esset pastum itura, hœdum domi con-
cludit, monens aperire nemini, dum redeat ipsa.
Lupus, qui id precul audierat, post matris disces-
sum pulsat fores, uoce caprisat, iubens recludi. Hœdus
dolos presentiens, non aperio inquit: Nam et si uox ca-
prisat, tamen equidem per rimulas lupum uideo.

MORALE.

¶ Obaudire parenti filios ipsis est utile & iuuenē sen-
ni decet auscultare.

DE CERVO ET LVPO.

Ceruus coram lupo ouem ream facit, modium tri-
tici debere clamitans. Ouis debiti quidē erat in-
scius

scia, tamen ob lupi presentiam spondet se daturam. Dicitur solutioni dies. Dies adest, monet ceruus ouem. illa it inficias. Quod enim promiserit, excusat factum id metu, & punitia lupi. Votum extortum non esse seruandum.

M O R A L E.

☞ Sententia iuris est: Vim ui repellere licet. Ex hac facta bella noua quaedam nascitur: Fraudem fraude refellere licet.

D E R V S T I C O E T A N G V I.

Rusticus quidam nutrierat anguem. Iratus aliquando bestiam petit securi. Euadit illa non sine uulnere. Postea rusticus deueniens ad paupertatem, ratum est, id infortunij propter anguis iniuriam sibi accidere, igitur supplicat angui ut redeat. Ille ait ignoscere se, sed redire nolle. Neque enim fore securum, cum rustico tanta sit domi securis. Liuorem uulneris desisse, superesse tamen memoriam.

M O R A L E.

☞ Ei, qui semel fidem soluit, iterum habere fidem, uix est tutum. Iniuriam quidem donare, id sane misericordiae est, cauere autem sibi, & decet & prudentiae est.

D E V V L P E C V L A E T C I C O N I A.

Vulpecula uocarat ciconiam ad coenam. Obsonium in mensam effundit, quod cum liquidum esset, ciconia frustra rostro tentante, uulpecula lingit. Abit clusa auis, pudetque pigetque iniuria. Post

pluſculū dierum redit, inuitat uulpeculā. Vitreū uas ſi-
tum erat pleniū belli obſonij. Quod qdem uas cum eſſet
arcti gutturis, uulpeculæ obſonij licuit uidere & eſuri-
re, guſtare non licuit. Ciconia roſtro facile exhauſit.

MORALE.

☞ Riſus riſum, iocus iocum, dolus dolum, fraus me-
retur fraudem.

DE LVPO ET CAPITE PICTO.

Lupus in officina ſculptoris caput humanū reper-
tum uerſat, miratur, ſentiens (id quod erat) nihil
habere ſenſus. O pulchrū, inquit, caput, eſt in te
artis multum, ſed ſenſus nihil.

MORALE.

☞ Extrema pulchritudo, ſi aſit, grata eſt: ſin alteru-
tra carendū eſt, præſtat externa quā interna careas.
Illa enim ſine hac interdū incurrit odium, ut ſtolidus ſi-
co odioſior, quo formoſior.

DE GRACVLO.

Graculus ornauit ſe plumis Pauonis. Deinde pul-
chellus ſibi uiſus, ſaſtialto genere ſuo, contulit ſe
ad pauonum genus. Illi tandem intellecta fraude
ſtolidam auem coloribus nudarūt, & plagis affecerūt.
Horatius hanc fabellam primo Epiſtolarum libro nar-
rat de cornicula. Ait eam olim adornatam collectis, que
auius exciderant, plumis, poſt ubi unaqueq; auium ſua-
am plumam decerpſit, ridiculam fuiſſe.

Ne ſi

Ne si forte suas repetitum uenerit olim
 Grex auium plumas, moueat cornicula risum,
 Furtiuus nudata coloribus. MORALE.

¶ Notat hæc figura eos qui se gerūt equo sublimius,
 qui cum his uiuunt, qui & ditiores sunt & magis nobis
 les. Quare sepe inopes fiunt, et sunt ludibrio. Probe lu-
 uenalis monet. E coelo descendit γυνὴ δὲ στέαυτορ, hoc
 est, nosce te ipsum.

DE MUSCA ET FORMICA.

Musca altercabatur cum formica, se nobilem, il-
 lam ignobile, se uolitare, illā reperere, se uersari
 in tectis regum, illam cauernis latere, se getera
 rodere, aquam bibere, se splendide epulari iactitabat, et
 hæc tamen otio nancisci. E regione formica se nō igno-
 bilem esse, sed suis natalibus contentā, muscam uagam
 esse, se stabilem, sapere formicæ grana et fluenta, quod
 muscæ pastilli & uina. Atq; hæc se nō segni otio at stre-
 nua opera nancisci, Porro formicā letam esse & tutā,
 charam omnibus, exemplar deniq; laboris: muscam an-
 xiam cū periculo esse, cunctis infestam, cūctis inuisam,
 exemplar deniq; segniciei. Formicam hyemis memorē,
 alimenta reponere: muscam in diem uiuere, hyeme aut
 esurituram, aut certe morituram.

MORALE.

¶ Qui pergit quæ uult dicere, quæ non uult audire.
 Musca si bene dixisset, bene audisset. Assentior autem
 C S formicæ

formice. Videtur enim optabilior uita obscura cum securitate, quam cum periculo splendida.

DE RANA ET BOVE.

Rana cupida e quando bouem, se distendebat. Filius hortabatur matrem cœpto desistere: Nihil. n. esse ranam ad bouem. Illa secūdum intumuit, clamat natus: Crepes licet mater, bouem nunquā uinces. Tertium autem cum intumisset, crepuit.

MORALE.

Cuiq; sua dos est. Hic forma, ille uiribus, hic opibus, ille pollet amicis. Vnūquēq; suo decet esse cōtentiū, ualet ille corpore, tu ingenio. Quocirca quisq; semet cōsulat, nec inuideat superiori, quod miserū est: nec (quod stultitiæ est) certare optet.

DE EQVO ET LEONE.

Venit ad equum comedendum leo. Carens autem præ senectæ uiribus, meditari cœpit artē, medicum se profitetur, uerborū ambage equum moratur. Hic dolo dolū, artē opponit arti. Fingit se nuper in loco spinoso pupugisse pedem, orat ut inspicientem medicus educat. Paret leo, at equus quāta potuit ui, calcem leoni impingit, & se continuo conijcit in pedes. Leo uix tādē ad se rediens, ictu enim prope exanimatus fuerat, Pretium, inquit, fero ob stultitiā, & is iure effugit. Dolum enim dolo ultus est.

MORALE.

Odie

Oodio digna est simulatio, & simulatione capiēda. Non est timendus hostis, qui hostem prae se fert: sed qui cum hostis sit, benevolentiam simulat, is demum timendus, & odio dignissimus.

DE EQVO ET ASINO.

Equus phaleris sellaq; exornatus cū ingēti hinc nitu per uiam currebat. Currenti autem onustus asellus forte obstabat. Equus ira fremebūdus & frena ferox spumantia mādens, quid, inq; tarde, ignaue obsistis equo? Cede inq; aut proculco te pedibus. Asellus contra rudere nō ausus, cedit tacitus. Equo autem prouolanti & cursum intendenti, crepat inguen. Tum cursui & ostentui inutilis, ornamentis spoliatur, dein carrario uenditur. Videt postea cū carro uenientem asellus, & affatur: Heus bone uir, qd istuc ornati est? Vbi aurata sella, bullata cingula? Vbi nitidū frenum? Sic amice necesse fuit euenire superbienti.

M O R A L E.

Pleriq; in secundis rebus elati sunt, nec sui memores, nec modestiae. Sed quia prosperitate insolecūt, aduersitatem incurrūt. Eos qui felices uidentur, monuerim esse cautos. Etenim si rota fortunae circūacta fuerit, sentient miserrimum genus infortunij esse, fuisse se licem. Accedet ad cumulum infelicitatis id quoq; mali: Contemnentur ab ijs, quos ipsi cōtempserunt, & illudent eis ijs, quos ipsi risere.

De aubus

DE AVIBVS ET Quadrupedibus.

Avibus pugna erat cum quadrupedibus. Utrinq; spes, utrinq; metus, utrinq; erat periculum. Vespertilio autem relictis socijs deficit ad hostes. Vincunt aues duce & auspice Aquila. Transfugā uero uespertilionem damnant, uti ne ad aues unq; illi sit reditio, uti ne luce unq; sit uolatus. Hæc causa uespertilioni est ut nō nisi noctū uolet.

MORALE.

¶ Qui cum socijs aduersitatis & periculi particeps esse remut, prosperitatis & salutis expers erit.

DE LUPO ET VULPE.

Lvpus cum præde satis esset, in otio degebat. Accedit vulpecula, sciscitatur otij causam. Sensit lupus insidias fieri suis epulis, simulat morbū esse causam, orat uulpeculam, deprecatur ire deos. Illa dolens dolum non succedere, adit pastorem, monet petere latebras lupi, hostem enim securū posse inopinato opprimi. Adoritur pastor lupū, mactat. Illa potitur antro & præda. Sed fuit illi breue sceleris sui gaudium. Nam non ita multo post, idem pastor et ipsam capit.

MORALE.

¶ Foeda res inuidia est, & ipsi interdū autori quoq; perniciosa. Flaccus epistolarum primo.

Inuidus alterius marcescit rebus opimis.

Inuidia Siculi non inuenere tyranni

Maius tormentum.

De cerno

D E C E R V O .

Ceruus in perspicuo fonte se conspiciatus, probat
procera frontis & ramosa cornua, sed tibi arum
exilitatem damnat. Forte dum cōtemplatur, dum
iudicat, interuenit uenator. Fugit ceruus ocyor pilis, &
agente nimbos ocyor Euro. Insectantur fugientem ca-
nes. Sed cum intrasset condensam syluam, implicita sunt
ramis cornua. Tum demū tibias laudabat, et cornua dā-
nabat, quæ fecere, ut præda esset canibus.

M O R A L E .

 Fugienda petimus, petēda fugimus. Placēt quæ of-
ficiunt, quæ cōferunt displicent. Beatitudinem cupimus
priusquā ubi sit intelligamus. Opum excellentiā & ho-
norum celsitudinem quærimus, in his beatitudinem si-
tam opinamur, in quibus tamen multum laboris est &
doloris. Pulchre id significat Lyricus ille noster: Sæpius
uentis agitur ingens Pinus, & celse grauiore casu
Decidunt turres, feriuntq; summos Fulgura montes.

D E V I P E R A E T L I M A .

In fabrica offendens limam uipera, cœpit rodere.
Subrisit lima, quid, inquit, incpta? Quid agis? Tu
tibi ante contriueris dentes, quàm me atteras, quæ
duritiā aeris præmordere soleo.

M O R A L E .

 Etiam atq; etiam uide, qui cū tibi res sit, Si in fore-
torem dentes acuis, non illi sed tibi nocueris.

De

DE LVPIS ET AGNIS.

Lupis & agnis, quibus natura discordia est, foedus aliquñ fuit, datis utrinq; obsidibus. Lupi suos cantulos, oves canum cohortem dedere. Quietis ovibus ac pascentibus, lupuli matrum desiderio ululatus edunt. Tum lupi irruentes, fidem foedusq; solutum clamitant, ovesq; canum praesidio destitutas, laniant.

MORALE.

¶ Inscitia est, si in foedere tua praesidia hosti tradas. Nam qui hostis fuit, hostis forsan nondum esse desijt. Fortassis & causam coeperit, cur te nudatum praesidijs adoriatur.

DE SYLVA ET RVSTICO.

Quo tempore etiam arboribus suus sermo erat, venit rusticus in sylva, rogans ut ad securim suam tollere liceat capulũ. Annuit sylva. Rusticus aptata securi, coepit arbores succidere. Tum & quãdã sero, poenituit sylvam suã facilitatis. Doluit seipsam esse causam sui exitij.

MORALE.

¶ De quo bene merearis uide. Multi fuere, qui accepto beneficio, in auctoris abusi sunt perniciem.

DE MEMBRIS ET VENTRE.

Pes & manus uentri olim incusarunt, quod ab otioso eo lucra ipsorum uorarentur. tubent ut labores, aut ali ne petat. Supplicat ille semel, et iterũ, necgant,

negant tamen manus alimentum. Exhausto inedia uentre ubi cœpere omnes artus deficere, tum manus uoluit tandem officiosa esse, uerum id sero. Nam uenter desuetudine debilis, cibum repulit. Ita cuncti artus dum uentri inuident, cum uentre pereunte percunt.

M O R A L E.

Perinde atq; in membrorū societate est, ita habet se societas humana. Membrū eget membro, amicus eget amico. Quare mutuis operis, & mutuis officijs utendū est. Neq; diuitiæ, neq; dignitatū apices hoïem satis tuentur. Vnicū et summū præsidium cōplurium amicitia est.

DE SIMIA ET VULPECULA.

Simia uulpeculā orat, ut partem caudæ sibi donet, ad tegendas nates. Illi enim esse oneri, quod sibi foret usui & honori. Rūdet illa nihil nimis esse, et se malle humum cauda sua uerri, quàm simiæ nates tegi.

M O R A L E.

Sunt qui egeant, sunt quibus superet. Nulli tñ diuitum id moris est, ut re superflua beet egenos.

DE CERVO ET BOBUS.

Cervus uenatorem fugiens, cœicit se in stabulū, boues orat ut i præsepe latitare liceat, boues tum esse negant: Mox enim & diūm & famulum affuturos. Ille securum se esse ait, modo ne ipsi prodant. Intrat famulus, occultum sceno non uidet, exit, Gestire cervus & nihil iam timere. Tum unus est bobus

è bobus, & duo & consilio grauis, Facile, inquit, erat hunc, qui talpa est fallere: sed ut herū, qui Argus est, lateas, hoc opus, hic labor est. Mox deinde introgreditur herus. Qui ut serui negligentiam corrigat, cuncta lustrans oculis, & præsepe manu tentans, cerui deprchēdit sub sceno cornua. Inclamat famulos, accurrunt, feram occludunt, capiunt.

M O R A L E.

☞ In aduersis rebus & periculis latebræ difficiles sunt inuentu, aut quia miseros, ut cœpit, fortuna exagitat, aut quia ipsi metu impediti, & inopes cōsiliij semet imprudentia produunt.

D E L E O N E E T V V L P E C V L A.

L Eo egrotabat, uisebant animalia, una officium differente uulpecula. Ad hanc legatū mittit Leo cum epistola, quæ uenire admoneat: Gratissimā rem egroti fore eius unius præsentiam. Nec quicquam periculi fore cur uulpecula metuat. Leonem enim primum quidem amicissimum esse uulpecule, ideoq; percipere eius colloquium. Deinde egrotum esse & decumbere, ut etiam si id, quod non erat, uelit, nocere tamen non queat. Rescribit uulpecula, optare se ut leo conualescat, idq; oraturam superos. Cæterum minime uisuram, terreri enim se uestigijs. Quæ quidem uestigia, cū omnia sint antro Leonis aduersa, & nulla auersa, eam rem indicium esse, multum quidem animalium introiisse, sed ex-

sed exisse nullum.

Horatius.

Olim quod uulpes egroto cauta leoni
Respondit, referam: quia me uestigia terrent,
Omnia te aduersum spectantia, nulla retrorsum.

M O R A L E.

Caue fidem habeas uerbis ni: caueris, saepe tibi dantur uerba. Capienda est coniectura cum ex uerbis, tum ex factis, et ex his illa sunt iudicanda.

DE VVLPECVLA ET MVSTELA.

Vulpes longa inedia tenuis, forte per angustiam rimam in cameram frumenti repit. In qua cum probe pasta fuit, dein rursus tentat egre, distentus impedit uenter. Mustela luctantem procul contemplata, tandem monet si exire cupiat, ad cauum macra redeat, quo macra intrarat.

M O R A L E.

Videas complures in mediocritate letos esse atque alacros, uacuos curis, expertes animi molestijs. Sin hi diuites facti fuerint, uidebis eos moestos incedere, nunquam frontem porrigere, plenos curis, animi molestijs obrutos. Hanc fabellam sic Horatius canit:

Forte per angustam tenuis uulpecula rimam
Repserat in cameram frumenti, pastaque rursus
Ire foras pleno tendebat corpore frustra.
Cui mustela procul si uis (ait) effugere istinc,
Macra cauum repetas arctum, que macra subisti.

D De

DE EQVO ET CERVO.

Equus gerebat bellum cum ceruo. Pulsus tandē ē
 pascuis implorabat opem humanā. Redit cum ho-
 mine, descendit in campum, uictus antea iam fit
 uictor. Sed tamen hoste uicto, & sub iugum misso, ipse
 uictor necesse est seruiat homini. Equitem fert dorso,
 & frenum ore.

MORALE.

¶ Dimicant multi contra paupertatē. Quā per for-
 tunam & industriā uicta, sepe uictoris interit libertas.
 Domini quidem & uictores paupertatis, seruire incipi-
 unt diuitijs, aguntur auaritiæ flagris, parsimonie cobi-
 bentur frenis, nec querendi tenent modū, nec iusto qui-
 dem auaritiæ supplicio, partis rebus audent uti. Hora-
 tius de hac fabella:

Ceruus equum pugna melior, cōmunibus herbis
 Pellebat, donec minor in certamine longo
 Implorauit opes hominis, frenumq; recepit.
 Sed postquam uiolens uictor discessit ab hoste,
 Non equitem dorso, non frenum depulit ore.
 Sic qui pauperiem ueritus, potiore metallis
 Libertate caret, dominum uchet improbus, atq;
 Seruiet æternum, qui paruo nesciet uti.

Æsopi

ÆSOPI

27.

FABVLAE HADRIANO

Barlando interprete.

DE DVOBVS ADOLESCENTIB.

DOLESCENTES DVO
obsonium apud cocum sese em-
pturos simulant. Cocus alias res
agente, carnem alter e canistro
surrupit, dat socio ut sibi ueste
occulat. Cocus subrepta sibi car-
nis partem ut uidit, furti utruq;

coepit insimulare. Qui abstulerat per Iouem nihil habe-
re, is uero qui habuit, nihil abstulisse identidem deierat.
Ad quos, me quidem, inquit cocus, fur nunc latet, sed is
inspexit, is scit, quem iurastis.

MORALE.

Si quid peccauimus, id statim non sciunt homines,
at Deus omnia uidet, qui sedet super coelos, & intuetur
abyssos. Quod si cogitent homines, suppressius, prudē-
tiusq; peccabitur.

DE CANE ET LANIO.

CAnis in macello cum lanio carnem abstulisset, in
pedes sese continuo quantum potuit coniecit. La-
nius iactura rei percussus, primum tacuit, de-

D. 2 inde

inde animū recipiens, sic procul acclamitauit: O furacisissime curre tutus, impune tibi licet, tutus enim es nunc ob celeritatē. Posthac autem cautius mihi obseruaberis.

MORALE.

Hec Fabula significat plerosq; omnes tum demum fieri cautiore, ubi damnum acceperint.

DE CANE ET OVE.

CAnis ouem in ius uocat, panem ex mutuo debere clamitans. Illa it inficiat. Miluus, lupus, uultur accersuntur, rem affirmāt, damnatur ouis, damnatam canis rapit, ac deglubit.

MORALE.

Falsis testimonijs opprimi quā plurimos, cū nemo nescit, tum hęc quā optime docet fabella.

DE AGNO ET LVPO.

Agno comitanti caprum Lupus sit obuiam, rogat cur relicta matre oliadū potius sequatur hircum, suadetq; ut ad distenta lacte matris ubera redeat, sperans ita fore abductū ut laniet. Ille uero, mater me o lupe inquit, huic cōmisit, huic summa cura seruandi data est. Parenti potius quā tibi obsequendum, q̄ me seducere istis dictis postulas, seductū mox percepre.

MORALE.

Noli omnibus fidē habere, multi enim dum alijs uidentur uelle prodesse, sibi interim consulunt.

DE ADOLESCENTE ET CATO.

Cum

Cum adolescens qdam in delitijs amoribusq; usurpasset catum, Venerem precibus fatigauit, ut catum in foeminā transfiguraret. Commisere scit, & audit orantem Venus, fit metamorphosis, quæ adolescēti misere amāti perplacuit, nēpe tota succi plenu- la, tota candidula, tota elegātula. Itur deinde in cubicu- lum, videtur, luditur. Nec uero ita multo post percupi- ens experiri Dea, nunquid catus cum corpore mutasset & mores, Per impluuium immittit musculum, ibi risu prorsus atq; ludo res digna accidit. Conspētā illico be- stiolam insequitur muliercula. Venus indignans foeminā uultam iterum in Catum

Cum pedibusq; manus, cum paruis brachia mutat
Cruribus, & cauda est mutatis addita membris.

M O R A L E.

Cœlum non animum mutant, qui trans mare cur- runt. Nimisq; difficile est assueta relinquere. Naturam expellas furca, tamen usq; recurret, inquit Horatius.

DE PATRE ET FILIIS.

Complures habebat agricola filios adolescētulos inter se discordes, quos pater elaborans trahere ad mutuum amorē, apposito fasciculo, iubet sin- gulos breui circūdatum funiculo effringere, imbecilla nequicquam conatur etatula. Soluit parēs reddītq; sin- gulis uirgulam, quam cum pro suis quisq; uriculis facile frangeret, O, inquit, filioli, sic concordēs, uos uincere

poterit nemo, sed si mutuis uolueritis seuire uulneribus, atq; intestinum agitare bellū, eritis tandem prædæ hostibus.

MORALE.

☞ Docet hic Apologus, Cōcordia paruas res crescere, discordia magnas dilabi.

DE RVSTICO ET EQVO.

Rvsticus equum uacū, asinumq; sarcinulis egregie onustum producit ad uiam. Defessus asellus, equum sibi onera ut adiutet orat, si saluū uelit. Negat facturum equus. Asellus tandem sarcinae pondere grauatus, procumbit, moritur. Herus omne onus, mortui quoq; aselli coriū in eq dorsum reclinat: qbus cū ille deprimeretur, me miserū, inquit, merito meo sic nūc exerceor, qui dudū laborāti asino opitulari nolui.

MORALE.

☞ Monemur hac fabula, ut oppressis subueniamus amicis, ortus nostri (inquit Plato) partem sibi patria uendicat, partem amici.

DE CARBONARIO ET FVLLONE.

Fvllonē inuitabat carbonarius, ut secū in unis ædibus habitaret. Fullo non est, inquit, mi homo istuc mihi uel cordi, uel utile: uereor enim magnopere, ne qua ego eluam, tu reddas tam atra quā carbo est.

MORALE.

☞ Monemur hoc Apologo cum inculpatis ambulare, monemur sceleratorum hominum consortia, ueluti pestem

stem quandam, deuitare. Trahunt, inqt Campanus, hominem sodalitia cōmertia, etiam in mores penetrant, et perinde quisq; euadit, ut quibus cum uersatur.

DE AUCVPE ET PALVMO.

IT uenatū auceps, uidet nidulantē procul in altissima arbore palūbū, adproperat, dumq; insidias molitur, premit forte calcibus anguē. Hic mordere, ille improviso exanimatus malo, *Me miserum, inquit, diū alteri insidior, ipse dispero.*

MORALE.

☞ Significat hęc fabula nonnunquam eos suis artibus circumueniri, qui res nouas moluntur.

DE BUCCINATORE.

Buccinator quidā ab hostibus capitur, abducitur: trepidare ille, supplicare, ut parcant innoxio, se quando nihil unquā armorū præter unam buccinam gestauerit, hominem nō potuisse quidem occidere, necdum uoluisse. Illi contra murmure tum seuo, tū uerberibus intonant; nihil agis scelus, maxime nocet, atq; nūc hic trucidabere, quod cum ipse, ut fateris, sis rei militaris imperitus, cornu isto tuo, aliorum excitas, cuibrasq; animos.

MORALE.

☞ Grauisime peccant nonnulli, qui ad mala, quiq; satis pronis præcipib9, ut inique agāt, cōsulūt, atq; huiusmodi quædā ad illorum aures oecimunt. Quid etiā dubitas? An te principem esse oblitus es? An non tibi

D 4 quod

quod libeat licet? Tu legibus maior, in te legirupa nomen cadere haud potest, qui ipsis etiã dominaris legibus: tui nihil possident, quod tuum non sit: tu potes & seruare & perdere: tibi fas est opibus, dignitateq; au gere quem uisum sit: Fas est ubi libuerit adimere, alios alia uel damnant uel commendant, tibi nihil non honestissimum futurum.

DE LVPO ET CANE.

LVpus Cani ante lucem in sylua forte fortuna sit obuiam, salutatur, aduentum gratulatur, deniq; rogat quo pacto tam sit nitidus. Cui ille, herilis cura hoc efficit, herus me blandientẽ sibi demulcet, de mensa pascor herili nitidissima, nunquam sub dio dormito, tum uniuerse familie, non dici potest, quã sim gratus. Ne tu (inquit Lupus) multo es felicissimus ò canis, cui tam benignus et comis contigit herus, quo cum ò utinam commorari & mihi liceat, nullum me animantiũ esset uspiam fortunatius. Canis noui status cupidissimum uidens lupum, effecturum se pollicetur, ut hereat in parte aliqua apud herum, modo de pristina ferocia aliqd remittere, & seruitutem seruire uelit. Stat sententia. Lupo libitum est deambulare ad uillam, sermones edunt in itinere prorsus iucundissimos. Postea uero quã illuxit, contritum canis collum uidens lupus. Quid sibi uult, inquit, ò canis, tua istæc prorsus depilata ceruix? Solebã, inquit ille, feroculus notis pariter & ignotis allatrare, obmordereq;

obmordereq; nonnunquam: id egre ferēs herus, crebris
 me tandeat uerbcribus, prohibens etiam ne quē præter
 furem lupumq; adorirer, ego sic uapulando uictus sum,
 & mitior factus, hocq; genialis senitie seruauī signum.
 Lupus hoc audito, ego inquit, heri tui amicitiam tantī
 non emo. Vale igitur ô Canis, cū tua ista seruitute, mihi
 mea potior est libertas.

M O R A L E.

Optabilius est in humili casa dominum esse, & pa-
 nem atrum uorare, quā in amplissima regia opiparis
 mensis frui, et obnoxium trepidumq; agere. Nam liber-
 tas sublimi exulat aula, ubi accipienda uenit, & musi-
 tanda iniuria est.

DE AGRICOLA ET CANIBVS.

Agricola cum ruri plusculos hyemasset dies, cœ-
 pit tandem necessariorum rerum penuria labo-
 rare. Interfecit oues, mox et capellas, postremo
 boues quoq; mactat, ut habeat quo inedia penē exhau-
 stum corpusculum sustentet. Id uidentes canes, salutē fu-
 ga quereere constituūt, sese enim non uicturos diutius,
 quando ne bobus quidem, quorum in opere rustico faci-
 undo utebatur opera, pepercerit herus.

M O R A L E.

In quam domum mercedis gratia te tradas, uide.
 Nonnulli humanissimi sunt heri. Multi etenim hodie eo
 dementia prolabantur, ut uel seruos infortunio, malo,

34. A E S O P I F A B V L A E .

Et damno libenter mactent.

DE VVLPPE ET LEONE.

Vlpecula quæ leonis immanitatem in suetâ habebat, semel atq; iterum id forte animalis cõtemplata, trepidare, & fugitare: cum iam tertio obtulisset sese obuiâ leo, tantũ absuit ut metueret quã quã uulpes, ut cõfideter illũ adiuerit, salutaueritq;.

MORALE.

Omnes nos consuetudo audaciores facit, uel apud eos quos antea aspicere uix ausi fuimus.

DE VVLPPE ET A Q V I L A .

Vlpecula proles foras excurrerãt, ab Aqla cõprehẽsa, matris fidem implorant. Accurrit illa, ut captiuã prolẽ dimittat, aqlam rogat: aquila nacta præda ad pullos subuolat. Vulpes correpta facc, quasi illius munitiones incendio absumptura esset, insecq; tur. Cum iam arborem cõscendisset, et ipsa, nunc te, inquit, tuosq; si potes tuere, trepidans aqla, incendiũ dum metuit, parce inquit mihi, paruisq; liberis, tuum quicquid habeo reddidero.

MORALE.

Per aqlam potentis atq; audacis animi homines intellige. Per uulpem pauperculos, quos calũnijs premere contumelijsq; afficere, diuitibus æque studium est. Verum quando est sua & formicis ira, impotẽtes ij accẽtam interdum probe ulciscuntur iniuriam.

De

DE AGRICOLA ET GRVIBVS.

Gruibus anseribusq; sata depascētibz, laqueum
 prætedit rusticus, capiūtur grues, capiūtur anse-
 res, capitur et ciconia. Supplicat illa, innocētē
 sese clamitās, nec gruem nec anserem esse, sed auim
 omniū optimā: q̄ppe quæ parenti sedulo semp̄ inserui-
 re, eandēq; senio confectū alere cōsueuerit. Agricola ho-
 rum, inquit, nihil me fugit, uerum cum nocentibus post-
 quam te cepimus, cum his quoq; morieris.

MORALE.

☞ Qui flagitium committit, et is qui impuris se adiū-
 git socium, pari pœna plectuntur.

DE GALLO ET CATO.

Venit ad Gallum comedendū Catus: nō satis au-
 tem habens ad nocendū causæ, gallum crimina-
 ri occipit, obstreperam esse auem dictitās, ut po-
 te quæ uoce tam acuta noctu dormiētes homines exper-
 ges faciat. Ille se innocentē ait, cum sic excitet in opera
 mortales. Catus contra intonat, nihil agis sceleste, cum
 matre rē habes, nec sorore abstines. Id gallus quoq; ex-
 purgare cum niteretur, Nec hoc, inquit, per seueratius
 seuiens catus q̄quā facis: tu mihi hodie discer peris.

MORALE.

☞ Vetus dictum esse ait Gulielmus Goudanus, ut ca-
 nem cedas, facile inueniri baculum. Malus si libitū fue-
 rit, quo iure, quaq; iniuria te precipitem dabit.

De

DE OPILIONE ET AGRICOLIS.

P Ver editiore pratulo oves pascebat, atq; per iocum terq; quaterq; lupum adesse clamitās, agricolas undiq; exciebat: illi sepius elusi, serio auxiliū implorāti dum nō subueniūt, fiunt oves praeda lupo.

MORALE.

☞ Si mentiri insueuerit quispiam, huic, si quando uerum narrare ceperit, haud facile habebitur fides. Superiori apologo finitimus est ille apud Horatiū de Plano scurra iocus:

Nec semel irrius triuijs attollere curat
Fracto crure Planum, licet illi plurima manet
Lachryma, per sanctum iuratus dicat Osirim,
Credite: non ludo, crudeles tollite claudū.
Quere peregrinū uicinia rauca reclamat.

DE AQUILA ET CORVO.

R Vpe editissima in agni tergū deuolat Aquila, uidentis id coruus, imitari (uelut simius) gestat aquilam, in arietis uellus se demittit, demissus impeditur, impeditus comprehenditur, comprehensus proicitur pueris.

MORALE.

☞ Non aliorum, sed sua se quisq; uirtute aestimet. Tuo te pede metire, inquit Horatius. Id uelis, id tentes quod possis.

DE CANE INUIDO
ET BOUE.

Præscipio

P Resepio foeni pleno decūbebat Canis, uenit Bos
ut comedat. Ille sese surrigens prohibere. Bos,
Dij te cū tua istac inuidētia perdāt, inquit, q nec
sæno uesceris, nec eo me uesci sinis. MORALE.

☞ Eo sunt ingenio pleriq; ut alijs inuideāt, quod ipsi
mentis inopia assequi nequeunt.

DE CORNICE ET OUE.

S Trepitat in ouicula dorso cornicla. Ouis cani, in-
quit, si sic obstreperes ferres infortuniū. At cor-
nix, scio quibus insultem, placidis molesta, sæuis a-
mica.

MORALE.

☞ Impotenti & sincero perpetua est cum malis pa-
rata certatio, illuditur solus innocētissimus quisq;, no-
centis uero preferocis hominis aures adstrepsit nemo.

DE PAVONE ET LUSCINIA.

P Auo apud summi Iouis sororem, & cōiugem Iu-
nonem queritur, Lusciniam suaue cātillare, se ob-
raucam rauim ab omnibus irrideri. Cui Iuno, dos
sua à dijs cuiq;, Luscinia cantu, tu plumis lōge superas,
unumquemq; sua sorte decet esse contentum.

MORALE.

☞ Quæ diui largiuntur, grato sumamus animo, neq;
maiora quæsierimus. Superi temere agunt nihil.

M DE MUSTELA fenicula et mauribus.
Mustela præ senio nribus carens, Mures iam ita
ut solet, insequi non ualebat, meditari cœpit do-
lum in

lum, in farinule se colliculum illatebrat, sic sperās fore ut citra laborē uenetur. Accurrunt mures, & farinam esitare dum cupiunt, ad unum omnes à mustela uorātur.

MORALE.

¶ Vbi uiribus quispiā destitutus fuerit, ingenio opus est. Lysander Lacedæmonius subinde dicere solebat, quo non perueniret Leonina pellis, uulpinam assuendā esse. Quod sic lucidius dixeris: Vbi uirtus nō satis potest, adhibenda est astutia.

APOLOGVS ex Mantuano traductus.

Rusticus quidam ex malo, quam in proximo habebat agello, sapidissima quotannis legebat poma, hero lecta donabat urbano, q̄ illectus incredibili pomorū dulcedine, malū tandem ad se transtulit: ea uenterrima repente exaruit, atq; ibi poma pariter & malus periere. Quod cum patrifamilias nunciaretur, heu difficile est, inquit, annosam transplātare arborem, satis superq; fuerat, si frenos mea nouissem imponere cupiditati, fructus ramo decerpere.

Hanc fabulam sic Mantuanus:

Rusticus ex malo dulcissima poma legebat,

Vnde dare urbano dona solebat hero.

Ast herus illectus frugum dulcedine, malum

Transtulit in laribus proxima rura suis.

At quia malus erat senior, translata, repente

Aruit, et proles cum genitrice obiit.

Hec

Hec male transfertur senio cum induruit arbor,
Inquit herus, fuerat carpere poma satis.

MORALE EIVSDEM.

✿ Qui nimium sapiunt, atq; inconcessa sequuntur,
Desipiunt: cohibet qui sua uota, sapit.

✿ FABVLÆ

M. PETRO SCOTO VIRO OR-
natissimo eidemq; hūanissimo scri-
ptæ à Barlando.

DE LEONE ET RANA.

Audire uocem uisus Leo profilit, subsistit non
sine trepidatiōe, magni q̄ppia expectās: egre-
ditur tandē ags ranula, Leo deposito metu ap-
propians, bestiolam proculcat pedibus.

MORALE.

✿ Vetat hic apologus inanes timores, ut illa à Guli-
elmo Goudano uersa fabula de partu montium.

DE FORMICA.

Sitens uenit ad fontem ut bibret formica, incidit
forte in puteū, opitulatur eminus ex arbore deie-
cto ramo colūba, Ramū cōscendens formica, ser-
uatur. Adest colūbam ut capiat auceps, non sinit formi-
ca, aucupis pedem arripit mordicus, auolat columba.

MORALE.

Docet

Hec

Docet hæc fabula præclare meritis referendam esse gratiam.

DE AVIBVS.

Gens auium cū libere uagaretur, optabat sibi dari regem. Pavo se in primis dignum qui eligeretur putabat, quia esset formosissimus: hoc in regem accepto, pica, ô rex (inquit) si te imperante aquila nos prestrenue (ut solet) insequi cœperit, quo illam modo abiges? Quo nos pacto seruabis?

MORALE.

In principe nõ tam forma, quàm corporis fortitudo spectanda est, & prudentia.

DE AEGROTO ET MEDICO.

Medicus curabat egrotum, ille tandem moritur. Tum ad cognatos medicus, hic, inquit, intemperantia perijt.

MORALE.

Bibacitatem & libidinẽ nisi quis mature reliquerit, aut nunquã perueniet ad senectutem, aut perbreuẽ est habiturus senectutem.

DE LEONE ET ALIIS.

Leo, asinus, uulpes, eunt uenatum, capitur ampla uenatio, capta partiri iussa. Asino singulas singulis partes ponente irrugijt Leo, Asinum rapit, ac laniat. Postea uulpecule id dat negocij, quæ astutior cum leoni longe optima posita parte, sibi uix minimam particulam reseruasset, rogat Leo, à quo sic docta sit Cui illa, huius me (inquit) calamitas docuit, mortuum asinum

asinum ostendens.

MORALE.

☞ Felix quem faciunt aliena pericula cautum.

DE HOEDO ET LVPO.

Fenestra prospectas hœdus, prætereuntem lupum
cõuicij incesse audebat. Cui lupus, nõ tu (ait)
scelestè mihi conuiciaris, sed locus.

MORALE.

☞ Et tempus & locus sepe audaciam addunt homini.

DE ASINO.

Asinus de hortulani seuitia querens, Ioui suppli-
cat alium dari herum. Exaudire Iuppiter uota
Asini, dat tegularium. Apud quem cum tegulas
granioraq; tergo uectaret onera, accessit rursus Iouem,
orat dari qui mitior sit. Ridere Iuppiter, ille tamen non
destitit instare, orare, usq; adeò donec perpelleret. dat
ille coriarium, quem ubi pernouit asellus, me miserum in-
quit, qui dum nullo sum cõtentus dño, in eum incidere,
q nec corio qdem meo, quantum auguror, parcat.

MORALE.

☞ Semper damnamus que pñtia sunt, & noua appe-
timus, que (ut dici solet) ueteribus nõ sunt potiora.

DE ANV ET ANCILLIS.

Anus quedam domi habebat ancillas cõplures,
quas quotidie antequam lucefceret, ad galli gal-
linacci, quem domi alebat, cantum excitabat ad
opus. Ancille quotidiani tandem negotij cõmota tedio,

¶ gallum

42. AESOPI FABVLAE.

gallum obruncant, sperantes iam necato illo in me-
dios sese dies dormituras. Sed hæc spes miseræ fru-
strata est: hera enim, ut interemptū gallum rescit, in-
tempesta deinceps nocte surgere iubet.

MORALE.

☞ Non pauci grauius malum dum student euitare, in
alterum diuersum incidunt. Peruulgatum est,
Incidit in Scyllam qui uult uitare Charybdim.

DE ASINO ET EQVO.

Asimus beatum putabat equum, quod pinguis es-
set, & in ocio degeret; se uero infelicē dicebat,
quod macilētus esset, ac strigosus, quotidieq; se-
rendis oneribus ab immiti hero exerceretur. Haud mul-
to post ad arma conclamatum est. Tum equus nō equitē
dorso, non frenum repulit ore, nec telum corpore. hoc
uiso asinus magnas Dijs gratias agebat, quod non equū
se, sed asinum fecissent.

MORALE.

☞ Miseri sunt, quos uulgus beatos iudicat, & non
pauci beati, qui se miserrimos putant. Sutor crepidarius
regem dicit felicem, quem omniū rerū cōpotem uidet;
non cōsiderans in quātas rex sollicitudines distrahatur,
dum interim ipse optima cum paupertate cantillet.

DE LEONE ET CAPRA.

Edita rupe ambulantem Capram forte cōspicatus
Leo, monet ut potius in uiride pratū descendat.

Capra

Capra, facerem fortassis, inquit, si tu abesses, qui mihi non istuc suades, ut ego inde ullam capiam uoluptatem, sed ut tu habeas quod uores famelicus.

MORALE.

☞ Omnibus ne habeas fidem: quidam enim non tibi, sed sibi consulunt.

DE VULTURE alijsq; auibus.

Annuū se natalem celebrare adsimulat Vultur, auiculas ad coenam inuitat. Veniūt plerq; omnes, uenientes magno plausu, fauoribusq; accipit, acceptas laniat uultur.

MORALE.

☞ Non sunt amici omnes, qui blande dicunt, aut benignē se facere uelle simulāt. latēt sub hoc melle uenena.

DE ANSERIBVS.

Anseres unā cum Gruibus agrum uastabāt, quibus auditis rustici protinus in illos ferūtur. Rusticos conspicatæ auolāt Grues, capiūtur Anseres, qui impediti corporis onere, subuolare nō poterāt.

MORALE.

☞ Expugnata ab hostibus urbe, facile se subducit inops, at diues seruit captus. In bello diuitie magis oneri sunt quā usui.

DE IOVE ET SIMIA.

Iuppiter scire percupiens, quisnam mortaliū scitissimos æderet liberos, conuocari iubet quicquid

uspiam est animantium. Concurritur ad iouem undiq; ,
 aderat iam alituum pecudumq; genus: inter quos & si-
 mia deformes catulos brachio gestans cum aduenisset, à
 risu temperare nemo potuit: quetiam Iuppiter ipse pro-
 fuse admodū risit. Ibi continuo simia, immo, inq; , nouit
 & Iuppiter iudex noster catulos meos magnopere om-
 nes quotquot adsunt præcellere.

M O R A L E.

☞ Suum cuiq; pulchrum, ut est adagium. Et alibi apud
 Theocritum in Aeglog.

Quæ minime sunt pulchra, ea pulchra uidentur amati.

ANIANI

FABVLAE, HADRIANO

Barlando interprete.

DE QUERCV ET ARVNDINE.

ASTVS OLIM AT-
 q; adeo insolentia plena quer-
 cus, arundinem aggressa est, si
 nūc, inquit, pectus animosum
 tibi, procede agedū ad pugna,
 ut noster duarum euētus osten-
 dat, utra uiribus præstet. Arun-
 do, quercus cantum, exultationem, fortitudinisq; agita-
 tionē uanam nihil mirata, sic respondit: certamen nunc

abnuo

abnuo, nec mea fortis me piget. Nam si in omnem partem mobilis, tempestates in peruinco sonoras: tu si semel uasto rex Aeolus antro, lucentes emiserit uentos, concides, & mihi tum rideberis.

MORALE.

Declarat hæc fabella non eos semper fortissimos esse, q̄ nulla etiam laceßiti iniuria, alijs insultant.

DE PISCATORE & pisciculo.

Piscator iacto in aquam hamo cibus illito, pisciculũ eduxit: orat, obsecratq; captiuus, se minutulũ uti abire sinat, & adolescere, ut postea maiore potiatetur. Piscator, ego, inquit, spem pretio nõ emo: q̄ppe qui eo fuerim ingenio semper, ut quicquid possem, mallem auferre potius in presentia.

MORALE.

Hæc nos monet fabella, ne certa unquam incertorũ spe unguibus amittamus. Quid enim stultius (ut ẽ apud Ciceronem) quàm incerta pro certis habere.

DE FORMICA ET CICADA.

Appetente hyeme frumentum in areolã ad solẽ trahebat formica; uidet id cicada, accurrit, rogat granum. Formica cur non inquit, & tu meo exemplo æstate trahis quodcũq; potes, atq; addis aceruo? Respondet illa, sibi id tẽporis cantãdo trãfigi. Ridens formica, si, ait, æstate cantitare soles, merito nunc esuris.

MORALE.

 Monemur hac fabula, dum adhuc robur corporis adest, querere ea, quibus imbecilla sustētur senectus. Per hyemem senectutē intellige. Per æstatem adolescentiam, & florem illum ætatis.

DE LEONE ET TAVRO.

Leonem fugitabat taurus, in hircū incidit, is cornu & caperata minitabatur fronte: ad quē plenus iræ taurus. Nō tua, inquit, in rugas cōtracta frons me territat, sed immanem metuo leonem, qui nisi tergo hæreret meo, iam scires nō ita parvā rem esse pugnare cum tauro, & nostro sequi de vulnere sanguinē.

MORALE.

 Calamitosus non est addenda calamitas. Sat miser est, qui semel est miser.

FABVLÆ

ANIANI, GVILELMO HERMANNO diui Augustini ordis canonico interprete mutata, incipiunt feliciter.

DE NVTRICE ET LVO.

NVTRIX minatur puerū plorantem (ni taceat) dari lupo. Lupus id forte audit, spe cibi manet ad fores. Puer tandem filescit, obrepēte somno. Regreditur lupo in sylvam icianus & inanis, Lupa ubi sit præda sciatur.

scitatur. Gemebundus ille uerba, inquit, data mihi sunt.
Puerū plorantē se abijcere miabatur nutrix, at sefellit.

M O R A L E.

☞ Fœminæ non est adhibenda fides.

DE TESTVDINE & Aquila.

Coeperat testudinē tedium reptādi. Si q̄s eam in
cœlum tolleret, pollicetur baccas maris rubri.
Sustollit eam aquila, poscit premiū. Non habentem
fodit unguibus. Ita testudo, quæ concupijit uidere astra,
in astris uitam reliquit.

M O R A L E.

☞ Tua sorte sis contentus. Fuere nonnulli qui si mā-
sissent humiles, poterāt esse tuti: facti sublimes, incide-
runt in pericula.

DE CANCRIS, MATRE & Filio.

Cancrum retrogradū monet mater, antrorsum ut
cat. Filius respōdet: Mater, inqt, i præsequar.

M O R A L E.

☞ Nullum reprehenderis uitij, cuius ipse queas re-
prehendi.

DE SOLE ET AQVILONE.

Solet uentus Aquilo cœritāt, uter sit fortior. Con-
uentum est experiri uires in uiatorem, ut palmam
ferat, qui excusserit manticam. Boreas horri-
sono nymbo uiatorem aggreditur, ac ille non desistit,
amictum gradiendo duplicans, Assunt uices solis, Qui

E & nym

48. ANIANI FABVLAE.

nymbo paulatim cuieto, emolitur radios. Incipit uiator
 estuare, sudare, anhelare. Tandem progredi nequies, ca-
 ptat frigus opacum, atque sub frondoso nemore, abia-
 sta mantica, resedit. Ita soli contigit uictoria.

MORALE.

¶ Qui cum certes etiam atq; etiam uide. Nam et si tu
 fortis es, est forsitan alius te fortior. Aut si nõ fortior,
 certe callidior, ut consilio suo, tuum uineat robur.

DE ASINO.

¶ **A**sinus uenit in syluam, offendit exunias leonis.
 Quibus indutus redit in pascua, greges armen-
 taq; territat, et fugat. Venit q; perdidit, quæ-
 ritat suum asinum. Asinus uiso hero occurrit, imò cū ru-
 gitu suo incurrit. At herus prehensit, quæ extabāt, auri-
 culis, alios licet, inqt, fallas, ego te aselle mi probe noui.

MORALE.

¶ Quod non es, ne te esse similes, non doctum cū sis
 indoctus, non diuitem, non nobilem, cum sis pauper
 ignobilis, te iactes. Vero enim comperto uideberis.

DE RANA ET VVLPE.

¶ **R**ana egressa paludem, in syluis apud feras medi-
 cinam profutetur. Ait se nec Hippocrati, nec Ga-
 leno sedere. Cæteris habētibus fidē, illuſit uulpes.
 An hæc, inquit, medicinæ habebitur perita, cui sic pallet
 os? Quin curret seipsam? Sic illuſit uulpes. Est enim ra-
 ne os cerulco colore,

Morale,

M O R A L E.

 Stultitia est profiteri quod nescias, & ridiculum.
DE CANE MORDACI.

Cani subinde homines mordenti, ut sibi quisq; ca-
ueret, alligarat dominus nolam. Cantis ratus uir-
tuti sue tributū decus, suos populares despicit.
Accedit ad hunc canū aliquis etate atq; autoritate gra-
uis, monens eum ne erret. Nam ista, inquit, nola data
est tibi in dedecus, non in decus.

M O R A L E.

 Gloriosus interdum sibi ducit laudi quod ipsi est
uituperio.

D E C A M E L O.

Camelus sui poenitēs querebatur tauros insignes
ire geminis cornibus, se inermem obiectū ceteris
animalibus. Orat Iouē donari sibi cornua. Ridet
Iuppiter stultitiam cameli, nec modo uotum negat, uerū
& auriculas bestie decurtat.

M O R A L E.

 Sit quisq; fortuna cōtentus sua. Etenim multi for-
tunam secuti meliorem, incurere peiorem.

D E D V O B. A M I C I S E T V R S O.

Duo amici faciūt iter, occurrit in itinere ursus,
vñus arbore cōscēsa, pericula cuitat. Alter eñ
spes fugę non esset, collidit se humi. Accedit be-
lua, contrectat iacentem, os explorat & aures. Homine

E T Spiritu

spiritum cōtinente, ac motū, ursus quia mortuis parcat,
ratus cadauer esse, innocuus discedit. Percōtanti postea
socio, quidnam bestia dixisset iacenti in aurem, hoc mo-
nuisse ait, ne unq̄ cum illiusmodi amicis iter faceret.

M O R A L E.

☞ Rara avis in terris, nigroq̄; simillima cygno, fides
est. Verū amicū res aduersæ & pericula monstrant.

DE EQVITE CALVO.

Eques caluus illigarat pileo comam fictitiā. Ve-
nit in campū, acri spirante Borea, ac dum male
obseruat capillatū galcrum, subito apparet cal-
uities. Tollit cachinnum corona, nec non & ipse ridet.
Quid noui est inquit, auolare capillos alienos, cum olim
defluerint, qui fuerant mei?

M O R A L E.

☞ Belle fecit eques, qui non est indignatus, sed cum
ridētibus risit. Socrates uero cū accepisset in foro ala-
pam, hoc modo rēdit: Molestū esse nescire homines q̄n
debeant prodire cum galea.

DE DVABVS OLLIS.

Dve Olla steterē in ripa, altera erat lutea, alte-
ra ærea, utrāq̄; tulit uis fluij. Lutea collisionem
metuenti respondet ærea, neqd timeat, sese. n-
ne collidantur, satis curaturā. Tum altera, seu me, in-
inquit, tecum, seu te mecum flumen colliserit, cum meo
utrūq̄; fiet periculo, Quare certum est à te separari.

Moralc

MORALE.

☞ Salius est uiuere cum socio pari, quam cum potentiori. A potentiori enim potest esse periculosa tibi, non illi à te.

DE RVSTICO ET FORTVNA.

Rvsticus cum araret, offendebat in sulcis thesauro. Gratias agit telluri, quæ huc dedisset. Fortuna uidens nihil honoris haberi sibi, ita est secum locuta: Thesauro reperto stolidus mihi non est gratus, at eo ipso thesauro postea amisso, me primam omnium uotis clamore sollicitabit.

MORALE.

☞ Beneficio accepto, grati sumus bene de nobis merenti. Ingratitudo enim digna est, etiam beneficio quod iam acceperit, priuari.

DE TAVRO ET CAPRO.

Fugit Leonem Taurus, uenit ad speluncam, quærens latibulum. Intranti occurSAT cornibus, qui intus erat, caper. Tum ijs uerbis bos emugit: Tu egdens cornibus tuis meam excipis fugam. Verum si abierit quæ fugio, quantum à uiribus tauri distet caper, tum senties.

MORALE.

☞ Quis nescit miseris esse succurrendum, aut certe non nocendum? Quisquis enim à miserorum iniuria non temperauerit, si (ut est fortuna mutabilis) miseris redierit felicitas, nimirum nocuisse miseris, eum poenitebit.

De Simia

DE SIMIA ET EIVS PROLE.

OMneis animātes suo conspectui Iuppiter adesse iusserat, cuius nam soboles esset pulcherrima iudicaturus. Properat fera, aduolant aues, nec non ad id certamen adnatant pisces. Omnium postrema festinat Simia, trahens secum suam prolem. Cuius quidem prolis foedas nates cunctis ridentibus, sic inquit: Maneat cui fauerit Iuppiter uictoria. Meo tamen iudicio, hic meus natus est bellus, & omnium natis iure praefereendus. Hoc dicto subrisit & Iuppiter.

MORALE.

Et nos, & nostra nobis placent. Sed de nobis, & de nostris factis, aliorum sit iudicium, ne si ipsi iudicemus, cum simia rideamur.

DE PAVONE ET GRUE.

PAuo & Grus una coenant. Pavo se iactat, caudam ostentat, Gruem contemnit. Grus fatetur pauonem formosius esse pennis; se tamen, dum uix tectis superuolat pavo, animoso uolatu penetrare nubes.

MORALE.

Nemo alterum contempserit. Sua cuique res, sua cuique est uirtus. Qui tua uirtute caret, forsitan habet quae careas tu.

DE QUERCIV ET ARVNDINE.

Validior Notho effracta Quercus, in flumen precipitatur. Dumque fluitat, haeret sorte ramis suis
in arum

in arundine, miratur arundinē in tanto turbine stare in columem. Hęc respondet, cedendo & declinando se esse tutam, inclinare ad Nothum, ad Boream, ad omnem flatum. Nec mirum esse quod quercus exciderit, quę nō cedere, sed resistere concipiuit.

M O R A L E.

☞ Potentiori ne resistas, sed hunc cedendo et serendo uincas. Quod pulchre docet facundissimus poetarum Virgilius:

Nate dea quò fata trahunt retrahuntq; sequamur
Quicquid crit, superāda omnis fortuna serendo est.

DE TIGRIDE ET VULPE.

Venator iaculis agitabat feras. Tigris iubet omnes feras absistere, sese unā ait bellū cōfecturā. Pergit venator iaculari. Tigris oppido sauciatur. Fugientem ē praelio, telumq; extrahentē percūctatur uulpes, quisnam ualentem beluam tam ualde uulnerasset? Respondet se autorem uulneris haud nosse, uerū ex uulneris magnitudine capere se coniecturam, aliquē fuisse uirum.

M O R A L E.

☞ Fortes plerunq; sunt temerarij, & ars uim, ingenium fortitudinem superat.

DE TAURIS ET LEONE.

Quatuor fuerunt Tauri, quibus placuit cōmunem ipsorum esse salutem, et cōmune periculum.

Videt

54. ANIANI FABVLÆ.

Videt leo simul pascentes, & si esurit, tamen cõiunctos
aggredi metuit. Primum dat operam uerbis fallacibus
segregare, tum segregatos laniat.

M O R A L E.

☞ Concordia nihil est firmiss, discordia etiam fortes
reddit imbecilles.

DE ABIETE ET DVMO.

Fertur olim abies despicere dumos, iactitat se pro-
ceram esse, locari in ædibus, cum uelo stare in na-
uibus; dumos aut̃ humiles, uiles, nulli usui idoneos.
Quorum quidem tale fuit respossum: Tu sane Abies
tuis gloriaris bonis, ut nostris insultes malis. Verum nec
tua refers mala, & nostra præteris bona. Cũ tu sonanti
detruncare securi, quàm uelles tum nobis, qui securi su-
mus, esse te similem.

M O R A L E.

☞ Et summæ fortunæ suæ insunt mala, et humili for-
tunæ suæ bona. Ut nil aliud nũc dicam, hæc secura est ac-
tuta: illa nec extra metum est, nec caret periculo.

Horatius canit in lyricis.

Celsæ grauiore casu
Decidunt turres, feriuntq; summos
Fulgura montes.

DE PISCATORE & Pisciculo.

Subductus hamo pisciculus, orat piscatorẽ se dimitti.
Ait se modo à matre fusum, & mensam, cũ ad
huc miutus sit, nõ multũ inuare. Si dimittat postea
grandem

grandem ultro ad hamū eius rediturum. Piscator negat se dimittere prædam certam, licet exiguam. Quid habeam, inquit, scio, quod si mihi habiturus, nescio. Ego sperem pretio non emo.

MORALE.

☞ Certum præstat incerto, præsens futuro, et si nunquam exile commodum omissum, attulit magnum.

DE ALITE ET PULLIS EIVS.

Ales positos in segete pullos monet, ut dum ipse abest, diligenter attendat, si fiat sermo de occasione. Redeunti est pastu matris pulli anxij narrat dominum agri operam illam mandasse vicinis. Respondet nihil esse periculi. Item alio die trepidi, aiunt rogatos ad metendum esse amicos. Iterum iubet illa, ut sint securi. Tertio ut audiuit ipsum dominum cum filio statuisse postero mane cum falce messem intrare, iam, inquit, tempus est ut fugiamus. Vicinos et amicos non timui, quia non venturos scivi. Timeo dominum, illi enim res est cordi.

MORALE.

☞ Secordes alienis in rebus plerique sumus. Quod si quod recte curatum uelis, alteri ne mandes, sed cures ipse.

DE AVARO ET INVIDO.

Dvo homines orabant Iouem, Cupidus et inuidus. Mittitur a Ioue Apollo, per hunc ut eorum uotis satisfiat. dat hic utrique optandi liberam facultatem, hac conditione, ut quodcumque petisset alter, id ipsum alter acciperet duplicatum. Hæret diu cupidus,

CUM

cum nihil putat fore satis. Petit tandem non pauca. Et duplū accipit socius. Porro iuidus hoc petit, ut ipse uno priuetur oculorū, letus socium multandū esse utroq̃.

MORALE.

☞ Auaritiam quid possit satiare? Inuidia uero demētius est nihil. Quae dummodo noceat alteri, sibi met imprecatur malum.

DE LEONE ET CAPELLA.

Videt Leo pendere dumosa de rupe capellā. Suae det descēdere, ut in campo thymū, salicesq̃ carpat. Recusat capella descēdere, uerba qdē eius haud sane mala, sed mentem esse plenā doli reclamans.

MORALE.

☞ Cogita q̃s qd suadeat. Multi suadēt utilia, non tibi, sed sibi.

DE CORNICE ET VRNA.

Sitibūda cornix reperit urnam aquae, sed erat urna profundior, quā ut posset à cornice aqua cōtingi. conatur effundere urnam, nec ualet. Tum lectos ex harena scrupulos iniecit: hoc modo aqua leuatur, et cornix bibit.

MORALE.

☞ Interdum id quod nō potes efficere ui, efficies prudentia & consilio.

DE LEONE & Venatore.

Litigat Leo cum Venatore, suā praefert fortitudinē hominis fortitudini. Post longa iurgia, uenator ducit leonem ad mauscolam, in quo sculptus erat

erat leo, caput deponens in gremium uiri. Negat fera id
satis esse iudicij, homines enim sculperere quod uellet, ait:
quod si & leones forent artifices, iam uirum sculptum
iri sub pedibus leonis.

MORALE.

☞ Quisq; quoad potest, & dicit, & facit, quod sue
parti, & cause putet prodesse.

DE PVERO ET FVRE.

SEdebat puer flens apud puteū. Fur rogat causam
flendi. Puer dicit rupto fune incidisse in aquas ur-
nam auri. Homo exiit se, insilit in puteū, quærit.
Vase non inuento, cōscendit, atq; ibi nec puerū, nec su-
am inuenit tunicā. Puer quippe sublata tunica fugerat.

MORALE.

☞ Falluntur interdum, qui fallere solent.

DE RVSTICO ET IUVENCO.

ERat Rustico Iuencus, uinculi omnis, iugiq; impa-
tiens. Homo astutus bestie refecat cornua, cor-
nibus enim petebat. tum iungit non currui, sed
aratro, ne, ut solet, herū pulsaret calcibus. Stiuam ipse
tenet, gaudens industria effecisse, ut iam foret tutus &
cornibus, et ab ungulis. Sed qd euenit? Taurus subinde
resistēs, spargēdo pedibus, os caputq; rustici opplet ha-
rena.

MORALE.

☞ Sunt nōnulli sic intractabiles, ut nulla queant arte,
nullo consilio tractari.

DE SATYRO ET VIATORE.

F Satyrus

Satyrus, qui deus nemorū olim est habitus, Viatorē
 rem niue obrutum, atq; algore cunctū miseratus,
 ducit in antrum suum, fouet igni. Spirantē autē in
 manus, percontatur causam. Qui respondens, ut calefi-
 ant, inquit. Postea cum accumberēt, sufflat uiator in po-
 lenta. Quod cur faceret interrogatus, ut frigescat in-
 quit. Tum continuo Satyrus uiatorem eiciens, nolo, in-
 quit, in meo sit antro, cui tam diuersum est os.

M O R A L E.

Cæue sit in tuo conuictu homo duplici ore, quiq; in
 sermone est Proteus.

DE APRO ET RVSTICO.

Apro uastati segetes, Rusticus præcidit auriculā.
 Iterum deprehenso, præcidit alteram. Et tunc
 quoq; redeuntem capit, captum portat in urbē
 destinatum lautitiæ sui patroni. Secta iam in cōuiuio be-
 lua, nusquam apparet cor. Excandescente hero, & fla-
 gitate cocos, uillicus rīdet: Patrone, inquit, non est mi-
 rum non apparere cor, nam credo stultum aprum nun-
 quam cor habuisse. Nam si cor habuisset, nunquā in poc-
 nam suā ad meas segetes toties redisset. Sic rusticus. At
 omnes cōuiuæ emori risu, cachinnari de stultitia rustici.

M O R A L E.

Cmultorum hominum tam est excors uita, ut an cor
 habeant, possis ambigere.

DE TAVRO ET MVRE.

Mvs tauri pedem momorderat, fugiens in antrū suum. Taurus uibrat cornua, quærit hostē, nūsq̄ quā uidet, irridet cum mus. Quia inquit, robis stus es & uastus, non idcirco quemuis cōtempseris. Nūc te (& quidem gratis) læsit exiguus mus.

M O R A L E.

☞ Tritum illud est uerbum, quod significātius nostrate lingua dixerim. Niemand sol verachten seinen Feind. Latine sic. Nemo suum hostem floccipendat.

D E R V S T I C O E T H E R C U L E .

Rvstici currus hæret in profundo luto. Mox sup̄nus deum Herculem implorat. Intonat uox e cœlo, inepte inquit, flagella equos, & ipse annitere rotis, atq̄; tum Herculem uocato, tum enim aderit Hercules uocatus.

M O R A L E.

☞ Nil profunt otiosa uota, quæ sane Deus nō audīt. Iuua temet (inquit) ipse, tum iuuabit te Deus.

D E A N S E R E .

Fvit anser, qui ponebat oua aurea, singulis diebus singula, dominus ut subito fiat diues, anserem inuulgat, sperans intus latere gazam. Sed anser inuento uacuo, stupet miser, anxieq̄; dehinc suspirat, ac plangit, & rem & spem periisse.

M O R A L E.

☞ Moderanda sunt uota. Carandum est ne uel preproperi simus, uel nimij. Nam & festinantia nocet &

qui plura quàm decet, querit, interdum acquirit nihil.

DE CICADA ET FORMICA.

Cum per æstatem, Cicada cantat, Formica suã ex-
ercet messem, trahit in antrum grana, reponens
in hyemem. Sæuiente bruma famelica cicada uenit
ad formicam, mendicat uictum. Renuit formica, dicitur
se se dum illa cantabat laborasse.

MORALE.

¶ Qui segnis est in iuuenta, egebit in senecta, & qui
non parcat, olim mendicabit.

DE SIMIA et duobus eius natis.

Simia ut ferunt, cum peperit gemellos, alterũ dili-
git, alterum negligit. Erat puerpera cũ gemellis.
Atq; cum incidisset terror, uitatura periculũ, di-
lectum prehendit ulnis, quem, dum præceps fugitat, col-
lidit petreæ atq; enecat, neglectus autem qui in hirsuto
hæserat tergo fugientis, mansit incolumis.

MORALE.

¶ Solet euenire, ut ipsi parètes filio, quẽ tenere amat,
præ nimia indulgentia sint mali occasio & periculi, eo,
quem minus amarunt, præstante se strenuũ ac probum.

DE BOVE ET IUVENCO.

Bos iam grandis auo quotidie traherat aratrum.
Iuuenus laboris expers, uicinis exultat in pascuis,
ac tandem insultat fortune senioris: iactat se iugi
ac uin-

ac uinculi in scium, se liberum, se ocio sum, illi attritū esse labore collum. Deniq; se glabrum, ac niuidū, illū esse hirtum ac squalidum. Senior tum quidem nihil contra, sed breui post tēpore uidet hunc insultorē duci ad aras, ac tum hisce uerbis affatur: Quo tua mollis uita peruenit? Securū illud otium redijt ad securim. Iam saltē (ut opinor) potius suades mihi laborem, q̄ me tuetur, quam otium, quod nunc te traxit ad necem.

M O R A L E.

☞ Ad uitam recte gerendam opus est labore & uigilantia. Secors autem et uoluptati deditus, suarum rerū, quem nolet, sortietur exitum.

DE CANE ET LEONE.

O ccurrit Canis Leoni, iocatur: qd tu miser exhaustus inedia, pcurris syluas & denia? Me specta pinguem ac nitidum, atq; hæc non labore consequor, sed otio. Tum Leo, Habes tu qdem tuas epulas, sed habes stolidè etiam uincula. Tu seruus esto, q̄ seruire potes, eqdem sum liber, nec seruire uolo.

M O R A L E.

☞ Pulchre respondit leo, qbuslibet enim rebus potior est libertas.

DE PISCIBVS.

Piscis fluuiialis ui flumīs correptus est in mare. Vbi suam effereus nobilitatē, omne marinum genus uilipēdebat. Non tulit hoc phoca, sed ait tūc fore iudiciū nobilitatis, si cū phoca captus portetur ad forū.

Se emptum iri à nobilibus, illum autem à plebe.

MORALE.

 Multi sic capti sunt libidie gloriæ, ut sese ipsi prædicent & iactent. Sed laus sui oris non datur homini laudi, at excipitur cum auditorum risu.

DE PARDO ET VVLPECVLA.

Pardus cui pictum est tergum, ceteris feris, etiam leonibus despectis, intumescbat. Accedit ad hunc uulpecula, suadet non superbire, dicens, illi quidē speciosam esse pellem, sibi uero speciosam esse mentem.

MORALE.

 Discrimen est bonorum & ordo. Bona corporis prestant bonis fortuna. Vtrisq; illis animi bona præferantur oportet.

 APOLOGI

EX CHILIADIBVS ADAGI-
orum Erasmi desumpti ad cōmu-
nem puerorum fructum.

DE VVLPECVLA ET PARDALE.

 VM ALIQVANDO PAR-
dalis uulpem præ se cōtemneret, quod ipsa
pellem haberet omnigenis colorum macu-
lis uariegatā, respondit Vulpes, sibi id de-
coris in animo esse, quod illi esset in cute.

Morale

MORALE.

¶ Neq; uero paulo satius est ingenio præditum esse uafro, quam cute uersicolore.

DE UULPE ET FELE.

CUm aliquando uulpes in colloquio, quod illi erat cum Fele, iactaret sibi uarias esse technas, adeo ut uel peram haberet dolis refertam, Feles autē responderet sibi unicam duntaxat artem esse, cui fideret si qd esset discriminis. Inter confabulandū repente canum accurrentium tumultus auditur. Ibi feles in arborē altissimam subsiliit, cum uulpes interim à canū agmine cincta, capitur.

MORALE.

¶ Innuat fabula, præstabilius esse nonnunquā unicum consilium, modo id sit uerum & efficax, quam plures dolos, consiliaq; friuola.

DE REGE ET SIMIIS.

Rex qdam Aegyptius aliquot Simias instituit, ut saltandi rationem perdiscerent, ut enim nullum animal ad figuram hominis propius accedit: ita nec aliud actus humanos, aut melius, aut libentius imitatur. Artem itaq; saltandi protinus edoctæ, saltare cœperunt, insignibus indutæ purpuris, ac personatæ. Multoq; iam tempore maiorem in modū placebat spectaculum, donec è spectatoribus facetus quispiam, nudes, quas clanculum in sinu gestabat, in medium abiecit.

F 4 ibi

ibi statim simiæ, simul atq; nuces uidissent, oblitæ chœreæ, id esse cœperūt, quod ante fuerant, ac repete è salutaribus in simias redierūt. Cōtritisq; personis, dilaceratis uestibus, pro nucibus inter se pugnabāt nō sine maximo spectatorū risu. MORALE.

☞ Admonet hæc fabula, fortunæ ornamenta nō mutare hominis ingenium.

DE ASINO ET VIATORIBVS.

Duo qdam cum in desertis locis asinum quempiam forte fortuna nacti essent, contēdere inter se cœperunt, uter eorum, uti suum, domum abduceret. Nam utriq; pariter à fortuna uidebatur obiectus. Hac interim de re illis inuicem altercātibus, asinus sese subduxit, ac neuter eo potitus est.

MORALE.

☞ Quidam à præsentibus commodis, quibus ob inscientiam uti nesciunt, excidunt.

DE PISCATORIBVS.

Piscatores aliquot iacto recti, testudines eduxerūt, eas cum essent inter sese partiti, neq; sufficerent omnibus comedēdis, Mercurium forte accedentē inuitarunt ad conuiuium. At is intelligens se neutiquam hūanitatē gratia uocari, sed ut eos fastidito cibo subleuaret, recusauit, inisitq; ut ipsi suas testudines ederent quas cœpissent.

MORALE.

☞ Nonnulli posteaquam inconsulte quippiam adorti sunt

funt, aliorum implorant auxilium, quos suo negotio admisceant.

D E A S I N O.

A Pud Cumanos asinus quæpiam pertesus seruitutē, abrupto loro in syluam aufugerat, illic forte repertum Leonis exuuium corpori adplicabat suo, atq; ita pro leone sese gerebat, homines pariter ac feras uoce caudaq; territans. Nam Cumani leonē ignorant. Ad hunc igitur modum regnabat aliquādiu personatus hic asinus pro leone immani habitus ac formidatus, donec hospes quæpiam Cumas profectus, qui sæpenumero uiderat et leonem et asinum, atq; ob id non erat difficile dignoscere aurium prominentiū inditio, neq; nō alijs quibusdam cōiecturis asinum esse deprehēdit, ac probe fustigatum reduxit, dominoq; agnoscētī reddidit. Interim autem risum non mediocrem concitabat omnibus Cumanis asinus iam agnitus, quos, dudum creditus leo, metu propemodum exanimauerat.

M O R A L E.

¶ Haud facile tegimus uitia, quæ à puero nobiscum adoleuerunt.

D E S C A R A B E O E T A Q V I L A.

S Carabeus aliquādo spretus ab Aqla, coepit de uindicta quoquo pacto sumēda cogitare. Peruestigauit ubi nam Aqla nidū collocasset, adrepit Scarabeus, et oua simili dolo deiecit, Aqla cum sæpius domi-

F S cilium

alium commutasset, neq; quicquā proficeret, Iouem patronum adiit, exponit calamitatem suam. Is iubet, ut suo in gremio ponat oua, uel istic in tuto futura. Et huc pnestis lacrimas, sinusq; prorepit pertimax Scarabeus, haudquaquam sentiente Ioue. Deinde ubi uidet oua commoueri Iuppiter, neq; satis animaduertit, unde territus rei nouitate, excusso gremio, in terrā deiecit.

M O R A L E.

☞ Monet hæc fabula neminē quātumuis pusillum contemnendum esse.

D E S I M I I S E T P A R D A L E.

IN Maurusia simiarum ingens copia. Pardalis autē animal est natura simijs infestissimum, quas tamen uiribus assequi non potest, nimirum illis in summas arbores subuolatibus. His itaq; dolis in eas utitur. Sternit se supinā sub ramis, ac porrectis cruribus emori fingit sese. Gaudent eo spectaculo Simiæ cōsidiētes in arbore, deinde ubi iam mortuā arbitrātur, unam aliquam emittunt exploraturam, num uere mortuus sit hostis. Illa cautim ac pedetentim accedens, ubi nullum uitæ uidet argumentum, Pardale nimirū modis omnibus cadauer imitantē, demum audet etiam conscendere. Quod simul ac reliquæ simiæ cōspexerint, iam deposito omni metu descendunt, et pardalim omnia ferentem, circumfultant. Postremo cōculcāt insultātes, ludibriij causa, donec pardalis sentiēs illas iā saltādo defatigatas, de repente reuini scens,

scens, aliam dentibus, aliã unguibus corripit, dilaniatq;
ac deuorat.

MORALE.

☞ Hostem simulantẽ uires deficere, summopere fugiẽ
dum esse.

DE SATYRO ET RVSTICO, ANI-
ani Fabula, Erasmo quoq; interprete.

S Atyrus quidam cum uehementer algeret, hyberno
gelu supra modum seuiente, à rustico quodam in-
ductus est in hospitium. Admiratus autẽ, cur homo
inflaret in manus ori admotas, rogauit cur ita faceret?
Is rñdit, ut frigidus manus halitus tepore calefaceret.
Deinde ubi extracto foco, apposita mēsa in pultẽ ferui-
dam rursus inflaret, magis etiam admiratus, sciscitatus
est, quid hoc sibi uellet: uti pultem inquit ille, nimiũ ser-
uentem halitu refrigerem. Tum Satyrus surgẽs à men-
sa, quid ego audio inquit: Tum eodẽ ex ore pariter &
calidum & frigidũ efflas? Valebis, neq; enim mihi ratio
est, cum eiusmodi homine cõmune habere hospitium.

MORALE.

☞ Notantur bilingues, qui eundẽ modo laudant, mo-
do uituperant.

IS QUI EMENDANDIS IIS FA-
bulis prefectus fuit, sequentes apologos ex uarijs
et his optimis autoribus collegit, ut à pueris
quoq; legerẽtur, quibus nũquã est bene
instructa, atq; copiosa bibliotheca.

EX SECVN

DO NOCTIVM ATTICARVM

Gellij, Apologus Aesopi Phrygis memoratu non inutilis.

ESOPVS ILLE E
Phrygia fabulator, haud immeri
to sapiens existimatus est, cum
quæ utilia monitu suasuq; erant,
non severe, nō imperiose præce
pit et censuit, ut philosophis mos
est, sed festiuos delectabilesq;
Apologos cōmenius, res salubriter ac prospicienter ani
maduersas, in mentes animosq; hominum cum audiendi
quadā illecebra induit: uelut hæc eius fabella de auicula
nidulo, lepide atq; iucunde præmonet, spem, fiduciamq;
rerum, quas efficere quis possit haud unquā in alio, sed
in semetipso habendā. Auicula, inquit est parua, nomen
est casita, habitat nidulaturq; in segetibus, id ferme tē
poris, ut appetat messis, pullis iamiam plumantibus. Ea
casita in sementes forte concesserat tempestiuiores,
propterea frumentis flauescens, pulli etiam tunc
inuolucres erant. Cum igitur ipsa iret cibū pullis quasi
tū, monet eos, ut si quid ibi nouæ rei fieret dicereturue,
animaduertent, idq; uti sibi ubi redisset, renunciarent.

Dominius

Dominus postea segetum illarum filium adolescentē uo-
 cat, & uidens ne, inquit, hęc ematuruisse, & manus iam
 postulare? Itcirco die crastini, ubi primū diluculabit,
 fac amicos adeas, et roges ueniant, operamq; mutuam
 dent, et messem hęc nobis adiuuēt. Hęc ubi ille dixit, di-
 scessit: atq; ubi redijt Casita, pulli trepiduli circūstrepe-
 re, orareq; matrem ut statim iam properet, atq; aliū in
 locum sese asportet: nam dominus, inquit, misit q; ami-
 cos rogaret, uti luce oriente ueniant et metant. Mater
 iubet eos á metu ociosos esse. Si enim dominus, inqt, mes-
 sem ad amicos reijcit, crastino seges non metetur, neq;
 necesse est hodie uti uos auferā. Die igitur postero, ma-
 ter in pabulū uolat, dominus quos rogauerat operitur.
 Sol feruit & fit nihil, & amici nulli crant. Tunc ille rur-
 sum ad filium, amici isti, inquit, magnā in partem cessa-
 tores sunt, quin potius inuis, & cognatos, affines, uici-
 nosq; nostros oramus, ut adsint cras tempore ad meten-
 dum? Itidem hoc pulli pauesacti matri nunciāt, Mater
 hortatur, ut tū quoq; sine metu, ac sine cura sint: cognat-
 os, affinesq; nullos ferme tam esse obsequibiles ait, ut ad
 laborem capeffendū nihil cunctentur, & statim dicto
 obediāt: Vos modo, inquit, aduertite, si modo qd denuo
 dicitur. Alia luce orta, auis in pastū profecta est, cognat-
 i et affines operā, quam dare rogati sunt, supersedent.
 Ad postremū igitur dominus filio ualeant, inquit, amici
 eum propinquis: Afferes prima luce falces duas, unam
 egomet

egomet mihi, & tu tibi capies alterā, & frumentū nos metipſi manibus noſtris cras metemus. Id ubi ex pullis dixiſſe dominū mater audiuit, tempus, inq̄t, eſt cedēdi, & abeundi fiet nunc dubio procul, quod futurū dixit. In ipſo enim iam uertitur, cuius eſt res, non in alio, unde petitur. Atq; ita Caſita nidum migravit, & ſeges à dño demeſſa eſt. Hæc quidem eſt Aefopi fabula, de amicorum & propinquorum leui & mani fiducia. Sed quid aliud ſanctiores libri philoſophorum monent quàm ut in nobis tantum ipſis nitamur? Alia aut̄ omnia quæ extra nos, extraq; noſtrum animum ſunt, neq; pro noſtris, neq; pro nobis ducamus. Hunc Aefopi Apologū Q. Ennius in Satyris, ſcite admodum & uenuste uerſibus quadratis compoſuit, quorū duo poſtremi iſti ſunt, quos habere cordi, & memoriæ, operæ præcium eſſe Hercle puto:

Hoc erit tibi argumentum ſemper in promptu ſitum,
Ne quid expectes amicos, quod tu agere poſſis.

FABVLA EX LAMIA

Politiani deſumpta.

AVes olim propè uniuerſe noctuam adierūt, rogarūtq; eam, ne poſthac in ædium cauis nidificaret, ſed in arborū potius ramis, atq; inter frondes, ibi enim uernari ſuauius. Quin eidem quercū modo enatam puſillam, tenellāq; adhuc oſtendebāt, in qua ſcilicet molliter (ut aiebāt) & ſidere ipſa aliquādo no

Etua

FABV. EX POLLITIANO. 71.

Etua, et suum sibi cōstruere nidum posset. At illa Factu-
 ram se negavit. Quin uicissim consiliam dedit ijs, ne ar-
 busculæ illi se crederēt. Laturam enim quādoq; esse uis-
 scum, pestem uidelicet auium. Cōtempsero illæ (ut sunt
 leuc genus, & uolaticum) sapientis unius noctuæ cōsti-
 liū. Iam quercus adoleuerat, iam patula, iam frondosa
 erat. Ecce ibi aues illæ omnes gregatim ramis inuolitāt
 lasciuunt, subsultant, colludunt, cantillāt. Interea quer-
 cus ea uiscum protulerat, atq; id homines animaduerte-
 rant. Implicitæ ergo repente ibi omnes pariter miselle,
 ac frustra eas sera pœnitentia subiit, quod salubre illud
 cōsiliū spreuissent. Atq; hoc esse aiunt, cur nūc aues om-
 nes, ubiubi noctuam uiderint frequentes eam quasi sa-
 lutant, deducunt, sectantur, circumsidunt, circūuolitant.
 Etenim consilij illius memores admirantur eam nunc ut
 sapientem, stipantq; densa caterua, ut uidelicet ab ea sa-
 pere aliquādo discant. Sed opinor frustra, imò uero eti-
 am interdū cum magno ipsarum malo. Nam ueteres il-
 le noctuæ reuera sapientes erant. Nunc multæ noctuæ
 sunt, quæ noctuarū qdem plumas habent, & oculos, &
 rostrum, sapientiam uero non habent.

MORALE.

☞ Bene monētis cōsilia ne spernas, hæc fabula docet.

APOLOGVS EX SECVNDO LIBRO

Petri Crimiti, de honesta disciplina de sumptus.

Sata

Sata est olim Cucurbita iuxta arborē pinum, quæ
 grandis admodū & ramis patulis extabat. Cucur-
 bita uero cū multis pluuijs atq; cœli temperamēto
 creuisset, lasciure incipit, & ramulos audacius porri-
 gere. iam serpebat in pinum, iam surgere, iam ramos et
 frondes inuoluere audebat, ampliora folia, cādetes flo-
 res, prægrandia poma, & uirescētia ostētans. Itaq; tan-
 to fastu, atq; insolētia intumuit, ut pinum arborem au-
 sa sit aggredi, et uides, iquit, ut te supero amplis folijs,
 ut uirore præsto, et iam iam ad cacumē profurgo? Tum
 pinus quæ senili prudētia; & robore pollebat, nihil mi-
 rata est cucurbitæ insolentis audaciā, sed ita ad eam res-
 pōdit: Ego hic multas hymes, calores, æstus, uariasq;
 calamitates peruici, & adhuc integra cōsisto: Tu ad pri-
 mos rigores minus audaciæ habebis, cum & folia cōci-
 dent, & uiror omnis abierit.

M O R A L E.

 Secundis rebus non esse superbiendum.

FABVLA DE CORVO ET LVPIS

Ex Ioanne Anto. Campano desumpta.

Corvus Lupos p ardua montiū iuga comitatur,
 partē sibi prædæ fieri postulat, q eos secutus nul-
 lo tempore destituisset, sociusq; fuisset. Repulsus
 deinde à lupis, tanquam non eos sed prædā cibumq; se-
 cutus, nec minus lupoꝝ si occiderētur, quàm cæterorū
 animalium exta fuisset uoraturus.

Moralc.

MORALE.

☞ Non quid agamus semper inspiciendū est, sed quod simus animo, cum agimus.

☞ Altera de Partu terræ, ex eodem.

TUrgida olim facta tellus, & mirum in modū tumida, magnum aliquod paritura uidebatur. Accurrūt finitimi, stupēt agricolæ, terræ partū inter spem metumq; expectant: alij Typhœa illū cētimanum, alij montes erupturos putabāt. Aperitur terra, prodit mus, & quod miraculo fore omnibus arbitrātur, in risum atq; iocum conuerterunt.

MORALE.

☞ Non semper credendum promissis magnificis.

APOLOGVS DE MEMBRIS ET
uentre, ex Plinio desumptus.

HUMANI artus cum uentrem otiosum uiderent, ab eo discordarunt, & suum illi ministerium negauerūt. Cum eo pacto & ipsi quoq; deficerēt, intellexerunt uentrem cibos acceptos per omnia membra diuidere, & cum eo in gratiam redierunt.

MORALE.

☞ Magnæ res discordia pereunt, cōcordia ualent.

DE ARIONE ET DELPHINO, FA-

bula elegātissima ex libro XVI. Gellij.

VETUS & nobilis Ario cantator fidibus fuit. Is loco & oppido Methymnaus, terra, atq; insula

G^o omni

omni Lesbios fuit. Eum Arionem rex Corinthi Periäder
amicum amatūq; habuit artis gratia. Is inde à rege pro-
ficiſcitur, terras inclytas ſiciliam atq; Italiã uiſere.
Vbi cò uenit, auresq; omniũ mentesq; in utriusq; terræ
urbibus demulſit. In quaſtibus iſthic & uoluptatibus
amoribusq; hoĩm fuit. Is tum poſtea grandi pecunia &
re bona multa copioſus, Corinthum inſtituit redire. Na-
uem igitur & nauas, ut notiores amicioresq; ſibi Corin-
thios delegit. Sed eo Corinthios homine accepto, nauiq;
in altum prouecta, prædæ, pecuniæq; cupidos, cœpiſſe
conſilium de necando Arione. Tum illũ ibi pernicie in-
tellecta, pecuniã cæteraq; ſua, ut haberent dediſſe: uitã
modo ſibi ut parcerent, orauiffè. Nauas precum eius
harum commiſertos eſſe illatenus, ut ei necem affer-
re per uim ſuis manibus temperarent: Sed imperauiffè,
ut iam ſtatim coram deſiliret præceps in mare. Homo
ibi territus ſpe omni uitæ perdita, id unum poſtea ora-
uit, ut priuſquam mortẽ oppeteret induere permitteret
ſua ſibi indumenta, & fides capere, et canere carmẽ ca-
ſus illius ſui conſolabile. Feros et immanes nauitas pro-
lubium tum audiendi ſubit. Quod orauerat, impetrat.
Atq; ibi mox de more cinctus, amictus, ornatus, ſtansq;
in ſummæ puppis foro, carmen quod Orthium dicitur,
uoce ſublatiſſima cantauit. Ad poſtrema cantus, cũ fidi-
bus, ornatuq; omni, ſicut ſtabat canebatq; , eiecit ſeſe
procul in profundũ. Nautæ haudquaquã dubitãtes, quĩ
periffet,

peri
nou
repẽ
to u
naru
pron
dro
eiq;
rum
Nau
roga
Ario
Itali
busq;
tuna
fidi
rat,
cias

 in

perisset, cursum quem facere coeperant, tenuerunt. Sed nouum, & mirum, & pium facinus contigit: Delphinū repēte inter undas adnauisse, et dorso super fluctus edito uectauisse: Incolumiq; cum corpore & ornatu, Tænarum in terram Laconicam deuexisse. Tum Arionem prorsus ex eo loco Corinthū petiuisse: talemq; Perianthro regi, qualis Delphino uectus fuerat, sese obtulisse eiq; rem, sicuti acciderat, narrauisse. Regem istæ parum credidisse, Arionem quasi falleret, custodiri iussisse. Nauitas requisitos, ablegato Arione, dissimulater interrogasse, ecquid audissent in ijs locis, unde uenissent, sup Arione? Eos dixisse, hominem cum inde irent, in terra Italia fuisse, eūq; illic bene agitare, et studijs delectatōibusq; urbiū florere, atq; in gratia pecuniāq; magna fortunatum esse. Tum inter hæc eorum uerba, Arionem cū fidibus & indumētis, cum quibus se in salum eiaculauerat, extitisse. Nauitas stupefactos, conuictosq; ire inficias non quisse.

M O R A L E.

☞ Documento est hæc fabula, plus aliquando inueniri in brutis animalibus clemētia, q̄ in ijs hominibus, qui præter opes nihil habent pensi, præter figuram nihil humanitatis.

NICOLAI

GERBELLII PHORCENSIS

Apologus lepidissimus.

DE ARANEA ET PODAGRA.

ARANEA PAVLVLVM A TE-
xendo opere quietior, animi relaxādi gra-
tia cōmodum deambulabat. Huic se obuiam
præbuit podagra, tametsi passibus ambi-
guis admodū ægre illam assequeretur. Eius dici itinere
utcunq; emenso, nō longe aberant ab oppidulo, cui regi-
onis eius incolæ Tiche nomen indiderant. Vtriq; cōsili-
um fuit, conditionis suæ hospitem peruestigare. Aranea
non maximopere data opera, in opulenti cuiusdā ciuis
ædes diuertit. Inibi quaquaversum telas suas præpāde-
bat, prætendebatq; retia: aderant illico, nescio q̄ trygo-
dæmones, qui textrinā illius demoliebantur. Momenta-
neum itaq; erat ipsius, quo etiam cunq; se ærteret, ædifi-
cium. Nusquā enim scopariorum oculatas scopas pote-
rat effugere. Misera planè quæ in tanta rerum omniū
affluentia, sola egebat proturbabaturq;. Podagra uero
mendicabuli instar uix tandem egestosi cuiuspiā tugu-
riolum impetrarat. In id loci cum decubuisset, nihil non
experiebatur miseriarum. Apponebatur cœnaturienti
panis cibarius, aridis uix faucibus hianii hydropoteriū.

Iamq;

Dij. Jac.
 iamq; diurno itinere lassescēti torus ligneus, nullis fron-
 dibus, nullo granine, sed prætenuibus palcis insterne-
 batur. Atqui dicere nō est huius instituti, quā cōuen-
 riat male membrīs mollibus, cuticulæ (ut ita dixerim)
 holoserice stragula tam dura, tam barbari uilli. Oriēte
 igitur uix tandē illo augusto sydere, quod exaudit, quod
 intuetur omnia, cōuenere rursum Aranea simul et Pod-
 gra. Prior Aranea prætēritæ noctis molestias, tot loco-
 rum commutationes denarrat. Nunc heri exprobrans
 munditiem, nunc nimiam scopariorum obseruantia. Po-
 dagra contra de hospitīs sui egestate complura cōmi-
 nisfitur. Nec ocium habet admonstrare arancæ liuidas
 uibices, quas adamātina fulcra tenelle cuticula impres-
 serāt. Consiliū ineunt, araneam deinceps pauperum tu-
 guria, podagrā uero diuitem aulas debere subingredi:
 in hāc aranea pedibus, podagra animis uadit sententiā.
 Veruntamen tenebris iamiam incrementibus urbi cuipiā
 sese approximant, Podagra instituti non immemor,
 pedetentim se in nummosi cuiusdam domum illatebra-
 uit. Qua commodum ab hero conspecta, Dij boni quæ
 beneuolentia, quæ humanitate, quibus nominibus exci-
 pitur. Supponuntur, substruūturq; olorinæ culcitæ, to-
 ralia perdicum subalaribus plumis referta. Taceo uinū
 dulce, uinum nigrum, Lesbium, Surrentinū. Taceo si-
 cedulas, phasianos, atq; eas auiculas, quæ binis superbi-
 unt cordibus. In summa nihil deliciarum, nihil uolupta-

tum non exhauriebat. Aranea pauperis casam ingressa, telas orditur quaquaorsum parietes interpatent, retia suspendit. Orbiculari operi manibus pedibusq; incūbit. Reficit abrupta, perficit intercepta. Et ut dicam breuiter, uacua domiatur in aula. Nullas insidias, nullius formidat insultus. Imò uero etiã iam scopis superior omnibus. Non multo post podagra araneam conuenit, delicias suas, felicitatem, fortunas, ampliter exornat. Aranea miris laudibus extollit imperium suum, adificandi texendiq; libertatē. Placuit tandem hæc utrisq; sentētia. Quorsumcunq; proficiscerentur podagram in diuitum domos, arancam in pauperū tuguria debere diuertere.

M O R A L E.

☞ Apologus hic tametsi ad usus uarios accommodari queat, id tamen in primis declarat, alium alio loco fortunatiorem esse. Præterea morborum domiciliū esse diuitum aulas. Ad ultimum, nusquam libertatem maiorem q̄ ubi diuitiarum minus.

¶ Fabularum Aesopi Finis.

TII ABSTEMII VIRI ELEGANTISS.
et anceni ingenij Fabule elegantissime, nuper per clarissimum poetam & philosophum Gargetium emaculate.

Domici

DOMICIVS

PALLADIVS SOVRANVS

Pollioni Vadio, Sacerdoti ueneto
rando. S. P. D.

IAM PRIDEM TVO SERMONI de Absternio frequēti literarū cōfessu Pollio uenerande non inuius intersui, Cum minime pretextatis (ut ita dicam) laudibus hominē celebras, adeoq; in arcē euasisti, ut nemo sanē (mea sentētia) eū cumulatius laudare potuerit. Mox inde secedens diu hęc oīa mecū animo uolutabā, unde tanta cōflueret laudationis abūdātia, unde tāta nō uulgaris obseruatio emanaret, unde deniq; amicitia adeo perfecta exoriretur. Proculdubio non aliunde mecum tandem collegi, quāne ex præclaræ eius uirtutis nomine proficisci, cuius qdem uis magna & præpotens est. Quamobrem non possum profecto non suspicere ingenium tuum amabile, tuumq; animum uirtutibus fultum diligentibus non admirari, qui neque ambitione, neq; inuidia, neq; aliquo alio linore deuincitur. Siquidē omnes, quas meretur Absternius noster, laudes, nō transis silētio, imo ad alias ipsas cumulandas, ob eius incredibilem eloquentiam, singularemq; doctrinam ultro accedis, idq; haud ab re, cum

pater omnium elegantiarum, atq; idem leporū omnium merito sit & habeatur. Et ut hæc clariora luce, non officij gratia, aut temere dicantur quotidie, quemadmodum aliqua eius laborum monumenta existere uidemus, quæ undiq; perfecta uerborum concinnitate, perspicacissimisq; sententijs scatent. Nam modo dicam de hoc Apologorū libello nuper impresso, in quo perspicua ac insignis eius ingenij amœnitas, non absq; laude maxima redundare uidetur. Quare nō uereor, ut is remisso cuiuscunq; animo pessum eat, Abstemiōq; (absit inuidia uerbo) omnium quam iucundissimo detrahatur. Cui & te et me ob tanti nominis celebritatem nulla unquam in re defuturos esse liquido constabit.

V A L E.

 LAVREN

TIVS ABSTEMIUS OCTA-
uiano Vbalduino Comiti Mercatelli.

S. P. D.

AEDITVRVS HVNC APOLO-
gorum libellum, quem de numero fabularū he-
catomythium nuncupauī, multum diuq; dubita-
m Octavianæ Princeps inçlyte, tuo ne cum nomini po-
tissimum

tiffimum dedicarem. Nam cum tuam in me non sine plu-
 rimis beneficijs perfpicerem beneuolentiam, non aliquid
 mearum uigiliarum tibi deuouere, ingratiſſimi hominis
 eſſe uidebatur. Rurſus cum tuorū in me officiorū nume-
 rum, diuinasq; uirtutes tuas mecum ipſe reuoluerē, in-
 dignum tantis meritis, tantaq; ſapientia munuſculū hoc
 eſſe cernebam. Hanc tandem dubitationem meā amouit
 humanitas & prudentia tua, qua non tam res tibi dono
 datas, quā offerentium uolūtatem ſoles inſpicere. Ad-
 didit quoq; mihi animum, Guidus Vbaldus clariffimus
 Dux & Princeps meus omni laude maior, qui opuſcu-
 lam meum de nonnullis locis obſcuris ſuperiori anno ei
 dedicatum uultu ita placido, et ſerena fronte ſuſcepit,
 ut ſperare merito poſſem, hoc tibi qualecunq; fore non
 ingratum. Non mediocriter etiam me incitarunt Geor-
 gius Emus, pro Venetis hic agens legatus, non ſolū pa-
 tritia nobilitate, uerum etiam bonarū artium ſtudijs cla-
 rus, & Carolus Verardus Cæſenas Archidiaconus Cæ-
 ſenæ, et Alexandri Pontificis Maximi Cubicularius, uir
 omni literarum genere præſtans, nec nō Renatus Meli-
 oratus, et Robertus Urfus Ariminēſes Iuriſcōſulti cla-
 riſſimi, nec minus qui humanitatis uocāt ſtudijs, eruditi.
 Hi enim, aliq; cōplures optimi harum rerum cēſores,
 cum hunc libellū legiſſent, multis me uerbis ſunt ad edi-
 tionem cohortati. Non putauit igitur tam humano prin-
 cipi hoc munus ingratū futurū, quod tot eruditis uiris

ante placuisse cognoueram. Accipe igitur hoc quicquid est libelli ab Abstemio tuo, cuius mentem, animūq; si penitus posses inspicere, in hac tenui re magnū munus tibi iudicares oblatum. Ne quis autem inutilem et inanem hunc meum scribendi laborē existimaret, præfatiumculam quandā præponendam cen sui, qua intelligeretur doctos etiam & claros uiros in magnis rebus huiusmodi fabulis non uoluptatis tantum, uerum etiam utilitatis gratia delectatos. Sedulo dedimus operam, ut seria potius quàm iocos saperent: unde ridiculas multas, quæ inter componendum sese mihi offerebant, consulto præterij, quæ nimis lasciuæ, & tanti principis grauiamine mihi uidebantur indignæ. Non tamen ita agrestis esse uolui, quin eas aliqua urbanitate aspergerē, maxime ad principē scribens, cum principes curarum mole pressi, soleant interdum recreandi animi gratia iocos appetere.

V A L E.

E I V S D E M A B S T E M I J P R O C Æ M I U M.

Cogitanti mihi uaria scriptorum genera. Qui, ut humane uitæ prodesse, cogitationes suas literarum mandauere memoriæ, qui apologos scripsere, non postremo loco digni esse uidentur. Non enim modo mortalium animos incredibili quadam afficiunt uoluptate, uerum etiam ad res honestas, utilesq; peragendas suis

suis fabellis, magis quam Philosophi suis præceptis allin-
 ciunt. Nam ita in legentium animos quadam iucunditate
 penetrant, & quibusdam similitudinibus, quæ maxime
 ad cõmouendos animos ualent, quid uitandũ faciendũq;
 sit ostendunt, ut omnes etiam inuiti, illis assentire cogã-
 tur. Sensus enim audiendi fastidiosissimus, res etiã utiles
 honestasq; haud facile admittit, ni fuerint aliqua urba-
 nitate condita. Testis quidam orator Atheniensis, q ad
 Athenienses uerba faciens, cum eos minus attẽtos uide-
 ret, rogauit, ut saltem fabulam audire dignarẽtur, quo
 impetrato, Ceres, inqt, & hirundo, & anguilla simul
 iter facientes, ad quendam fluum peruenerũt, Hirun-
 do qdem superuolauit, Anguilla autem amnem tran-
 uit. Quod cum dixisset obticuit: interrogantibus autem
 illis, qd Ceres egisset? Vobis, inqt, Dea uestra succen-
 sũt, q eos, qui uobis utilia suadent, audire nolẽtes, tam
 attentis auribus confabulãtes auditis. Quantã um Apo-
 logi habeant ad animos commouendos, cum multis pos-
 sem, tribus ero cõtentus exemplis ostendere. Samijs re-
 ctore populi morti addicere uolentibus, Aesopus hac fa-
 bella dissuasit dicens: Vulpem quendam fluum trãse-
 untem in lacunam fuisse propulsam. Vnde cum exire nõ
 posset, tenaci limo retẽta, muscarum affligeretur acu-
 leis. Quod Herinaceus conspicatus, misericordia motus
 ẽ iterrogauitq; an uellet, ut ab ea muscas abigeret, At il-
 la abnuũt dicens: hæ meo sanguine iam plenæ, paruã mibi
 possunt

Qui, ut
 litera
 ripse
 im mo
 uolu-
 endas
 suis

possunt inferre molestiam: si aut̄ has abegeris, alie famelicæ superueniēt, quæ quicquid mihi superest sanguinis, exhaurient. Ita o uiri Samij uobis eueniet, si enim hunc rectorem uestrum iam locupletē occideritis, alios eligatis necesse est, qui dum se opibus uolent implere, quicquid hic uobis reliquit, eripient. His uerbis moti Samij, ab incepto destiterunt. Hac ratioe adductus Tyberius Cæsar, diurnos magistratus dabat: unde (ut refert Iosephus) sub eo, per uiginti annorum spacia, per duos tantū præsidēs, Gratū scilicet & Pilatum est gubernata Iudæa. Non parcat populis regnū breue, ut inquit Statius. Himerenses Phalaridem Agrigentimorum tyrannū ducem exercitus sui eligere uolentes, Stefichorus poeta hoc Apologo deterruit. Equus, dicens, solus pascebat in prato. Adueniente autem ceruo, & pascua corrumpente, consuluit hominem, qua possset illum arte punire. Cui homo, si frenum, inquit acceperis, & me armatum dorsum tuum ascendere permiseris. Cum huic cōsilio esset obsecutus, Ceruum quidē hominis auxilio uictor abegit. Sed non amplius hominem dorso, non frenū depulit ore. Ita, inquit Stefichorus, Viri Himerēses uobis eueniet, si Phalaridem ducem efficietis. Hostes quidem uestros punietis, sed huic tyrāno perpetuo seruietis. Quibus uerbis territi Himerenses, huiusmodi ducis eligendū consilium deposuere. Cum populus Romanus à Senatu secessisset, quod tributum et militiam toleraret, nec ullo pacto

pacto
Apolo
artus
eordas
Sed cu
omnia
redier
quasi
gent,
Qua
redijt.
poete,
operib
rimi P
multi a
moral
sunt.
tius V
Apolo
uero u
quidem
manib
compo
ri Lat
sumus.
cum su

pacto reduci posset, nonne Agrippa Menenius cum hoc
 Apologo reuocauit? Olim, inquiens, Quirites, humani
 artus uentrem otiosum & desidem intuentes, ab eo dis-
 cordarunt, nec amplius illi cibum ministrare decreuerunt.
 Sed cum ipsi quoque alimenta illi denegando, quæ per
 omnia membra deferuntur, deficerent, cum eo in gratiã
 redierunt. Eodem inquit modo, Senatus & populus,
 quasi uenter & membra, alterum alterius auxilio indi-
 gent, & ut discordia intereunt, ita concordia ualent.
 Qua fabula populus reuocatus, cum Senatu in gratiã
 redijt. Non immerito igitur, non solum Græci et Latini
 poëte, ut Hesiodus & Horatius, huiusmodi fabulas suis
 operibus inseruerunt, uerumetiam maximi & celeberrimi
 Philosophi, ut Plato, Aristoteles, Plutarchus, &
 multi alij eas plurimũ cõmendauerunt, & ad institutionẽ
 moralis & ciuilis uitæ non minimum facere arbitrati
 sunt. Quocirca Omnibonus Leonicensis, & Lauren-
 tius Valla uiri etatis nostræ doctissimi, paucos Aesopi
 Apologos e græco in latinum uertere, sibi laudi, cæteris
 uero uoluptati & utilitati fore non dubitarunt. Et iure
 quidem: Leguntur enim, & in doctissimorum uirorum
 manibus quotidie uersantur. Non uideo igitur cur has
 componendo fabulas laude fraudari debeam, quã cæte-
 ri Latini ex translatione consecuti sunt, nisi ad eò inuidi-
 sumus, ut Latinis licere non putemus, quod Græcis est
 cum summa omnium laude concessum.

DE

DE MVRE IN CISTA NATO.

Fabula. I.

VS IN CISTA NATUS omnem ferè ibi duxerat atas tem, nucibus pastus, quæ i ca feruari solebant. Dum autem circa oras cistæ ludens decidisset, quæreretq; ascensum, reperit epulas lautissime paratas: quas cum gustare cœpisset, quàm stultus, inquit, hæctenus fui, qui in toto terrarum orbe nihil melius cistula mea esse credebam. Ecce quàm suauioribus hic uestor cibus.

☞ Hæc fabula indicat, non ita patriam diligendam, si ignobilis sit, ut alia non adeamus loca, cum alibi beatiores esse possimus.

DE RVSTICO IMPETRANTE

ut triticū absq; aristis nasceretur. II.

Impetrauerat à Cerere Rusticus quidam, ut triticū absq; aristis nasceretur, ne metentium trituriūq; manus lederet: qd' ubi inaruit, à minutis auibus depastum est. Tum Rusticus, quàm digna, inquit, patior, qui parue commoditatis causa, emolumenta quàm maxima perdidit.

☞ Fabula indicat parua incommoda maiori utilitate pensanda.

☞ De Accipitre Columbam insequente. III.

Cum acci-

C

Non cr
dit, te l
☞ Fa
dere co

A

rat. His
portab
peritur
que mi
di me ta
☞ Ha
diamur.

R

cidiorq;
erat opi
uenit, u
Tunc se

CUm accipiter columbam præcipiti insequeretur uolatu, uillam quãdã ingressus, à rustico captus est. Quem blandè, ut se dimitteret, obsecrabat: Non enim te læsi dicens. Cui rusticus, nec hæc, respondit, te læserat.

☞ Fabula indicat merito puniri, qui innocentes ledere conantur.

¶ De Aranea & Hirundine. III.

Aranæ in hirundinem excandescens, quæ muscæ qui suus est cibus, capiebat, retia in foribus, per quas uolitare solebat, ut eam caperet, suspēderat. Hirundo uero aduolans, retia cum textrice per aëra portabat. Tunc aranea in aëre pendens, & se iamiam perituram intelligens, Quam iuste hæc patior dicebat, quæ minima uolatilia magno labore uix capiens, crediti me tam magnas aues posse comprehendere.

☞ Hac admonemur fabula, ne uiribus maiora aggrediamur.

¶ De Rustico annem transituro. V.

Rusticus torrentem transiturus, qui forte imbribus excreuerat, querebat uadum. Et cum primè eam fluminis partē tentasset, quæ quietior, placidiorq; uidebatur, reperit eam altiore, quàm animo erat opinatus. Rursus ibi breuiorem, tutioremq; aduenit, ubi maiori aquarum strepitu fluius decurrebat. Tunc secum, Quam tutius, inquit, clamosis aquis, quàm quietis

quietis, & silentibus uitam nostram credere possumus.

Hac admonemur fabula, ut minus uerbosos et minaces, quàm quietos extimescamus.

DE COLV MBA ET PICA. VI.

Columba interrogata à Pica, quid eã induceret, ut in eodem semper loco nidificaret, cū eius palili inde sibi semper surriperetur, simplicitas, respondit. Hęc indicat fabula, facile esse uiros probos saepe decipi.

DE CUCULO ET ACCIPITRE. VII.

Irrisus ab Accipitre Cuculus, quod cum sibi et corpore par, & colore non ab similibus esset, præ angustia animi potius uermibus terrenis, quàm suauibus aliarũ auĩũ carnibus uesceretur, uidit paucis post diebus accipitrem, à rustico, cuius colũbas insectabatur, captũ, ad metum caterorum ex alta turre pēdere. Cui cuculus, Quàm melius tibi, inquit, amice fuisset, uermes uenari, quàm alienas aues impetere.

 Hęc fabula indicat eorum uitam tutiorem esse, & magis probadam, qui suis rebus sine periculo contenti sunt, quàm illorum, qui aliena appetentes, ad eũt magnã uitę discrimina.

DE ASINO ET VITULO. VIII.

Asinus & Vitulus in eodem pascentes prato, sonitu campanę hostilem exercitũ aduētare pręsensērāt. Tum uitulus, fugiamus hinc ò sodalis, inquit,

inquit, ne hostes nos captiuos abducant. Cui a sinu, fuge tu, inquit, quem hostes occidere & esse cōsueuerūt, asini nihil interest, cui ubiq; eadem ferendi oneris est proposita cōditio. ¶ Hęc fabula seruos admonet, ne dominos magnopere mutare formident, modo prioribus deteriores futuri non sint.

¶ De Vulpe & Mulieribus gallinā edētibus. IX.

Vulpes iuxta uillam quandam transiens, confpexit cateruam mulierum plurimas gallinas opipare affatas, alto silentio comedentes: ad quas cōuersa, Qui clamores, inquit, & canum latratus cōtra me essent, si ego facerem, quod uos facitis? Cui rīdens quedam anus, pessima animalium, inquit, Nos quę nostra sunt, comedimus, tu uero aliena furaris.

¶ Hęc fabula nos admonet, ne putemus nobis in aliena licere, quod proprijs dominis licet.

¶ De Caponibus pinguibus & macro. X.

Vir qdam complures Capones in eodem Ornithobosco inclusos, largo nutricauerat cibo, qui pingues effecti sunt omnes præter unum, quem ut macilentum irridebant fratres. Dominus nobiles hospites lauto & sumptuoso accepturus cōuiuio, imperat coco, ut ex his interimat, coquatq; quos pinguiores inuenit. Hoc audientes corpulenti, sese afflictabāt dicentes: quanto præstitisset nos macilentos esse.

¶ Hęc fabula in pauperū solamen conficta est, quom

ruin uita tutior est, quàm diuitum.

DE TRABE ET BOBVS

eam trahentibus. XI.

TRabs ulmea de bobus conquerebatur dicens: Ingrati, ego multo tēpore meis uos frondibus alui, uos uero me nutricem uestram per saxa & luta trahitis. Cui boues, gemitus suspiriaq; nostra, & stimulus, quo pungimur, te docere possunt, quod te trahamus inuiti. Ignouit trabs.

Hæc nos docet fabula, ne in eos excādescamus, qui non sua sponte nos ledunt.

DE ARBORIBVS PVLCHRIS

& deformi. XII.

ARbores cōplures in eodē creuerant loco, proceræ, rectæ, enodesq; præter unam humilem, paruam, nodosamq;, quam ut deformem, pusillamq; ceteræ ludibrio habere solitæ erant. Aedificaturus domum loci dominus, iubet omnes excidi, præter eam, quæ breuitate & deformitate sua edificiū indecorum redditura uidebatur. Cæteris excisis, deformis hæc secum dicebat. De te non amplius querar natura, quod me turpem genueris, cum formosis tam magna uideam imminere discrimina.

Hæc fabula nos admonet, ne doleamus nos natos esse deformes, cum multis formositas sæpe nocuerit.

DE

DE CYGNO IN MORTE CA=
nente reprehenso à Ciconia. XIII.

CYgnus moriens interrogabatur à Ciconia, cur in morte, quàm cætera animalia adeò exhorrent, multo suauiores quàm in omni uita emitteret sonos, cum potius mæstus esse deberet. Cui Cygnus, quia inquit, neq; cibi querendi cura amplius cruciabor, neq; aucupum laqueos extimescam.

☞ Hæc fabula nos admonet, ne mortem formidemus, qua omnes uitæ presentis miseriæ præciduntur.

¶ De Muliere uirum morientem flente,
& Patre eam cõsolante. XIII.

Mulierem adhuc iuuenem, cuius uir animã agebat, pater consolabatur dicens: Ne te afflictes tantopere filia, Alium enim uirum tibi inueni, isto longe formosiorẽ, qui prioris desiderium facile mitigabit. At mulier doloris impatiens, ut quæ maritum ardenti amore prosequeretur, non modo uerba parëtis non admittebat, sed intempestiuã alterius mariti mëtionem accusabat. At ubi maritum defunctum uidet, inter lachrymas & luctus parentẽ interrogat, an adsit ibi iuuenis ille, quem sibi in uirum dare uelle se dixerat?

☞ Fabula indicat, quàm cito defunctorũ maritorum amor ex uxoribus animo excidere solet.

¶ De Muliere Amatoris discessum flente. XV.

H 2

Mulier

Mulier impudica Amatorem suum abeuntem, quem omnibus fere rebus spoliauerat, multis lachrymis prosequabatur. Interrogate autem eam uicina, cur ita inconsolabiliter fletet. Non discessum eius inquit, sed pallium, quod ei reliqui, fleo.

☞ Fabula indicat, non amatores, sed eorum bona à meretricibus amari.

☞ De Musca, quae quadrigis insidens, puluerem se excitasse dicebat. XVI.

Quadrige in stadio currebant quibus musca insidebat. Maximo autem puluere tum equorum pedum pulsu, tum rotarum uoluatione exorto, dicebat musca, quam magnam uim pulueris excitauit?

☞ Haec fabula ad eos spectat, qui cum ignaui sint, aliam tamen gloriam suis magnificis uerbis in se transferre conantur.

☞ De Anguilla conquerente, quod magis quam serpens infestaretur. XVII.

Anguilla interrogabat serpentem, quare cum similes essent atque cognati, homines tamen se potius, quam illum insequerentur. Cui serpens, quia rarus inquit, me ledit impune, ☞ Fabula indicat minus ledi solere, qui sese uiscuntur.

☞ De Asino, simia, et Talpa. XVIII.

Conquerenti Asino, quod cornibus careret, Simia uero quod cauda deesset, tacete, inquit Talpa, cum

me oculis captam esse uideatis.

☞ Hæc fabula ad eos pertinet, qui non sunt sua sorte contenti: qui si aliorum infortunia considerarent, æquiori animo tolerarent sua.

☞ De Nautis Sanctorum auxilium implorantibus. XI X.

Nauta qdam in mari subita & atra tempestate deprehensus, cæteris eius socijs diuersorū auxilium implorantibus, nescitis, inq̃t, quid petatis? Ante enim quàm sancti isti ad Deum pro nostra liberatione se cõferant, hæc imminenti procella obruemur. Ad Deum igitur cõfugiendum censeo, qui absq; alterius ad miniculo, à tãtis malis nos poterit liberare. Inuocato igitur Dei omnipotētis auxilio, illico procella cessauit.

☞ Fabula indicat, ubi potētioris auxilium haberi potest, ad imbecilliores non cõfugiendū.

☞ De Piscibus è sartagine in prunas decedentibus. XX.

Pisces adhuc uiui in Sartagine feruenti oleo conquebatur, quorū unus, fugiamus hinc fratres, inquit, ne pereamus. Tunc omnes pariter è sartagine exiliētes, in ardētes prunas deciderūt. Maiore igitur dolore affecti, damnabāt consiliū quod cœperāt, dicentes: Quāto atrociori nunc morte perimus?

☞ Hæc nos admonet fabula, ut ita præsentia uitemus pericula, ne incidamus in grauiora.

DE QVADRVPEDIBVS SOCIE-
tatem aduersus Aues cū piscibus in-
cuntibus. XXI.

Q Vadrapedes cum bellum sibi ab Avibus esset
indictum, cum piscibus fœdus inierunt, ut eo-
rum auxilio se ab avium furore tueretur. Cum
autem optata expectarent auxilia, Pisces negāt per ter-
ram ad eos accedere posse.

 Hæc nos admonet fabula, ne eos nobis socios facia-
mus, qui cum opus sit, nobis adesse non possint.

¶ De Legato auaro Tubicines decipiēte. XXII.

Q Vidam auarus pro patria legatus, in aliā ur-
bem profectus erat. Cui tubicines præsto affue-
runt, ut illius aures tubarum clangore, loculos
autem suos pecunia implerent. Quibus ille renunciari iu-
bet, non esse nunc locum cantibus, se in summo luctu &
mœrore cōstitutum, matrem enim suam obiisse. Tubici-
nes autem spe frustrati, & mœsti abeunt. Amicus quidā
legati audiens luctum, ad eum uisendum cōsolandumq;
accedit, interrogatq; quā diu mater eius obiisset. Qua
draginta iam anni sunt, inquit. Tunc amicus intellecta
legati strophā, in risum effusus est.

 Hæc fabula ad auaros facit, qui omni arte student
conseruare pecuniā.

¶ De Viro qui ad Cardinalē nuper creatū gra-
tulandi gratia accessit. XXIII.

Vir quidā

Vir quidā facetus admodum & urbanus, audiens amicum suum ad cardinalatus dignitatē assumptum, ad eum gratulādi gratia accessit. Qui honore tumidus, amicum ueterem agnoscere dissimulans, quisnā esset iterrogabat. Cui ille, ut erat ad iocos promptus. Miseresco, inquit, tibi, ceterisq; q ad huiusmodi honores perueniūt. Quā primū enim dignitates eiusmodi estis assecuti, uisum audirumq; , & ceteros sensus ita amittitis, ut pristinos amicos āplius nō dignoscatis. Hęc fabula eos notat, qui in altum sublati, ueteres despicunt amicitias.

De iuene senis curuitatem irridente. XXIII.

Iuuenis quidā cōspicatus senem in arcus tensi similitudinem curuum, interrogauit an sibi arcū uelle tuendere? Cui ille, Ecquid, inquit, est tibi opus pecuniā amittere? Si enim ad meā perueneris etatem, absq; pecunia arcum tibi natura concedet.

 Hęc fabula indicat minime irridenda uitia senilis etatis, quam nemo uiuendo effugere potest.

De Sene puellā in uxorē accipiēte. XXV.

Vir quidā imprudens exacto septuagesimo uitæ anno, puellā duxerat in uxorem, qui ad id tēpus in cœlibatu permāsisset. Cui cum debitū soluere nō posset, dicere solebat: Quā male uitā meā disposui. Iuueni. n. mihi uxor deerat, nūc autē senex desum uxori.

 Hęc fabula innuit, omnia suo tempore peragēda.

¶ De Aquila et Pica. XXVI.

Pica Aquilam rogabat, ut se inter suos familiares & domesticos acciperet, quoniam id mereretur cum corporis pulchritudine, tum ad mandata peragenda lingue uolubilitate. Cui Aquila, hoc facerem, respondit, ni uererer, ne que intra tegulam fiunt, tua loquacitate cuncta efferres. ¶ Hec fabula monet linguaces & garrulos domi non habendos.

¶ De Turdo amicitiam cum Hirudine incunte. XXVII.

Gloriabatur Turdus se amicitiam contraxisse cum Hirudine. Cui mater, stultus es fili inquit, si credis cum ea te posse conuiuere, cum uterque uestrum diuersa soleat appetere loca. Tu enim frigidis, illa tepidis delectatur locis. ¶ Hac monemur fabula, ne eos nobis faciamus amicos, quorum uita a nostra dissentit.

¶ De Rustico & Mure. XXVIII.

Rusticus quidam erat admodum pauper, sed adeo factus, ut ne calamitatis quidem tempore natui leporis obliuisceretur. Is cum uillam suam casu, igne iniecto, ita ardentem uideret, ut aliquo modo ignem extinguere posse diffideret, moestus spectabat incendiū. Interim cernit murem quendam, qui uilla egressus, periculum quam ocyssime fugiebat. Oblitus danorum rusticus ecurrit, & murem corripiens, illum in mediū iecit incendiū, dicens: Ingratum animal, tempore felicitatis mecum

mecum habitasti, nunc quia fortuna mutata est, uillam meam deseruisti.

¶ Fabula indicat eos non esse ueros amicos, qui arridente fortuna, à latere tuo non discedunt, turbata autē præcipiti abcunt cursu.

¶ De Heremita uirgine egrotate. XXIX.

Insitum est à natura omni animantiū generi, ut rei ueneræ libidine incitentur, à qua si qui homines, & coruo albo rariores sunt, se abstinere uolunt, sepe in graues morbos incidere solent. Quidā igitur Heremita ab ipsa adolescentia ita titillatiōes carnis euiccrat, ut usq; ad quintū & uigesimum etatis annum uirgo permaneret. Cum autem in eam etatem grauissime egrotare cœpisset, medici nullum aliud salutis eius remediū se inuenire dicebāt, nisi ut cum aliqua muliere coiret. Dicit Heremita recusauit, mori se potius uelle dicēs, quàm uirginitatem, rem tam præclarā, & Deo maxime gratam amittere. Assueti enim uirtutibus, ægre illas à se discedere patiuntur. Victus tandem precibus & cupiditate uitæ, qua nihil homī sanæ mētis dulcius est, adducte sibi mulieris infusus gremio, placidum petiuit per membra soporem. Experrectus autem uehemēter angebatur, & tantam uim lachrymarū effundebat, ut omnes qui aderāt, illius misererētur. Quisq; igitur eū consolari, & ut bono animo esset, hortari, quoniā Deus clementissimus pater ei ignosceret, quis non uoluptatis, sed recuperan-

de sanitatis causa opus tale patrasset. At ego, inquit, istud non fisco, sed quod tantā dulcedinem citius experius non sum.

☞ Hæc indicat fabula, humanā naturam adeo peccatorum illecebris delectari, ut uitiorum uoluptatem facile uirtutum amaritudini anteponat.

¶ De Diuite quodā & Seruo. XXX.

Vir erat diues, seruum habens tardi ingenij, quē regem stultorum solebat nuncupare. Ille his uerbis sepius irritatus, statuit herō par referre. Semel enim in herum conuersus, utinā, inquit, rex stultorum essem, in toto enim terrarum orbe, nullum meo latius esset imperium: & tu quoq; meo subesses imperio.

☞ Fabula indicat omnia plena esse stultorum.

De Vidua uirum petente. XXXI.

Vidua quædam diues à uicina petebat, ut maritū sibi repeteret, quē nō coitus gratia, qui ingratus admodū sibi erat, sed ne bona sua dilapidaretur, exoptare se dicebat. Mulier sagax, & uiduæ uersutias intelligēs, se inquisituram pollicetur. Paucis post diebus uiduā conueniēs, reperi inquit tibi uirum ex animi tui sententia. Est enim uir prudēs & ad res gerēdas natus, et genitalibus caret, quæ tibi cordi non sunt. Cui uidua, abi hinc, inquit, in malam rem, cum isto marito tuo tam illepedo: & si enim coitus appetens non sum, uolo tamen habeat, quod nos reconciliet, si quando coerperimus

per
clau
strim

C
sus su
parit
quar
adera
hoc s
tiora
nere p

V
ant, a
cum u
qua il
rat, a
filio a
cio. E

perimus esse discordes.

¶ Hæc fabula indicat, nullum matrimonium felix, si clauus defuerit, qui uirum & mulierem arctissime constringit.

¶ De Canibus urbanis Villaticum insequentibus. XXXII.

Canes complures urbani quendam uillaticum percipiti insequébatur cursu, quàm diu ille fugit, nec repugnare ausus est. At ubi ad insequentes conuersus substitit, & dentes ipse quoq; ostendere cœpit, omnes pariter substituerunt; nec aliquis urbanorum illi propinquare audebat. Tunc imperator exercitus, qui forte ibi aderat, ad suos conuersus milites. Commilitones, inquit, hoc spectaculū nos admonet, ne fugiamus, cum presentiora fugientibus, quàm repugnātib; uideamus imminere pericula.

¶ De Anu Dæmonem accusante. XXXIII.

Volunt homines ut plurimum, quādo sua culpa aliquid sibi acciderit aduersi, in fortunā uel in dæmonem culpam conferre, ut se crimine exuant, adeo omnes sibi indulgent. Hoc dæmon ægre ferēs, cum uideret anum quādam arborem ascendentem, ex qua illam ruituram, & in se culpam collaturā præuiderat, accitis testibus dixit: Videte anū illam absq; meo cōsilio arborē ascendētem, unde eam casuram esse profuscio. Estote mihi testes, me ei nō suasisse, ut soleata illuc ascende

ascenderet. Mox anus cecidit, & cum interrogaretur, cur soleata arborem ascēdisset, Daemon, inquit, me impulit. Tunc demon adductis testibus, probauit id ab anti absq; suo factum esse consilio.

☞ Fabula indicat, homines minime uenia dignos, qui cum libere peccent, fortunam uel demonem accusant.

¶ De Testudine & Ranis. XXXIII.

TEstudo conspicata Ranas, que in eodem stagno pascebātur, adeò leues agilesq; , ut facile quolibet profilirent, & longissime saltarent, naturā accusabat, quod se tardum animal, & maximo impedimentum onere procreasset, ut neq; facile se mouere posset, et magna assiduo mole premeretur. At ubi uidit Ranas anguillarum escam fieri, & cuiuscūq; uel leuissimo ictui obnoxias, aliquātulū recreata dicebat: Quāto melius est onus, quo ad omnes ictus munita sum, ferre, quāam tot mortis subire discrimina.

☞ Hęc fabula indicat, ne egre feramus dona nature, que maiori nobis commodo sepe sunt, quāam nos intellegere ualeamus.

¶ De Gliribus quercum eruere uolentibus. XXXV.

GLires Quercum arborem glandiferam dentibus eruere destinauerant, quo paratiorē haberēt cibum, ne uictus gratia toties ascendere & descendere cogerentur. Sed quidā ex eis, qui etate, & usu rerum ac

rum ac prudentia ceteros longe antebat, eos absterruit
 dicens: Si nutricem nostram nunc interficiemus, quis fu-
 turis annis nobis ac posteris nostris alimenta præbebit?
 ¶ Fabula hæc monet, uirum prudentē debere non mo-
 do præsentia intueri, uerumetiam futura longe prospici-
 cere.

¶ De Cane et Hero. XXXVI.

Canem quidā habens, quo magis ab illo diligere-
 tur, semper eum suis pascebat manibus, ligatūq;
 soluebat. Ligari autē et uerberari iubebat à ser-
 uo, ut beneficia à se, maleficia autē à seruo in illum ui-
 derentur esse collata. Aegre autem ferens canis se assi-
 due ligari uerberariq;, aufugit: et cū increparetur à do-
 mino ut ingratus, et tantorū beneficiorū immemor, qui
 se fugisset, à quo semp dilectus pastusq; fuisset, ligatus
 autem uerberatusq;, nunquam respondit. Quod seruus
 tuo iussu facit, à te factum puto.

¶ Hæc fabula indicat, eos malefactores habēdos, qui
 maleficiorum causa suere.

¶ De Auiibus Scarabeos timentibus.

XXXVII.

Magnus timor Aues inceserat, ne Scarabei ar-
 cu pilari eas occiderent, à quibus magnā pilariē
 uim in sterquilinio summo labore fabricatam
 audierūt. Tunc passer, nolite, inquit, expauescere. Quo
 modo enim pilas in nos per aëra uolātes iacere pote-
 runt

runt, cum eas per terram magno molimine uix trahant.
 ¶ Hæc fabula nos admonet, ne hostium opes extimescamus, quibus deesse uidemus ingenium.

¶ De Vrso & Apibus. XXXVII.

Vrsus ictus ab ape, tanta ira percitus est, ut aculearia, in quibus apes mellificauerat, tota unguibus discerperet. Tunc apes uniuersæ, cū domos suas dirui, cibaria auferri, filios necari uiderent, facto impetu aculeis ursum inuadentes, penè necauere. Qui ex earum manibus uix elapsus secum dicebat, quāto melius erat apis unius aculeum tolerare, quā tot in me hostes mea iracundia concitare.

¶ Hæc fabula innuit, longe melius interdū esse, iniuriam unius sustinere, quā dum unum punire uolumus, multos nobis inimicos comparare.

¶ De Aucepe & fringilla. XXXIX.

Auceps tetenderat uolucris retia, largāq; illis in area effuderat escam, pascentes tamen aues non capiebat, quia sibi uidebatur pauca, quibus pastis ac auolatibus, aliæ pastum adueniūt. Quas quoq; propter paucitatem capere neglexit. Hoc per totum diem ordine seruato, ac alijs aduenientibus, alijs abeuntibus, illo semper maiorem prædam expectate, tandē ad uesperascere cœperat. Tūc auceps amissa spe multas capiendi, cum iam tempus esset quiescendi, attrahēs retia, unam tantum fringillam, quæ infelix in area remanserat

rat, cœpit. ¶ Hęc fabula indicat, qui omnia cõ-
prehendere nolunt, sepe pauca uix capere posse.

¶ De Milite et Equo. XL.

Miles equum habens optimum, emit alium nequa-
quàm illi bonitate parem, quem multo diligen-
tius, quàm priorem nutricabat, tunc priori sic
ait: Cur me dominus quàm te impensius curat? cum tibi
neq; pulchritudine, neq; robore, neq; uelocitate cõparã-
dus sim. Cui ille, Est hęc, inquit, hominũ natura, ut sem-
per in nouos hospites benigniores sint.

¶ Hęc fabula indicat hominũ amentia, qui noua, etiã
si deteriora sint, solent ueteribus antepone.

¶ De Sue & Cane. XLI.

Sus irridebat Canem odorisequũ, qui domino mur-
mure & cauda adularetur, a quo ad artẽ aucupa-
toriã multis uerberibus, aurumq; uellicationibus
suerat instructus. Cui canis, Nescis, inq̃t, insane nescis,
quę ex uerberibus illis sim cõsecutus? per ea enim sua-
uissimis perdicum coturnicumq; carnibus uescor.

¶ Hęc fabula nos admonet, ne iniquo seramus animo
præceptorum uerbera, quę multorum bonorum causa
esse consueuerunt.

¶ De Trabe boum pigritiam increpante.

XLII.

Trans quę curru uehebatur, boues ut lētulos in-
crepabat, dicens: Currite pigri, onus enim leue
portat.

portatis. Cui boues, Irrides nos responderūt, ignara quae te poena maneat. Onus hoc nos cito deponemus, tuū autē tu quoad rumparis, sustinere cogeris. indoluit trabs, nec amplius boues conuitijs laceffere ausa est.

☞ Hec fabula quēlibet monet, ne alium insultet calamitatibus, cum ipse possit maioribus subiaccere.

☞ De Carduele & Pucro. XLIII.

CArduelis auis interrogata à puero, quo in delitijs habita, et suauibus et largis cibis nutrita fuerat, cur cauca egressa, regredi nollet: ut meo, inquit, me arbitrato, non tuo pascere possim.

☞ Hec fabula indicat, uitae libertatem cunctis delitijs anteponendam.

☞ De Scurra et Episcopo. XLIIII.

Scurra quidam Calendis Ianuarijs ad Episcopum quendam diuitem quidem, sed auarum accedens, numisma aureum strenae nomine petijt. Antistes insanire hominem dixit, qui crederet tantam pecuniam sibi in strenam dari. Tunc Scurra nummum argenteum efflagitare cepit. Sed cum ille hoc quoque nimium sibi uideri diceret, aureum quadrantem, ut saltem sibi traderet, orabat. Sed cum ne hunc quoque posset ab Episcopo extorquere, Reuerende, inquit, pater, saltem benedictione tua me pro strenam imperti. Tunc Episcopus, stete, inquit, genua filii, ut te benedicam. At ego, inquit scurra

scirra, benedictionē istam tuam tam uilem nolo. Si enim nummum arcum ualeret, eam mihi nunquam profecto concederes.

¶ Hęc fabula contra eos Episcopos & sacerdotes cōficta est, qui diuitias & opes pluris faciunt, quā cūcta ecclesię sacra atq; mysteria.

¶ De Vpupa indigne honorata. XLV.

L Nuitate ferē omnes aues ad Agle nuptias, indigne ferebant upupam ceteris præferri, quia corona insignis esset et uersicoloribus pennis ornata, cū semper inter stercorea & sordes solita esset uolutari.

¶ Hęc fabula stultitiam eorū arguit, qui in hominibus honorandis, potius uestitum, nitorem, præstātiāq; formę, quā uirtutes morēsq; soleant attendere.

¶ De Sacerdote & Pyris. XLVI.

S Acerdos quidā gulosus extra patriam ad nuptias proficiscens, ad quas fuerat inuitatus, reperit in itinere pyrorum aceruum, quorū ne unum quidem attingit, quamuis magna affectus fame: Quin potius ea ludibrio habēs, lotio cōpersit: indignabatur enim huiusmodi cibos sibi in itinere offerri, qui ad lautas accedebat epulas. Sed cū in itinere torrentem quendā ita imbris auctum offendisset, ut sine uitę periculo, eum trāsire non posset, domum redire constituit. Reuertens autem icimus, tanta est oppressus fame, ut nisi pyra illa, quę urina cōperserat, comesset, cum aliud nō inueniret,

I ret,

ret, extingueretur. Hæc fabula monet, nihil esse contemnendum, cum nihil sit tam uile & abiectum, quod aliquando usui esse non possit.

¶ De Mulo & Equo. XLVII.

Mulus cōspiciēs equum aureo freno ephippioq; insignem, et purpureis opertum phaleris, rumpebatur inuidia, illum beatum reputans, qui cōtinue optimis uisceretur cibus, et decoro amicitur ornatu: se autem præ illo infelicem, qui clitellis male dolatis oppressus, quotidie maxia onera ferre cogerebatur. At ubi uidit equū pugna redemptē, multis affectū uulneribus, præ illius calamitate se felicem appellabat, longe melius esse dicens, quotidiano labore durū uictum queritare, & turpiter uestiri, quàm post optimos et delictos cibos, & tantos ornatus, mortis adire discrimina.

 Hæc fabula monet, regibus & principibus minime inuidendum, quia diuitijs & opibus abundet, ut cum uictam eorum longe pluribus periculis, quàm pauperū uideamus esse subiectam.

¶ De Porco & Equo. XLVIII.

Porcus conspiciens Equū bellatorē, qui cataphractus ad pugnam prodibat. Stulte, inquit, quo prope-ras? in pugna. n. fortasse morieris. Cui equus, At tibi inter lutum, sordesq; impugato, quauis nihil dignum laude gesseris, cultellus adimet uitam, mortē uero meo

ro meam comitabitur gloria. Hæc fabula innuit, honestius esse rebus præclare gestis occumbere, quàm uitam turpiter actam protrahere.

 De Coriario emente pellem Vrsi à Venatore nondum capti. XLIX.

Coriarius ad uenatorè accedens, emit ab eo pellem ursi, pecuniamq; pro ea protulit. Ille sibi in præsentia pellem ursi non esse, caterù postmodum uenatum profecturù, Vrsq; interfecto, pellem illius ei se daturum pollicetur. Coriarius animi gratia cù uenatore in syluam profectus, altissimam arborem ascendit, ut inde ursi, Venatorisq; certamè prospiceret. Venator intrepidus ad antrum ubi ursus latebat, profectus, immisissis canibus, illum exire compulit, qui exitato uenatoris ictu, eum prostrauit humi. Tunc uenator sciens hanc feram in cadauera non scuire, anhelitu retèto, se mortuum simulabat. Vrsus naribus admotis olfaciens, cù illum nec naso, nec corde spirantem deprehenderet, abscesit. Coriarius cum feram abesse prospiceret, ac nihil amplius adesse periculi, ex arbore se deducens, et ad uenatorem, qui nondum surgere audebat, accedens, illum ut surgeret monebat: interrogauit deinde, quid ad aurem ei ursus locutus esset. Cui uenator, monuit me, inquit, ne deinceps Vrsi pellem uendere uelim, nisi eam prius ceperim.

 Hæc fabula indicat, incerta pro certis non habèda.

¶ De Heremita & Milite. L.

Heremita quidam uir sanctissimæ uitæ, Militem hortabatur, ut relicta seculi militia, quàm absq; Dei offensa, et animæ discrimine pauci exercēt, tandem se corporis traderet quieti, & animæ cōsuleret saluti. Cui miles, faciã, inquit, quod mones pater. Verū enim est, quod hoc tempore milites, neq; stipendia exigere ualeant, licet exigua sint, neq; prædari possunt.

¶ Fabula significat multos uitij renunciarè, quia illa amplius exercere non possunt.

¶ De Viro & uxore bigamis. LI.

Vir qdam defuncta uxore, quã ualde dilexerat, duxit alteram, & ipsam uiduam, quæ assidue ei prioris mariti uirtutes, fortiaq; facinora obijcebat. Cui, ut par referret, ipse quoq; defunctæ uxoris mores probatissimos, pudicitiamq; insignem referrebat. Quadam aut die uiro irata, pauperi eleemosynã petēti, partem caponis, quem in coenam utrisq; coxerat, dedit, dicens: Do tibi hoc pro anima prioris uiri. Quod audiēs maritus, accersito paupere, reliquum caponis dedit dicens: & ego quoq; do tibi hoc pro anima uxoris meæ defunctæ. Sic illi, dum alter alteri nocere cupiunt, quid coenarent tandem non habuerunt.

¶ Hæc fabula monet, non esse contra eos pugnandū, qui se possunt optime uindicare.

¶ De Leone & Mure. LII.

Leo

Leo laqueo captus in sylua, cum se ita irretitū uideret, ut nullis uiribus se inde posse explicare cōsideret, murem rogauit, ut abroso laqueo eum liberaret, promittens tanti beneficij se non immemorē futurum. Quod cum mus prompte fecisset, leonē rogauit, ut filiam eius sibi traderet in uxorem. Nec abnuuit leo, ut benefactori suo rem gratam faceret. Noua autē nupta ad uirum ueniens, cum eum non uideret, casu illum pede prebit, atq; contriuit.

¶ Hęc indicat fabula, matrimonia & cetera cōsortia improbanda, quę ab imparibus contrahuntur.

¶ De Ulmo & Silere. LIII.

Vlmu in ripa fluminis nata, siler sibi proximū irridebat, ut debile & inualidū, quod ad omnem uel leuissimum undarū impetum flecteretur: suam autem firmitatē & robur, magnificis extollebat uerbis, quod multos annos assiduos annis impetus incōcussa pertulerat. Semel autem maxima undarū uolentia, ulmus perfracta trahebatur ab equis. Cui siler ridēs, inquit: Cur me deseris uicina, ubi nunc est fortitudo tua? ¶ Fabula significat sapiētiores esse qui potētioribus secedunt, quā qui resistere uolentes turpiter superantur.

¶ De Cera duritiem appetente. LIII.

Cera ingemiscebat se mollem & cuiuscūque leuissimō ictu penetrabilem procreatam. Videns autem

lateres ex luto multo molliori factos, in tantā duritiem ignis calore peruenisse, ut multa perdurarent secula, se iecit in ignem, ut eandem duritiem cōsequeretur. Sed statim igne liquefacta, consumpta est.

☞ Hac admonemur fabula, ne appetamus quod est nobis natura denegatum.

¶ De Agricola militiam & mercaturam affectante. LV.

Agricola qdam ægre ferebat se assidue terram uoluerē, nec perpetuis laboribus ad magnas diuitias peruenire: cum nonnullos uideret milites, qui actis prælijs, ita rem auxerant, ut bene induti incederent, & lautis epulis nutriti, beatam agerent uitā. Veneditis igitur ouibus, capris, ac bobus, equos emit et arma & in militiam profectus est, ubi cum ab imperatore suo male pugnatum esset, non solum quæ habebat, perdidit, sed etiam pluribus uulneribus affectus est. Quare dānata militiā, mercaturā exercere statuit, ut ubi maius lucrum, & minorem laborem existimabat. Prædijs igitur uēditis, cum nauem mercibus impleuisset, nauigare cœperat: sed cum in alto esset, tempestate subito coorta, nauis submersa est, et ipse cum cæteris, qui in ea erant, ad unum omnes periēre.

☞ Hæc fabula monet, quemlibet debere sua arte esse contentum, cum ubiq; sit parata miseria.

¶ De Asino & Scurra. LVI.

Asinum

A Sinus indigne ferens, Scurram quendam honorari, et pulchris uestibus amiciri, quia magnos uentris odebat sonos, ad magistratus accessit, petens ne se minus quam Scurram honorare uellent. Et cum magistratus admirantes eum interrogarent, cur se ita honore dignum duceret, inquit: quia maiores quam scurra crepitus uentris emitto, eosque absque factore.

¶ Hæc fabula eos arguit, qui in rebus leuissimis, suas pecunias profundunt.

¶ De Amne suum fontem conuitijs laceffente. LVII.

Amnis quidam suum conuitijs fontem laceffebat, ut inertem quod immobilis staret, nec ullos haberet pisces: se autem plurimum commendabat, quod optimos crearet pisces, et per ualles blando murmure serperet. Indignatus fons in amnem uelut ingratum, undas repressit. Tunc amnis et piscibus et dulci sono priuatus, euanuit. *¶* Hæc fabula eos notat, qui bona quæ agunt, sibi arrogant, non deo attribuunt, à quo largo fonte nostra bona procedunt.

¶ De Viro maligno et Demone. LVIII.

Vir malignus, cum plurima perpetrasset scelera, et sæpius captus, et carcere conclusus, artificiosa et peruigili custodia teneretur, Demonis auxilium implorabat, qui sepe numero illi affuit, et è multis eum periculis liberauit. Tandem iterum deprehensus et solitum auxilium imploranti, demon magnam calce-

orum pertusorum fascem super humeros habens, apparuit dicens: Amice, amplius tibi auxilio esse nō possum, tot .n. loca pro te liberādo hactenus peragraui, ut hos omnes calceos cōtriuerim. Nulla mihi superest pecunia, qua alios ualeam comparare. Quare pereundū est tibi.

 Hæc admonet fabula, ne existimemus nostra semper impunita fore peccata.

¶ De Auibus plures reges eligere uolētibus. LIX.

Aves consultabant de pluribus regibus eligēdis, cum Aquila tantos uolucrum greges sola regere nō posset: fecissentq; uoto satis, nisi cornicis monitu a tali cōsilio desitissent: quæ, cum causam rogaretur, cur non plures reges duceret eligendos, quia difficilius, inquit, plures, quàm unus saccus implentur.

 Hæc fabula docet, longe melius ab uno, quàm à multis principibus gubernari.

¶ De Muliere, quæ pro uiro se mori uelle dicebat. LX.

Matrona quædam admodū pudica, & uiri amatissima, egre ferebat maritum aduersa ualetudine detineri. Lamentabatur, ingemiscebat, & ut suum in uirum amorem testaretur, rogabat mortem, ut si maritū sibi esset ereptura, se potius q̄ illū uellet occidere. Inter hæc uerba, mortem cernit horribili aspectu uenientem, cuius timore perterrita, et iam sui uoti pœnitens; Non sum ego, inquit, quæ petis, iacet ibi in lecto quem

quem occisura uenisti. Hæc fabula indicat, ne-
minem esse adeo amantem amici, qui non malit sibi bene
esse quam alteri.

¶ De Adolescēte in funere matris canente. LXI.

Vir qdam defunctam uxorem, que ad sepulchrū
efferebatur, lachrymis et fletibus prosequēba-
tur. Filius uero eius canebat; q cū à patre incre-
paretur ut amens et insanus, qui in matris funere cāta-
ret, cū una secū mœstus esse, & flere deberet, inqt: Pa-
ter mi, si sacerdotes ut canerent cōduxisti, cur mihi ira-
sceris gratis concinenti. Cui pater, Non tuum, inquit, et
sacerdotum est idem officium.

 Fabula indicat, non omnia omnibus decora.

¶ De Viro Zelotypo, qui uxorem dederat
custodiendam. LXII.

Vir Zelotypus, uxorem quam parū pudice uine-
re compererat, cuidam amico, cui plurimum fi-
debat, dederat custodiendā, ingentem pollicitus
pecuniam, si eam ita diligēter obseruaret, ut nullo modo
cōiugalem uiolaret copulam. At ille ubi aliquot dies ex-
pertus custodiam hanc nimis difficilem, et ingenium su-
um uersuta mulieris uinci comperisset, ad maritū accen-
dens, dixit se amplius nolle hāc tam duram gerere pro-
uinciam, quandoquidem ne Argus quidē, qui totus oculo
fuit, mulierem inuitam posset custodire. Addidit
præterea, si necesse sit, malle se anno întegro sacco ple-

num pulicibus quotidie in pratam deferre, solutoq; sacco eos inter herbas pascere, uesperq; facto, oēs domū reducere, q̄ una die impudicam mulierem seruare.

☞ Hęc fabula indicat, nullos custodes esse ita diligentes qui impudicas mulieres ualeant custodire.

¶ De Viro clysteria recusante. LXIII.

Vir quidā natiōe Germanus, diues admodū egrotabat, ad quem curandum plures accesserāt medici (ad mel enim cateruatim conuolāt muscæ) quorū unus inter cetera dicebat, opus esse clysteribus, si uellet conualescere: quod cum uir, huiusmodi insuetus medicinæ, audiret, furore percitus, medicos domo eiici iubet, dicens eos esse insanos, qui cum caput sibi doleret, podici uellent mederi.

☞ Hęc fabula innuit, omnia etiam salutaria insuetis & inexpertis, aspera & obsutura uideri.

¶ De Asino egrotante & Lupis uisitantibus. LXIII.

Asinus egrotabat, fama q; exierat eū cito moriturum. ad eum igitur uisendum cū lupi canesq; uenissent, peterētq; à fili o, quomodo pater eius se haberet? Ille per hostij rimulā respōdit: Melius quā uelletis. ☞ Hęc indicat fabula, quod multi fingunt moleste ferre mortem aliorum, quos tamen cupiūt celeriter interire.

¶ Quod nuci, asino et mulieri profunt uerbera. LXV.
Mulier

Mulier quædam interrogabat nucem secus uia
natam, quæ à prætereunte populo saxis impete
batur, quare esset ita amens, ut quo pluribus,
maioribusq; uerberibus cæderetur, eò plures præstatio-
resq; fructus procrearet. Cui iuglans, es ne, inquit, pro-
uerbij immemor ita dicentis?

Nux, asinus, mulier, simili sunt lege ligati,
Hæc tria nil recte faciunt, si uerba cessent.

¶ Hæc fabula innuit, sæpe homines proprijs iaculis se
solere confodere.

¶ De Asino laborum finem non inue-
niente. LXVI.

Asinus hyberno tempore plurimum angebatur,
quod nimio afficeretur frigore, et durum palea-
rum haberet uictum. Quare uernâ temperiem
et teneras herbas optabat. Sed cum Ver aduenisset, co-
gereturq; à domino, qui figulus erat, argillam in aream
et ligna ad fornacem, indeq; lateres, imbrices, tegulas,
ad diuersa loca deferre, pertæsus Veris, in quo tot labo-
res tolerabat, æstatē omnibus uotis expetebat, ut domi-
nus messe impeditus, eum quiescere pateretur. Sed tunc
quoq; cum messes in aream, et inde domū triticū ferre
compelleretur, nec quieti locus sibi esset, Autumnum sal-
tem laborum finem fore sperabat. Sed ubi ne tūc quo-
q; malorum terminum adesse cernebat, cum quotidie
uinum, poma, ligna portanda essent, rursus hyemis ni-

ues & glaciem efflagitabat, ut tunc saltem aliqua sibi res
quies à tantis laboribus concederetur.

☞ Hæc fabula indicat, nulla esse præsentis uitæ tēpo-
ra, quæ non perpetuis sint subiecta laboribus.

¶ De Mare, qui cum Fele amicitia cō-
trahere uolebat. LXVII.

MVres cōplures in cauo parietis cōmorātes cō-
templabātur felem, quæ in tabulato, capite de-
missa, & tristi uultu recumbebat. Tunc unus ex
eis, hoc animal, inquit, benignum admodum, & mite ui-
de. Vultu enim ipso sanctimoniam quandā præfert, uo-
lo ipsum alloqui, & cum eo indissolubilem necere ami-
citiā. Quæ cum dixisset, & propius accessisset, à fele
captus & dilaceratus est. Tunc cæteri hoc uidentes, secū
dicebāt: Non est profecto, non est uultui temere creden-
dum.

☞ Hæc fabula innuit, non ex uultu, sed
ex operibus homines iudicandos, cum sub ouili pelle sæ-
pe atroces lupi delitefcant.

¶ De Asino, qui Hero ingrato seruierat. LXVIII.

Asimus qui uiro cuidā ingrato multos annos in-
offenso pede seruierat, semel, ut fit, dum sarcini-
na pressus esset graui, & salebrofa incedit uia,
sub onere ceciderat. Tūc dñs implacabilis multis uerberis
surgere compellebat, pigrum animal & ignauum
nuncupans. At ille miser inter uerbera hæc secum dice-
bat, Infelix ego, quā ingratam fortitus sum herum.

Nam quis ei multo tempore sine offensa seruicrim, ta-
men non hoc unum delictū, tot meis pristinis bñficijs cō-
pensat. ¶ Hęc fabula in eos cōficta est, qui bñficiorū
sibi collatorū immemores, etiam minimā bñfactoris sui
in se offensam, atroci pœna prosequuntur.

¶ De Lupo suadēte histrici ut tela deponeret. LX.X.

Lupus esuriens in Histricem intenderat animum,
quem tamē quia sagittis undiq; munitus erat, in-
uadere non audebat. Excogitata autē eum per-
dendi astutia, illi suadere cœpit, ne pauco tempore tan-
tum telorum onus tergore portaret, quandoquidem ne
aliquid sagittarij, nisi cum prelij tempus instaret, porta-
rent. Cui histrix, aduersus lupum inquit, semp preliādi
tempus esse credendū est. ¶ Hęc fabula innuit, ui-
rum sapientem oportere aduersus inimicorū & hostiū
fraudes semper esse munitum.

¶ De Mure liberante Miluum. LXX.

Mus cōspicatus miluum laqueo aucupis implici-
tum, misertus est auis, quāuis sibi inimica, abs-
rosisq; dente uinculis, euolandi uiam ei fecit.
Miluus tanti immemor beneficij, ubi se solutū uidit, mu-
rem nil tale suspicantē corrupiēs unguibus, et rostro la-
ccrauit. ¶ Fabula indicat, malignos uiros huiusmo-
di gratias suis benefactoribus solere rependere.

¶ De Cochlea petente ab Ioue, ut suam domū se-
cum referre possset. LXXI.

Cum Iuppiter ab exordio mundi singulis animabus miera quae petissent, elargiretur. Cochleae ab eo petijt, ut domū suā posset circūferre. Interrogata à Ioue, quare tale ab eo munus exposceret, quod illi graue & molestum futurū erat. Malo, inquit, tam graue onus perpetuo ferre, quā cū mihi libuerit, malum uicinum non posse uitare.

☞ Fabula indicat, malorum uicinitatē omni incommodo fugiendam.

¶ De Erinacio Viperam hospitē eijciente. LXXII.

Erinacius hyemera aduentare praesentiens, blāde uiperā rogauit, ut in propria illius cauerna aduersus uim frigoris locum sibi cōcederet. Quod cum illa fecisset, Erinacius huc atq; illuc se prouoluens, spinarum acumine uiperam pungebat, & uehemēti dolore torquebat. Illa male secum actū uidens, quādo Erinacium suscepit hospitio, blandis eum uerbis, ut exiret orabat, quandoquidē locus ambobus esset angustus. Cui Erinacius, exeat, inquit, qui hic manere nō potest: quare uipera sentiens sibi locum ibi nō esse, illi cessit hospitio. ☞ Fabula indicat eos in consortia non admitteudos, qui nos possunt eijcere.

¶ De Lepore sese Vulpi ob pedum uelocitatem praeserente. LXXIII.

Lepus sese dignū reputabat, qui Vulpi praeseretur, quoniam longe illam pedū pernitate superabat,

rabat. Tunc uulpes, At ego, inquit, ingenium sum sortita
 præstantius, quo sæpius quam tu pernicitate tua, canes
 eludo. Hæc indicat fabula, corporis uelocitatẽ
 & uires, ab ingenio longe superari.

¶ De Senæ ob impotentiam libidinem carnis
 relinquente. LXXIII.

V Ir quidam sanctitate præditus singulari, senem
 quendam admonerat, ut tandem uitium libidinis
 dimitteret, cui uehementer insudarat. Cui senex,
 obtæperabo, inquit, pater sancte, sanctissimis optimisq;
 admonitionibus tuis. Nam usum Veneris admodum mihi
 obesse sentio, & uirga amplius non arrigitur.

 Fabula indicat multos non amore uirtutis & Dei,
 sed timore poenæ, & impotentia consuetis uitij sole-
 re desistere.

¶ De Agricola & Poëta. LXXV.

Agricola quidam ad Poëtam accedens, cuius agros
 colebat, cum inter libros solum offendisset
 interrogauit eum, quo pacto ita solus uiuere
 posset. Cui ille, solus, inquit, statum esse cœpi, postquam
 te huc contulisti.

 Hæc indicat fabula, eruditos uiros, qui doctissimo-
 rum uirorum turba continue stipantur, tunc solos esse,
 cum inter illiteratos homines fuerint.

¶ De Lupo ouis pelle induto, qui gregem
 deuorabat. LXXVI.

Lupus

Lupus ovis pelle indutus, ouium se immiscuit gregi, quotidieq; aliquam ex eis occidebat. Quod cum pastor animaduertisset, illum in altissima arbore suspendit, Interrogantibus autem ceteris pastoribus, cur ouem suspēdisset, aiebat, pellis quidem ut uidetis, est ouis, opera autem erant lupi. Hęc indicat fabula, homines non ex habitu, sed ex operibus iudicandos, quoniam multi sub uestimentis ouium, supina faciunt opera.

¶ De Patre filium ad uirtutes frustra hortante. LXXVII.

Pater quidam filium uitij deditum, multis hortabatur uerbis, ut derelicta uitiorum uia, uirtutibus inuigilaret, quae ei laudem et decus erat paritura. Cui filius, frustra, inquit, pater ad haec facienda hortaris. Multos enim praedicatores (ut aiunt) audiui, qui longe te melius ad uirtutum hortabatur uiam, nunquam tamen eorum admonitionibus obsecutus sum.

 Fabula indicat, uiros malignae naturae nullius hortatu a uitij uelle desistere.

¶ De Cane oues domini sui occidente, a quo suspensus est LXXVIII.

Pastor quidam cani oues suas dederat custodiendas, optimis illum pascens cibis. At ille saepe aliquam ouem occidebat. Quod cum pastor animaduertisset, canem capiens, eum uolebat occidere. Cui canis, Quid me, inquit, perdere cupis? sum unus ex domesticis tuis,

eis t
tur c
gnu
fite
min
 am
inim

A
ariet
creb
uoca
ariet
ens h
adue
uit n
esse

V
tran
de c

gregi,
cū pa-
ore su-
us, cur
st ouis,
la, ho-
quoniā
ra.

eis tuis, interfice potius lupum, qui cōtinue tuo insidia-
tur ouili. Imo inquit pastor, te quān lupum morte di-
gnum magis puto. Ille enim palam se mecum hostē pro-
fitetur. Tu uero sub amicitiae specie, quotidie meū im-
minuis gregem.

☞ Hęc innuit fabula, longe magis puniendos, qui sub
amicitiæ specie nos lædunt, quān qui aperte se nostros
inimicos profitentur.

¶ De Ariete cum Tauro pugnante. LXXIX.

ortaba-
ibus in-
ritur.e.
horta-
qui lon-
am ta-
s hortā

Aries quidam inter lanigeros erat greges, tantā
cornū & capitis firmitate, ut ceteros arietes
statī facileq; superaret. Quare cū nullū amplius
arietē inueniret, qui occurstanti sibi auderet obistere,
crebris elatus uictorijs, taurum ausus ad certamē pro-
uocare. Sed primo congressu, cum in taurinā frontem
arietasset, tam atroci ictu re percussus est, ut ferē mori-
ens hæc diceret. Stultus ego, quid egi? Cur tam potentē
aduersarium ausus sum laceffere, cui me imparē crea-
uit natura. ☞ Fabula indicat, cum potētioribus nō
esse decertandum.

diēdas,
aliquam
aduere-
i canis,
omesti-
is tuis,

De Vidua & Asino uiridi. LXXX.

Vidua quedam cœlibatum exosa, nubere cupie-
bat, sed non audebat, uerita uulgi irrisiones, qui
maledictis eas solet incessere, quæ ad secundas
transseunt nuptias. Sed commater eius, quān cōtemnen-
de essent populi uoces, hac arte monstrauit, iussit enim

K asiniē

asinum album, quem uidua habebat, uiridi colore depin-
gi, & per omnes urbis uicos circumduci. Quod dum fi-
eretur, tanta admiratio ab initio omnes inuaserat, ut non
solum pueri, uerumetiam senes hac re insolita moti, asi-
num animi gratia cōcomitarentur. Deinde cum huius-
modi animal quotidie per urbē duceretur, desierūt ad-
mirari. itidem inquit ad uiduam commater eueniet tibi.
Si enim uirū acceperis, per aliquot dies eris fabula uul-
gi. Deinde hic sermo conticescet.

☞ Hęc fabula indicat, nullam rem esse tanta dignam
admiracione, quę diuturnitate temporis nō desinat esse
miraculum.

¶ De Aquila filios cuniculi rapiente. LXXXI.

Aquila in altissima arbore nidulata, catulos cu-
niculi, qui longe inde pascebantur, in escam pul-
lorum suorum rapuerat, quam cuniculus blan-
dis orabat uerbis, ut suos sibi filios restituere dignare-
tur. At illa eum, ut pusillum & terrestre animal, & ad
sibi nocendū impotens arbitrata, eos in conspectu ma-
tris unguibus dilacerare, & pullis suis epulādos appo-
nere non dubitauit. Tunc cuniculus filiorum morte
commotus, hanc iniuriam minime impunitam abire
permisit: arborem enim quę nidum sustinebat, radicibus
effodit. Quę leui impulsu uentorum procidens, pullos
Aquilę adhuc implumes & inuolucres, in humum deie-
cit, qui à feris depasti, magnū doloris solatium cunicu-
lo præ-

lo prebuerunt. Hec indicat fabula, neminem potentia sua fretum, imbecilliores debere despiciere, cum aliquando infirmiores potentiorum iniurias ulciscantur.

¶ De Lupo pisce fluuij, maris regnum affectante. LXXXII.

Lupus piscis erat in anne quodam, qui pulchritudine, magnitudie, ac robore ceteros eiusdem fluminis pisces excedebat. Vnde cuncti eum admirabantur, & tanquam regem precipuo prosequabantur honore. Quare in superbiam elatus, maiorem principatum coepit appetere. Relicto igitur anne, in quo multos annos regnauerat, ingressus est mare, ut eius regnum sibi uendicaret. Sed offendens delphinum mirae magnitudinis, qui in illo regnabat, ita ab illo insectatus est, ut ausugiens, uix annis ostium ingrederetur, unde amplius non est ausus exire.

 Hec fabula nos admonet, ut rebus nostris contenti, ea non appetamus, que nostris uiribus sunt longe maiora.

¶ De Oue pastori couiciante. LXXXIII.

Ovis conficiabatur pastori, quod non contentus lacte, quod in usum suum filiorumque; ab ea mulgebat, insuper illam uellere denudaret. Tunc pastor iratus, filium eius trahebat ad mortem: Ecquid, inquit, quis peius mihi facere potes? Ut te, inquit pastor, occidam.

  lupis

Et lupis canibusque proiciam denoradam, siluit ouis, ma-
iora adhuc mala formidans. ¶ Hæc fabula indicat,
non debere homines in deum exandescere, si diuitias, si
filios ipsis permittat auferri, cum etiam maiora et uiuē-
tibus et mortuis possit inferre supplicia.

¶ De Auriga et rota currus stridente. LXXXIII.

Auriga interrogabat Currum, quare rota, quæ
erat deterior, strideret, cum ceteræ idem non fa-
cerēt. Cui currus, Acgroti, inquit, semper morosi
et queruli esse consueverunt.

¶ Hæc indicat fabula, mala solere homines ad queri-
moniam semper impellere.

De Viro amicos experiri uolente. LXXXV.

Vir quidam diues admodum et liberalis, magnā
habebat amicorum copiam, quos ad coenam se-
pissime inuitabat, ad quam libentissime accede-
bant. Volens autem experiri, an in laboribus et pericu-
lis sibi fideles essent, omnes pariter conuocauit dicēs, ob-
ortos sibi inimicos, ad quos perdēdos ire statuerat. Qua-
re correptis armis secum irent, ut illitas sibi ulciscerē-
tur iniurias. Tūc omnes præter duos, sese excusare cœ-
perunt. Ceteris igitur repudiatis, illos tantum duos in
amicorum numero habuit, quos deinde singulari amore
prosecutus est.

¶ Hæc indicat fabula, aduersam fortunā amicitie ex-
perimentum esse quàm optimum.

De

¶ De Vulpe carnem leporis cani laudate. LXXXVI.

Vulpes cū fugaretur à canē, & iam iam esset capiēda, nec ullam aliam euadendi uiam inuenire se posse cognosceret. Quid me, inquit, ò canis, perdere cupis, cuius caro tibi usui esse nō pōt? Cape potius leporem illum (non procul enim lepus aberat) cuius carnē suauissimā mortales esse commemorant. Canis igitur motus consilio uulpis, omīssa uulpe, leporem insecutus est, quem tamen ob incredibilem eius uelocitatē capere non potuit. Paucis post diebus, lepus conueniens uulpem, uehementer eam accusabat (uerba enim eius audiuerat) quod se cani demonstrasset. Cui uulpes. Quid me accusas lepus? quæ te tantopere laudauī? Quid diceres, si te uituperassem?

¶ Hæc fabula indicat, multos mortales sub laudationis specie alijs perniciem machinari.

¶ De Lepore calliditatem, et Vulpe celeritatem à Ioue petentibus. LXXXVII.

Lepus & Vulpes à Ioue petebāt, hæc, ut calliditati suæ pedum celeritatē, ille, ut uelocitati suæ calliditatem adiungeret. Quibus Iuppiter ita respondit: Ab origine mundi è sinu nostro liberalissimo singulis animātibus sua munera sumus elargiti. Vni autē omnia dedisse, aliorū fuisset iniuria, ¶ Hæc innuit fabula, Deum singulis sua munera ita esse æquali lance largitū, ut quisq; esse debeat sua sorte contentus.

¶ De Equo inculto sed ueloci, & ceteris cum irridentibus. LXXXVIII.

E Qui complures ad Circenses ludos fuerāt adducti pulcherrimis phaleris ornati, præter unum, quem ceteri ut incultum, & ad huiusmodi certamen ineptum irridebant, nec unquam uictorem futurum opinabantur. Sed ubi currendi tempus aduenit, & dato tuba signo, cuncti è carceribus exilire, tū demum innotuit, quāto hic paulo ante irrisus, ceteros uelocitate superaret. Omnibus enim alijs post se longo intervallo relictis, palmam assecutus est.

¶ Fabula indicat, non ex habitu, sed ex uirtute homines iudicandos.

¶ De Rustico per uocem Hædi ad iuriconsultum admissio. LXXXIX.

Rusticus quidam graui lite implicatus, ad quendam iuriconsultū accesserat, ut eo patrono sese explicaret. At ille alijs negotijs impeditus, renunciari iubet, se non posse nunc illi uacare. quare abiret aliās rediturus. Rusticus, q̄ huic ut ueteri fidoq; amico plurimum fidebat, pluries rediens, nunquam admissus est. Tandem hœdum adhuc lactantem & pinguem secū deferens, ante ad iurisperiti stabat, & hœdum uellicās illū balare cogebat. Ianitor, qui ex præcepto hœri donā portātes statimmittere solebat, audita hœdi uoce, iānam illū aperiens, hominem introire iubet. Tūc Rusticus

sticus ad hœdum conuersus, gratias, inquit, ago hœdule mi, qui tam faciles mihi has effecisti fores.

☞ Fabula indicat, nullas res tam duras difficilesq; esse, quas munera non aperiant.

¶ De Adolescēte ex coitu infirmo & Lupo. XC.

Adolefcens quidam uxorem duxerat, & ipsam quoq; adolescentulam, formosam admodum, & libidinosam, cuius effrenæ libidini dum satisfacere cupit, ita lumbos exhaustit, ut paucis diebus macilentus fieret, et mortuo magis quam uiuo similis uideretur. non ingredi, non stare, nō aliquod opus facere poterat, ut senex quidam apricatione gaudebat. Dum ergo in aprico stans loco, calore solis sese calefaceret, accidit ut uenatores, qui lupū fuerant insectati, illac iter haberent: quos cum adolescens interrogaret, cur lupū non ceperant, ob incredibilem, inquit, illius uelocitatē, illum assequi non potuimus. Tunc ait adolescens: Uxorem profecto hic lupo habere non debet, si enim uxori iunctus esset, nunquam tanta pedum pernitate polleret.

☞ Hæc indicat fabula, neminem esse adeo robustū & fortem, quem nimius Veneris usus non infirmum et debilem reddat.

¶ De Senē iuuenem poma sibi surripientem satis deiciente. XCI.

Senex quidam iuuenem sibi poma surripientem, blādīs orabat uerbis, ut ex arbore descēderet, nec

res suas uellet auferre. Sed cū incassum uerba funderet, iuuenē eius aetatem ac uerba cōtemnente, non in uerbis tantum, inquit, uerumetiam in herbis audio esse uirtutem. Herbas igitur uellere, & in illum iacere coepit. Quod iuuenis conspiciatus, in uehemētē risum effusus est, & senem delirare arbitratur, qui crederet eū ex arbore herbis posse depellere. Tunc senex omnia experiri cupiens, quādo, inquit, uerborū & herbarum uires aduersus raptorem mearum rerum nullae sunt, lapidibus agam, in quibus quoq; dicunt esse uirtutem: lapidesq; quibus gremium impleuerat, in iuuenem iaciens, illū descendere & abire coēgit.

☞ Hec fabula indicat, omnia prius sapienti tentāda, quā ad armorum confugiatur auxilium.

¶ De Luscinia cantum Accipitri pro uita pollicente. XCII.

Luscinia ab Accipitre famelico cōprehensa, cum se ab eo deuorandā intelligeret, blande eum rogabat, ut se dimitteret, pollicita pro tanto beneficio ingentem mercedem sese relaturā. Cum autem accipiter eam interrogaret, quid gratiae sibi referre posset. Aures, inqt, tuas, mellifluis cātibus demulcebo. At ego, inquit accipiter, malo mihi uētre demulceas, sine tuis enim cantibus uiuere, sine cibo uero non possum.

☞ Hec fabula innuit, utilia iucundis anteponenda.

¶ De Leone Porcum sibi socium eligente. XCIII.

Leo

LEO cū socios asciscere sibi uellet, multaq; animalia sese illi adiungere optaret, idq; precibus & uotis exposcerent, cæteris spretis, cum porco solum societatem uoluit inire, rogatus autem causam respondit. Quia hoc animal adeò fidum est, ut amicos & socios suos in nullo quantumuis magno discrimine unquam relinquat. Hæc fabula docet eorū amicitiam appetendam, qui aduersitatis tempore à præstando auxilio non referunt pedem.

¶ De Culice cibum & hospitium ab Ape petente. XCIII.

CVLEX hyberno tempore, cum fame & frigore se periturū conijceret, ad apium accessit aluearia, ab eis cibum & hospitium petens. Quæ si ab eis fuisset consecutus, promittebat filios earū se artem musicam edocturum. Tunc quedam apis, At ego artē meā malo liberi mei discant, quæ eos à famis & frigoris periculo eximere poterit.

 Fabula nos admonet, ut liberos nostros ijs artibus erudiamus, quæ eos ab inopia ualeant uendicare.

¶ De Asino tubicinc, & Lepore tabellario. XCV.

LEO rex quadrupedum aduersus uolucres pugnaturus, suorum acies instruebat. Interrogatus autem ab urso, quid ei asini inertia, aut leporis timiditas, ad uictoriam conferre possent, quos ibi inter cæ-

K 5 teros

nderet,
uerbis
uirtu=
cepit.
effusus
t eū ex
a expe=
m uires
pidibus
idesq;
illū de=

ntāda,

a, cum
um ro=
o benefi
m acci=
posset.
At ego,
ine tuis

da.
XCIII.

Leo

teros milites adesse cernebat. Respondit: A sinus tubæ suæ clangore milites ad pugnam concitabit: Lepus vero ob pedum celeritatem, tabellarij fungetur officio.

¶ Fabula significat, neminem adeo contemptibilem, qui aliqua re nobis prodesse non possit.

¶ De Accipitribus inter se inimicis, quos Columba pacauerant. XCVI.

Accipitres inuicem inimici quotidie decertabant suisque odijs occupati, alias aues minime infestabant. Columba illorum uicem dolentes, eos missis legatis, composuere. Sed illi, ubi inter se amici effecti sunt, cæteras aues imbecilliores, & maxime columbas uexare, & occidere non desinebant. Tunc secum columba, quàm utilior accipitrum discordia, quàm concordia, nobis erat.

¶ Hæc monet fabula, malorum inter se ciuium odia alenda potius, quàm extingueda, ut dum inter se digladiantur, uiros bonos quiete uiuere permittant.

¶ De Muliere ignem in mariti domum ferente. XCVII.

Vir quidam prudens uxorem ducebat, Interrogatus autem ab amicis, quid sibi uellet facula illa, quam noua nupta accersam à paterna domo effert, rursumque mariti domum ingressura accendit, et introferit: Significat, inquit, me hodie ignem è soceri mei ædibus ablatum, in domum meam inferre.

Fabula

Fabula significat, se penumero mulieres igne quemdam esse, qui mariti bona comburit.

¶ De Prætoris repetundarum damnato. XCVIII.

Prætor qui prouinciam, cui præfuerat, expulauerat, repetundarum damnatus fuerat. Cumque egregie ablata resti ueret, dicebat quidam e prouincialibus: hic noster prætor mulieres imitatur, quæ foetus concipientes, mira uoluptate afficiuntur, cum autem eos amittunt, incredibili dolore torquentur.

Fabula significat, aliena non esse surripienda, ne illa deponere coacti, merore conficiamur.

¶ De Senæ mortem differre uolente. XCIX.

Senex quidam mortem, quæ cum e uita raptura aduenerat, rogabat ut paululum differret, dum testamentum conderet, cetera ad tantum iter necessaria prepararet. Cui mors, cur non, inquit, hactenus preparasti toties à me admonitus? Et cum ille eam nunquam à se uisam amplius diceret, cum, inquit, non æquales tuos modo, quorum nulli ferè iam restant, ueruetiam iuuenes, pueros, infantes quotidie rapiebam, non te admoneram mortalitatis tuæ? Cum oculos hebescere, auditum minui, ceterosque sensus indices deficere, corpus in grauescere sentiebas, nonne tibi me propinquam esse dicebam? et te admonitum negas? quare ulterius differendum non est.

Hec fabula indicat, ita uiuendum, quasi mortem semper adesse cernamus.

De Vi-

¶ De Viro auaro Sacculum nummorum
alloquente. C.

Vir quidam auarus, qui ingentem aureorū acer-
num male partum relicturus moribatur, inter-
rogabat sacculū nummorum, quem morienti sibi
iusserat afferri, quibus uoluptatem esset allaturus? Cui
sacculus, heredibus, inquit, tuis, qui nummos à te tanto
sudore quæsitos, in scortis & cōiuijs profundent, &
demonibus, qui animā tuam æternis supplicijs mācipa-
bunt. ¶ Hæc indicat fabula, stultum esse in ijs labo-
rare, quæ alijs gaudium, nobis autem sint allatura tor-
mentum.

FINIS Fabularum Abstemiij.

PETRI PAULI PHANTINI DE
Tradotio in Hecathomythion consuma-
tissimi uiri Laurētij Abstemiij Ma-
ceraten. Tetrastichon.

Quod nemus hesperidum Panchaia, Baetra, Sabæi,
Helisium quod habet, quod Tagus, Astur, Arabs,
Cuncta tuo Abstemi nascuntur sponte uireto,
Cuius habent filiquæ seria, non apinas.

IOANNIS ANTRACINI MACERAT-
ten. in Hecathomythion clarissimi uiri Laurē-
tij Abstemiij Macceraten. Tetrastichon.

Doffi

Doctiloquos alijs scriptis superare Latinos
 Quere, sumus lepidis Græcia docta pares.
 Te Xanthi seruus technis celebravit amoenis,
 Non minus Abstemijs nos decorauit opus .

LAVREN

THI VALLEN. IN XXXIII FABV=
 larum Aesopi, è Græco in latinum sermonē tra=
 lationē ad clarissimum uirum Renal=
 dum Fonalede, Præfatio.

ROMISERAM NV=
 perrime tibi conturnices, quas i=
 pse uenatus essem, missurū . Eas
 capere ut homo uenandi insue=
 tus, cum non possem, ad uenatō=
 nem meam, id est, literas, me cō=
 uerti, & forte ad manus uenit li=
 bellus græcus, ex præda nauali, treis & triginta Aeso=
 pi fabellas cōtinēs, has omnes bidui labore uenatus sum.
 Mitto igitur ad te siue fabellas, siue maui's cōturnices,
 quibus oblectare te possis, ac ludere. Etenim si Octauianū
 Marcumq; Antonium orbis terrarū principes ludo com=
 turnicum delectatos accepimus, profecto tu uir litera=
 rum amantissimus, literato hoc genere ludēdi delectabe=
 ris. Et si quis Octauiano, aut Antonio, pugnacem ali=
 quam

quam harum auū, dono dedisset, iucundā illis rem gratā
tamq; fecisset. Ego quoq; tibi iucūdu, gratusq; ero, qd
plus triginta eius generis aues dono mitto pugnaces, ui-
strices, & si forte hoc te magis iuuat, et pingues, oble-
ctāt enim hae fabellae, et alunt, nec minus fructus habēt,
q̄ floris. Sed ne donū suū laudare insolentis sit, finem fa-
ciam. Tu si coturnices ueras, q̄ has fabellas malis, rescri-
be: mittam nanq; nō modo coturnices, sed & perdices.
Ex urbe Caieta. Calen. Maij. Anno M. D. XIII.

DE VULPE ET CAPRO.

VLPES ET CAPER
sitibundi in puteum descende-
runt, in quo cum perbibissent,
circumspicienti reditum Capro,
uulpes ait: Bono animo esto ca-
per: excogitavi nanq;, quo pacto
uterq; reduces simus. siquidē tu
eriges te rectum, prioribus pedibus ad parietem admo-
tis, cornuaq; adducto ad pectus mēto reclinabis, & ego
per terga, cornuaq; tua transiliens, et extra puteū eua-
dens, te istinc postea educam. Cuius consilio fidem habē-
ti capro, atq; ut illa iubebat optemperanti, ipsa ē puteo
prosilijt. Ac deinde, prae gaudio in margie putei gestie-
bat, exultabatq;, nihil de hirco curam habens. Ceterum
cū ab hirco ut fidi fraga incusaretur, respondit: Enimue
ro hirco,

ro hirce, si tantum esset tibi sensus in mente, quantum est
setarum in mento, non prius in puteum descēdisse, quā
de reditu exploratum habuisses.

¶ Hęc fabula innuit, iurum prudentē debere finem
explorare, antequam ad rem peragendam ueniat.

DE VULPE ET LEONE.

Vulpes nullum antea leonem conspicata, cum illi
alternus ex improviso obuiasset, ita aspectu ei=
us expauit, ut parū absuerit, quin extinguere=
tur. Quod cum iterum postea accidisset, ad aspectū qui=
dem leonis est exterrita, sed non ita, ut prius. Tertio au=
tem cum leonem eundem esset intuita, nō modo non ex=
territa, sed etiam fidenter adiens, secum collocata est et
confabulata.

¶ Hęc fabula innuit, quōd consuetudo & cōuersatio
facit, ut quę maxime horribilia & formidāda sunt, ne=
q; horrida, neq; formidolosa uideantur.

DE GALLIS ET PERDICE.

Gallos quidam domi suę cū haberet, mercatus est
perdicem, eamq; alendam, & in societate gallo
rum dedit una cum illis saginandam, eamq; gal=
li pro se quisq; mordicabant, abigebantq;. Perdix autem
apud se afflicta batur, existimans ideo talia inferri sibi
ā gallis, quod suum ab illorum genere alienū esset. Vbi
uero nō ita multo post aspexit, illos inter se pugnantes,
mutuoq; percutientes, recreata à mœrore, inquit: Equi=
dem post

dem post hoc non afflictor amplius, uidens eos inter se dimicantes.

☞ Hæc fabula innuit, uirum prudentem debere æquo animo ferre cõtumelias ab alienigenis illatas, quos uidet ne à domesticorũ quidem iniuria abstinere.

DE VVLPE ET CAPITE reperto.

Vulpes aliquãdo in domum cytharædi ingressa, dum omnia instrumẽta musica omnemq; suppellectilem scrutaretur, reperit e marmore caput scienter fabreq; factum. Quod cum in manum sumpsisset, inquit: ô caput cum magno sensu factum, nullum sensum obtinens. ☞ Hæc fabula ad eos spectat, qui corporis dignitatẽ habet, animi industriã nõ habent.

DE CARBONARIO ET FULLONE.

Carbonarius conducta in domo habitans, fullonẽ inuitauit, qui eo loci proxime uenisset, ut eiusdem in ædibus unã habitaret. Ad quem fullo, ô homo nõ est istuc factũ cõducibile. Vereor enim, ne quicquid ipse candificarẽ, id omne tu carbonaria aspergine fuscates. ☞ Hæc fabula innuit, nullum cum flagitiosis habendum esse commercium.

DE VIRO IACTABVNDO.

Vir quidam aliquandiu peregrinatus, cum iterũ domum reuersus fuisset, cum multa alia in diuersis regionibus à se uiriliter gesta iactabundus prædicabat, tũ uero id maxime, quod Rhodi omnes incertamine

certamine salendi superasset, eiusdem rei Rhodios, qui affuerunt, testes esse. Ad quem unus absentium respondens, inquit: ô homo si uerum istuc est quod loqueris, quid tibi opus est testibus? Ecce hic rhodus, ecce hic certamen salendi. Hæc fabula innuit, quod ubi rerum testimonia adsunt, nihil opus est uerbis.

DE VIRO APOLLINEM tentante.

Vir quidam facinorosus Delphos se contulit, Apollinem tentaturus, habensque passerculum sub pallio, quem pugno tenebat, et accedens ad tripodas interrogabat deum dicens: Quod habeo in dextra uiuit ne, an mortuum est? prolaturus passerculum uiuum, si ille mortuum respondisset, occidisset eum statim sub pallio clam, prius quam proferret. At deus subdola calliditatem hominis intelligens, dixit: O consultor, utrum maus facere (penes te nam arbitrium est) facito, et siue uiuum, siue mortuum, quod in manibus habes, proferto. Hæc fabula innuit, mentem diuinam nihil neque latere, neque fallere.

DE PISCATORE.

Piscator quidam demissis in mare retibus, extulit smaridem pusilli corporis, quæ sic piscatorẽ obsecrabat: Noli me in presentiarum capere pusillam et minutam, siue abire et crescere, ut postea sic adulta commodo maiore potiaris. Cui piscator inquit: Ego uero amens sim, si lucrum, quod inter manus habeo,

L licet

licet exiguum, præmittam spe futuri boni, quantūlibet magni.

☞ Hæc fabula innuit, stolidum esse, qui propter spem maiorem, rem præsentem & certam licet parvam, non amplectitur.

DE EQVO ET ASINO.

Vir quidam habebat equum & asinū. In itinere autem faciendo inquit asinus equo: Si me saluū uis, releua a me partem oneris mei. Equo illius uerbis non obsequente, asinus sub onere cadēs moritur. Tunc dominus iumentorū omnes, quas portabat asinus sarcinas, simulq; corium, quod à mortuo exuerat, equo imponit. Quo onere depressus equus, & gemēs cū clamore inquit: Væ mihi iumentorum infelicissimo, quid mihi misero male cuenit? Nam recusans partem, nunc totum onus porto, insuper & illius corium.

☞ Hæc fabula innuit, maiores debere in laboribus participes esse minoribus, ut utriq; incolumes sint.

DE VIRO ET SATYRO.

Vir quidam cum Satyro amicitia inierat, qui cum edendi gratia sederent, exorta cæli tempestate ac frigore, uir manus ad os admouens, anhelu refocillabat. Quod intuens Saurus interrogabat, quamobrem id faceret. Ille inquit, calore oris argentes manus refocillo, pauloq; post, calidiori edulio allato, cū uir iterum ad os manum cum edulio admouens, calorem
cibi

eibi tenui inspiratiōe refrigeraret, Interrogat Satyrus, quāobrem et id faceret. Respondente autem uiro, ut refrigeret edulū. Atq; ego, inquit Satyrus, tecū posthac amicitiam non exercebo, qui ex uno ore & calidū promis & frigidum. Vale.

☞ Hęc fabula innuit, deuitandā eius amicitiam esse, cuius anceps uita est, & non simplex sermo.

DE VULPE ET PARDO.

Vulpes & Pardus de pulchritudine altercabantur, & pardo suam uersicolorē pellem extollente, Vulpes cum suam præponere non posset, inquit: At quanto ego speciosior, quæ non corpus, sed animum uersicolorē sortita sum? ☞ Hęc fabula innuit, pulchritudinē animi antecellere pulchritudini corporis.

DE FELE IN FOEMINAM mutata.

Feles quædā delitium formosi erat cuiusdam adolescentis. Hanc ille ut in foeminā mutaret, Venere deprecatus est: dea miserta cupiditati adolescentuli, conuertit bestiā in speciosam puellā, cuius forma inardescens adolescentulus, adducit illam secum domum. Quibus confidentibus in cubiculo, Venus uolens periculum facere, nunquid illa cum corpore mutasset et mores, murem immisit in medium. At illa & eorum, qui aderant, & cubiculi nuptialis immemor, ē cubili surgens murem insequabatur, illum comedere cupiēs. Tunc dea indignata iterum in suam restituit naturam.

☞ Hæc fabula innuit, scelestos homines, & si conditionem statumq; mutant, tamen mores nequaquam mutare.

DE AGRICOLA ET CANIBVS.

Agricola quidã hyberno sydere in agro depressus deficientibus cibarijs, primum interfectis singulis ouibus, illorũ carnibus uescabatur, mox & caprarum, postremo operarijs bobus interemptis alebatur. Quod canes cum animaduertissent, inter se collocti sunt, dicentes: At nos hinc faciamus fugam, si enim operarijs bobus dominus noster non pepercit, ne nobis quidem parceret.

☞ Hæc fabula innuit, fugiendos eos esse, cauendosq;, qui à familiaribus quoq; manus non abstinent.

DE AGRICOLA seuiente in filios.

Agricola filios suos uidens quotidie delitigantes, neq; in gratiã inter se reducere potis esset, iussit fasciculum uirgarũ sibi afferrì, aderant autem filij illic sedentes. Quæ cum allata essent, colligauit omnes in unum fasciculum, iussitq; singulos filiorum fasciculum capere atq; confringere. Illis uero cõfringere non ualentibus, soluens postea fasciculũ, tradidit singulas uirgas eis frangẽdas. Atq; illis statim facileq; frangẽtibus, itulit: ita et uos filij mei, si perseueraueritis unanimes, præstiteritis inexpugnabiles uos hostibus, inuitosq; præbebitis. Sin minus, ipsa uestra emulatõ atque seditio

seditio oportunam uos prædam inimicis faciet.

☞ Hæc fabula innuit, æque res humanas facere uel à concordia incrementum, uel discordia iacturam.

DE MULIERE ET GALLINA.

Mulier quedam uidua habebat Gallinã quoti-
die singula oua parientem, sperans autem pro
singulis bina oua parituram, si plus tribuisset
escarum, opipare educabat. Gallina uero pinguior esse
æta, ne unum quidem ouum parturire poterat.

☞ Hæc fabula innuit, quòd homines propter luxuriam
et copiam rerum marcescentes, ab instituto retardantur.

DE HOMINE quem Canis momorderat.

Admorsus à Cane quidã, circuibat singulos, cor-
rogãs curationẽ, nactusq; quendã, qui cognita
mali qualitate, inquit: Si tu quidẽ homo conua-
lescere uis, sume crustulam panis madefactam in san-
guine uulneris porrige cani, qui te momordit, comedẽ-
dam. Cui ille subridẽs, inquit: Ego me hercle si istuc se-
cero, dignus sum, qui ab oĩbus huius urbis canibus mor-
dear. ☞ Hæc fabula innuit, improbos homines cum
maxima beneficia acceperint, tum maxime ad malefi-
cia animari.

DE DVOBVS AMICIS.

☞ Vrsus.

Dvobus amicis unã iter facientibus, sit ursus ob-
uiam, quorum unus perterritus, in arborẽ scan-

dens latuit, alter uero cum se imparem Vrsi fore & si pugnare uellet, superatum iri intelligeret, procidēs simulabat se mortuum esse. Vrsus autē adueniens aures & occipitium olfaciebat. Illo, qui stratus iacebat, usque cōtinente respirationem, ita mortuum esse credens, ursus abiit. Aiunt enim ursum nō seuire in cadauer. Mox alter, qui inter frondes arboris latuerat, descendens interrogat amicum, quidnam ad aurem ursus secum esset locutus. Cui amicus inquit, admonuit me, ne posthac cū huiusmodi amicis iter faciam. Hęc fabula innuit, deuitandos eos amicos, qui periculoso in tempore ab auxilio præstando reuocant pedem.

DE ADOLESCENTIB. ET COQVO.

Duo adolescentes obsoniū à coquo mercati communiter erant. Cæterum cum coquus quibusdam negotijs domesticis intenderet, uacaretq; , alter adolescentū partē obsonij in alterius sinū immisit. Conquerētī, qui carnē sustulerat, iurabat se nō habere: Qui uero habebat, iurabat se nō abstulisse. Quibus coquus, intellecta adolescentū astutia, inquit: Et si me lateat fur, tamen eum quem iurastis, deum non latebit.

 Hęc fabula innuit, quod si homines celamus, Deū nequaquam celare poterimus.

DE ARVNDINE ET OLEA.

Disceptabant Arundo & Olea de constantia, de fortitudine, & de firmitate: & olea quidē pro
bra

bra arundini ingerebat, ut fragili & ad omnem uentum uacillanti. Arundo autem obticebat, non longū tempus expectans. Nam cum uentus uehemens ingruiſſet, arundo agitabatur, refellebaturq; , olea uero cum uiolentiæ uentorum reluctari uellet, conſracta eſt.

☞ Hæc fabula innuit, eos qui ferocioribus ad tempus cedunt, potiores eſſe ijs, qui non cedunt.

DE TUBICINE.

ERat Tubicen, qui in militia ſignū caneret. Is interceptus ab hominibus, ad eos qui circumſtebant proclamabat: Nolite me, o uiri, innocuū iſonemq; occidere, nullum enim unquam ego occidi. Quippe nihil aliud quàm hanc tubam habeo. Ad quē illi uiciſſim cum clamore reſponderūt: Tu uero hoc ipſo magis trucidaberis, quod cū ipſe dimicare nequeas, cæteros potes ad certamē impellere. ☞ Hæc fabula innuit, quod præter cæteros peccant, qui malos & importunos principes perſuadent ad inique agendum.

DE AUCUPE ET VIPERA.

AVceps quidam ſumptis aucupatorijs retibus, ad uenandum proceſſit, uſoq; palūbo in cacumine arboris ſedente, compositas artiſcioſe arundines cum reti ad auem clanculum admouebat, ſperans illam ſe uenari poſſe. Quod cum agit, in altum intuens, iacētē uiperam pedibus preſſit, que exaſperata dolore hominem momordit. At ille iam diſſidens, me miſerū

L A inquit,

inquit, qui cum alterum uenari uolo, ipse ab altero captus pereo.

 Hæc fabula innuit, fraudulentos homines insidias suas occultare. Sæpe tamen ab aliis idem sustinere.

DE CASTORE uirilia sibi amputante.

Castor præter cæteros quadrupedes in aqua durare dicitur, eiusq; genitalia ad artē medicā sanè utilia esse. Tunc ubi uidet indagatibus hominibus captum iri (nō enim ignorat, quāobrē indagetur) ipse sibi genitalia præcidit, eaq; ad insequētes proiciēs, hoc modo incolumis euadit. Hæc fabula innuit, huius exemplo prudentes debere pro adipiscenda salute, nullam rationem habere fortunarum.

DE THYNO ET DELPHINO.

Thynus cū Delphinū insequentē præcipiti cursu fugeret, & iam iam capiendus esset, in anfractū quendam se intrusit. Delphinus quoq; ad alterū similem impetu ipso illi sus est, ad quem Thynus respiciens, iamq; expirantem uidens, inquit: Iam mihi mors non est molesta, uidens eum, qui mihi causa mortis est, mecum morientē. Hæc fabula innuit, equo animo ferre homines calamitates, cum eos, propter quos in calamitate sunt, calamitosos aspiciunt.

DE CANE ET LANIONE,

Canis quidam insiliit in macellū, Lanio in aliquatre occupato, & crepto pecoris corde fugiebat.

Ad

Ad quem Lanius cōuersus, fugientemq; aspiciens, inquit:
O canis, ubicunq; fueris te obseruabo, nō .n. sustulisti,
sed mihi cor dedisti. ¶ Hęc fabula innuit, iactu-
ram semper esse hominibus doctrinam.

DE VATE QVODAM.

Vaticinator quidā in foro sedens sermocinaba-
tur, cum quidam sibi denunciatur fores domus eius
effractas esse, omniaq; direpta quę in domo fu-
issent. Ad quod nunciū Vaticinator gemens properāsq;
cursu, se domum recipiebat. Quem currentē quidā in-
tuens, ô tu, inquit, qui aliena negotia te diuinaturū pro-
mittis, certe tua non diuinaſti.

¶ Hęc fabula ad eos spectat, qui res suas non recte
administrantes, alienis quę nihil ad eos pertinent, pro-
uidere & consulere conantur.

DE AEGROTO ET MEDICO.

Ægrotus quidā à medico interrogatus, quonā-
modo se habuisset, præter modum rīdit in su-
dorem se fuisse resolutū. Cui medicus, istud,
inquit, bonū est. Altero autem die iterum interrogatus,
quoniam modo se haberet, respondit: algoribus corre-
ptus, diu uexatus sum, & id quoq;, medicus inquit, bo-
num est. Tertio cum ab eo medico interrogaretur, re-
spondit: profluuium corporis debilitatus sum. Istud etiam
bonum est, inquit medicus. Postea autē à familiari quo-
dam interrogatus, quomodo habes ô amice? respondit:

L 5 etiā

146. FABVLAE AESOPI

etiam atq; etiam bene habeo, sed morior.

☞ Hæc fabula innuit, arguendos assentatores.

DE ASINO ET LUPO.

Asimus calcato ligni aculeo claudicabat, conspex-
toq; lupo ait: O lupe, en præ cruciatu morior,
futurus esca aut tua, aut uulturū, aut coruorū.
Vnum modo abs te muuus flagito: Educ prius de pede
aculeū, ut moriar saltem sine cruciatu: Tunc lupus sum-
mis dentibus aculeum mordicus prehēdens eduxit. Asi-
nus uero doloris oblitus, ferratos calces in faciem lupi
impexit, fractisq; illius fronte, naribus, dētibus aufugit,
lupo seipsum accusante, ac merito sibi id euenisse dicen-
te, quod qui didicerat esse lanuus iumentorū, nunc illorū
uolebat esse chirurgicus.

☞ Hæc fabula innuit, quod qui sua artificia deserunt,
transferentes se ad alia ipsis non apta, & in derisum
ueniunt, & in discrimen.

DE AUCUPE ET MERULA.

Aucups tetēderat uolucris retia, quod eminus
intuens merula, percōt abatur hominem quid ne
gotij ageret. Ille respondit, se condere urbem,
abijtq; longius, & sese abdidit. Merula uero illius uer-
bis fidem habens, & accedēs ad escam iuxta retia appo-
sitā, capta est, accurrēteq; aucupe, inquit: ô homo, si tu
quidem talem urbem cōdis, haud multos iuuenes habebis
incolas.

☞ Hæc fabula innuit, eo maxime modo
rena

rem priuatam, & rempublicam destrui, cum praesides
seuittiam exercent.

DE VIATORE ET PERA inuenta.

Viator longū ingressus iter, uouit si quid inuenisset, eius dimidiū Ioui se oblaturum. Inuenta autem postea in itinere pera, palmularum amigdalariūq; plena, comedit omnes palmulas amigdalasq;. Sed harum nucleos, illarum putamina, & cortices ad aram quandam obtulit, inquit: habes iuppiter quod tibi uerā, quod enim inueni, eius & interiora & exteriora tibi offero. Hæc fabula innuit, auarum propter pecuniæ cupiditatem etiam Dijs moliri fallacias.

DE PVERO ET MATRE.

Pver quidam in schola cōdiscipuli furatus tabellam alphabetariā, attulit matri suæ, à qua nō castigatus, quotidie magis furabatur. Procedente autē tēpore cœpit furari maiora. Tādē à magistratu deprehensus, ducebatur ad supplicium. Matre uero sequente ac uociferāte, rogauit ille satellites. ut paulisper cum ea ad aurē loqui permetterēt: quibus permittētibus, & matre festinabunda aurem ad os filij admouente, ille auriculā matris dentibus euulsit, & cum mater ceteriq; increparēt non modo ut furem, sed in parentē suā impiū, inquit: hæc mihi ut perderer, causa extitit. Si enim me tabellam alphabetariā furatum castigasset, nequaquam ad ulteriora progressus, nūc ad supplicium ducerer.

Hec

 Hæc fabula innuit, quod qui inter initia peccãdi nõ coercentur, ad grauiora flagitia euadunt.

DE PASTORE ARTEM

nauticam exercente.

PAstor in loco maritimo gregem pascebat, qui cū uideret mare tranquillum, incesit cupido navigationem faciendã ad mercatũ. Itaq; uenundatis ouibus, emptisq; palmarũ sarcinis, nauigabat. Oborta autem uehementi tempestate, & nauis mergi periclitante, omne pondus nauis in mare deiecit, uixq; euasit exonerata nauis. Paucis post diebus ueniente quodã & tranquillitatem maris admirante (erat enim sane tranquillum) respondens inquit. palmulas iterum uult, quantũ intelligo, ideoq; immotum sese fore ostendit.

 Hæc fabula innuit, eruditiores effici homines damno atq; periculo.

DE FILIO CUIVS DAM

Senis & Leone.

Filium Senior quidã habebat unicum generosi animi, & uenaticorum canum amatorem, hunc per quietem uiderat à Leone trucidari. Territus, ne forte somniũ hoc aliquãdo sequeatur euẽtus, extruxit domum quandã, quam politissimam, & laquearibus ac fenestris amœnissimam. Illuc inducens filium assiduus illi custos inhærebat. Depinxerat enim ea in domo ad oblectationem filij, omne animalium generis, in quibus & leonem.

nem. Adolescens hæc inspiciens eò amplius molestia con-
traherat. Quadam autem uice propius stans leoni, in-
quit, ò truculentissima fera, propter te, et inane somni-
um patris mei, in hac domo asseruor, uelut in carcere.
Quid tibi faciam? et hæc dicens, manū parieti incussit,
oculum leoni eruere uolens, et in clauo, qui illic latebat
offendit, qua ex percussioe manus emarcuit, succreuitq;
sanies, et febris subsecuta est, breuiq; tempore adole-
scens est mortuus. Ita leo adolescentē occidit, nihil adiu-
uante patris sophismate.

☞ Hæc fabula innuit, quæ uentura sunt deuitare pos-
se neminem.

DE CALVO CRINES EXTER-
nos gerente pro natiuis.

Caluus quidam mentitos crines gerens, dum equo
uehebatur, ecce sibi ualidior uentus illos de ca-
pite sustulit. Ritus statim magnus à circumstanti-
bus excitabatur, et ille mutuo risu ad illos inquit Quid
mirum si crines, qui non erant mei, à me recesserint, illi
quoq; recesserunt, qui mecum fuerant nati.

☞ Hæc fabula innuit, nō debere nos mœrere ob amif-
sas opes. Quod enim nascentes à natura nō accepimus
id non potest nobiscum perpetuo permanere.

F I N I S.

Acfopi.

ÆSOPIFA

BVLATORIS CLARISSIMI

Apologi è græco latini per Riniçiu facti.

ARGVMENTVM.

ESOPVS FABVLA-
tor clarissimus, natione quidem
Phrygus, fortuna uero seruus
fuit, colore niger, ac facie su-
pra modũ deformis. is quia be-
neficus semper in hospites fuit,
deca hospitalis in somnis sibi assi-
stens largita est loquelã (nã ab
initio blatero fuit) sapiẽtiãq; ac uariarũ fabularum
inuentiõẽ, quæ porrò fabule nõ parum cõducũt mor-
taliũ uitæ: nam animalia bruta fingit agere ea, quæ ho-
minum sunt actiones, quas ita ante oculos ponit, quod au-
dientium animos incitat ad uirtutẽ, nec ulli sunt homi-
num mores, quos in brutis fingendo ipse non aperiat.
Has igitur fabulas, si quis trite gustauerit, quã uiam se-
qui, quamq; uitare debeat, in priuatis publicisq; negotijs
facile comperiet. Nam in primis fabulam narrat, tum
quid fabula significet compendiosius exponit, atq; ordi-
nem alphabeti in græco secutus, qui in latino sermone
seruari non potest, hinc sumit initium.

DE

DE AQUILA ET VULPE.

AQUILA ET VULPES CON-
 flata inter se amicitia, in proximo habita-
 re constituunt, firmiorem amicitiam ex fre-
 quenti conuersatione fore putantes. Igitur
 aquila nidum alta super arbore instituit. Vulpes uero
 arborem propter inter dumeta catulos collocat. Una
 igitur dierum cum uulpes latibulum egressa pastum ca-
 tulus quaereret, aquila et ipsa cibi indiga, in latibulum
 deuolans, uulpis catulos arripuit, ac pallis suis comestum
 praeiuit. Vulpes reueniens, cognita filiorum morte atro-
 ci, ualde tristata est, et cum aquilam ulcisci non posset,
 quia quadrupes existens, uolucrum persequi nequibat,
 quod unum miseris ac impotentibus datur, aquilam ex-
 cratur, ac mala sibi imprecatur, tantum in odium cum
 uiolatur, uertitur amicitia. Contigit igitur illis diebus ru-
 ri capras immolari, cuius frustum una cum carbonibus
 accensis, aquila arripiciens sustulit ad nidum, sed uento
 uehementius spirante, nidus qui ex sceno ac materia exili
 aridaque confectus erat, incenditur. Aquilae pulli flam-
 mam sentientes, quum uolare adhuc nequirent, humi
 decidunt, uulpes confestim illos arripiciens in aquilae con-
 spectu deuorat.

*F*abula significat, quod qui amicitiam uiolant, quam
 uis quos leserint, ultionem declinant, dei supplicium non
 tamen effugiunt.

DE Aquila

DE AQVILA ET CORVO.

Aquila celsa ex rupe deuolans agnum ex omni grege arripuit: quam rem cum coruus cōspicitur, emulatione motus uehementi cum strepitu ac stridore deuolat in arietē, atq; unguis in arietis uelus ita implicat, quod inde etiā motu alarū se explicare non potest. Hunc pastor, cum ita implicatum uidet, accurrēs, coruum comprehendit, atq; alarum pennis incis. pueris suis pro lud brio dedit. Verū enim cū quispiā coruū rozaret, quēnam uolucris esset: Coruus ait, prius equidem quo ad animū aquila fui, nūc uero me coruū esse certe cognosco.

¶ Fabula significat, quod qui supra uires quippiā audit, hoc solum efficit, quod in diuersa sepius incidit, ac se uulgo ridiculum exhibet.

DE AQVILA ET SCABRONE.

Aquila leporem persequēbatur, at lepus auxiliij inops, quem tempus obtulit scabronē uidens, ab eo auxiliū implorauit, cui scabro pollicuius est tutelam ac custodiam suam. Deinde cum aquilā propinquāntem scabro conspiciatur, eam precatur, ne suum eripiat sibi seruum. At aquila scabronis paruitatē contemnens, eo coram lepore exēdit. Verum scabro sue miuræ memor, ubi aquila nidificaret, obseruat. Ecce aquila oua parit, scabro alis elatus, ad aquilæ nidum uolat, atq; oua deuoluens humi deiicit. Aquila iactura

OUORUM

uorum mœrore cœcita, euolat ad Iouem (est enim ales deo illi sacrata) ac locū ad pariendū sibi tutū dari precatur. Iuppiter sibi concedit, ut cum tempus adest, eius in sinu pariat oua. Hoc scabro providēs, globū ē stercore cœficit, atque sursum euolans in Iouis sinū demisit. Iuppiter uolens ē sinu globū excutere, oua aquilæ simul excussit. Ex tunc aiunt aquilam nunquam parere, quo tempore scabrones existunt.

☞ Fabula significat, quod nullus porro est cōtemnendus, quoniam nemo est qui iniuriam accipiat, quin cum tempus datur, se ulcisci querat.

DE PHILOMENA ET ACCIPITRE.

Philomena, cū alta quercu sederet, more suo sola canebat, eam accipiter cibū queritans cum intuetur, repēte euolat, illāq; rapit. At philomena cū se interitum iri uidet, accipitrem precatur, ut se missam faciat, quoniā ad explendū eius uentrem ipsa satis minime sit: sed pro saturitate sua, ad maiores aues ut se uertat, opus profecto fore. Eam accipiter torue cōspiciēs, ait: Stultus eqdē numū essem, si quē manibus teneo cibū, illū dimitto, amplioris spe pastus. ☞ Fabula significat, quod qui omittūt id quod manu tenent rerum maiorum spe, consilio inopes ac ratione numū sunt.

DE VULPE ET TRAGO.

Vulpes & Tragus sitientes in puteum descendunt. Verum enim post potum, cum egressum

M conspice

cōspiceret hircus, uulpes ei comiter ait: bono sis animo, nam quid salutis nostrae opus sit probe animaduerti. Si enī rectus stabis, ac pedibus anterioribus cornibusue muro adhaerebis, tuas ego scapulas cornuaq; cōscendēs, cū egressa puteū fuero, te manu cōprehēdens hinc de super trahā. Huic caper prompte deseruiuit: uulpes suo exultans egressu, circa os putei capro illudebat. At dum caper illā incusat, sibi pacta haud seruasse, ei facete uulpecula inquit: Si ea caper sapientia praeditus esses, quo pilorū ornatu istaec tua barba referta est, non prius in puteū descēdisse, quā egressus pensiculate uidisses.

☞ Fabula significat, quod homines cōsilio praediti rerum fines prius inspiciūt, quā dent operam rebus gerendis.

DE VVLPE ET LEONE.

Vulpes quae nunquā uiderat leonem, cum illi forte obuiasset, adeo pertimuit, ut mortē penē obiret. Rursum illum cum aspexisset, pertimuit, sed minime ut primum. Eum tertio cum intuetur, prope accedens, fuit ausa coram discernere.

☞ Fabula significat, quod rerum terribilia usus et cōsuetudo domestica facit.

DE CATO ET GALLO.

Catus cū Gallū cœpisset, atq; causam quereret, qui eum comedere posset, illū criminari cœpit, quod esset animal turbulentū, qui noctu clamitandō

tando haud permitteret quiescere mortales. Gallus se excusabat, quod id ageret ad eorū utilitatē, cum ad opera faciēda illos excitaret. Rursus catus ait: impius es ac supra modum scelestus, qui agis cōtinuo contra naturā, cum nec à matre, nec à sororibus te abstineas, sed per incontinentiam cum illis te commisceas. Gallus item defendebat, quod domini sui quæstus gratia id quoq; ageret: enimvero ex huiusmodi coitu gallina pariunt oua: Tūc inquit catus: excusationibus licet abundes, ego tamen ieiunare haud intendo.

¶ Fabula significat, q̄ qui prauus existit natura, cum semel deliquere animo proposuit, quā causa desit pretextus, à prauitate tamen non desistit.

DE VULPE SINE CAUDA.

Vulpes ut è laqueo euaderet, abscissa cauda cum è pudore uitam sibi mortē putaret, excogitauit aliàs dolo inducere uulpes, ut sub cōmunis commodi specie sibi singule caudam abscinderent, et sic suum dedecus leuaret. Itaq; ad unum uulpibus cōgregatis suadet, ut caudam sibi abscindant, differens, caudā non modo dedecori uulpibus esse, sed oneri graui atq; inepto. E uulpibus una ei facete rōdit: Heus soror, si res ista tibi soli cōducit, tum itidem alijs consulere haud est equum.

¶ Hæc fabula ad eos spectat, q̄ sub charitatis specie, suum commodum consulendo prospiciunt.

DE PISCATORE ET SMARIDE pisciculo.

Piscator quod mari rete tetēdit, eo Smarida cœpit pisciculū, qui parua adhuc ætate piscatorem orabat, ut dum grandis esset, atq; maiorē quæstū ex ea assequi posset, eam uita donaret. Huic piscator lepide respondit. Ego quidem mente carerem, si quod minimū mihi est lucrū, id dimitterem amplioris spe quæstus.

☞ Fabula significat, quod certa pro incertis, quamuis in eis magna insit spes, stultum est dimittere.

DE VVLPE ET RVBO.

Vulpes cū sepem quandā ascenderet, ut periculum uitaret quod sibi immere uidebat, rubum manibus cōprehendit, atq; uolam sentibus profudit, & cum grauiter saucia foret, gemens inquit ad rubum: ut me iuuares cum ad te confugerim, tu deterius me perdidisti. Cui rubus, errasti uulpes, ait, quæ pari do lo me capere putasti, quo cætera capere consueuisti.

☞ Fabula significat, quod stultū est implorare auxilium ab illis, quibus à natura datū est obesse potius quā alijs prodesse.

DE VVLPE ET CROCODILO.

Vulpes et Crocodilus de nobilitate cōtendebāt, cum Crocodilus multa pro se adduceret, ac supra modum se iactaret de splendore progenitorum suorum, Vulpes ei subridens ait: Heus amice, & si hoc tu quidem non dixeris, ex tuo corio clare apparet, quod

quod multis iam annis tuorum splendore fuisti denudatus. Fabula significat, quod homines mendaces res ipsa potissimum refellit.

DE VULPE ET VENATORIBVS.

Vulpes uenatores effugiens, ac per auia currēdo iam defessa, hominem casu reperit lignarium, quem rogat ut se quoquo loco abscondat. Ille tectorium sibi ostendit. Vulpes illud ingrediens in angulo quodam se abscondit, Adsunt uenatores, lignarium, si uulpem uiderit rogant. Lignarius uerbis quidem uidisse negat, manu uero ubi uulpes latebat locum ostēdit. Venatorum enim uenatores re haud percepta, statim abeunt. Vulpes ut illos abisse prospicit, tectorio egrediēs, tacite recedit, lignarius uulpem criminatur, quod cum saluam fecerit, nihil sibi gratiarum agat, Tunc uulpes se cōuertens illi facete ait, heus amice, si manum, opera ac mores uerbo similes habuisses, meritas tibi persoluerē gratias. Fabula significat, quod homo nequam, & si bona pollicetur, mala tamen & improba praestat.

DE GALLIS ET PERDICE.

Gallos quāmplures cum quis domi haberet, quam generat perdicem, illis compascere permisit. Sed cum Galli illam infestaret, rostrisq; percuterēt, perdix ea iniuria uehemēter perdoluit, putans quia ad uena nec eo genere esset, eas sibi inferri iniurias. Gallos deinde cum adinuicem certantes conspiceret, perdit

amota animi perturbatione ait: de cetero equidē haud
tristabor, posteaquā inter eos odiosa certamina cerno.

Fabula significat, quod homīes sapiētia praeediti mo-
derato animo ferunt iniurias ab his uel maxime sibi il-
latas, qui nec sibi nec suis parcere sciunt.

DE VVLPE ET LARVA.

Vulpes citharcedi domū ingressa, dum quae domi
parata sunt, sagaciter explorat, laruae caput
reperit arte industriosa cōpositū, quod manibus
eaviens ait: ô quale sine cerebro caput.

Hec fabula significat, quod nō omnes corpori de-
cori, eandem animo habent pulchritudinem.

DE HOMINE ET LIGNEO DEO.

Homo quidam deum ligneū domi habēs, cū ora-
uit, ut boni quippiā sibi tribueret, sed quanto ma-
gis orabat, eō res domi angustiior erat: demū ille
cōcitus ira, deum cruribus capit, & caput parieti per-
cutit illi, exciso igitur capite, multum auri exiit, quod
homo colligens ait: peruersus nimū es, atque perfidus,
qui dum in honore te habui, nihil equidē profuisti, per-
eussus uero ac uerberatus, boni plurimum contulisti.

Fabula significat, quod homo nequā, si quādo pro-
dest, id efficit uel coactus.

DE CANE AD CŒNAM UOCATO.

Vir quidam cum cœnā epiparam parasset, ami-
cum quēdam domū uocauit, Eius quoq; canis cae-
nem

nem alterius ad coenam inuitauit. Is domū ingressus, cū tantum dapium uidet apparatus, letus ipse ait: Hodie porro ita me explebo, quod die crastino comedere non indigebo. Hisq; dictis motu caudæ applaudit. Coquus uero eum conspiciens, tacitus per caudam capit, atq; illum sepius rotans per fenestram proijcit. Ille attonitus, humo assurgens, dum clamādo aufugit, cæteri canes sibi occurrunt, atq; rogitant quā opipare coenauerit. At ille languens ait: Ita potu ac dapibus me expleui, quod cū exiuerim, uiam non uidi.

 Fabula significat, quòd quibus rebus quis doliturus est, rebus illis letari non debet.

DE AQUILA ET HOMINE.

Aquilam homo quidam cū cœpisset, pennas alarum sibi euulsis, inter gallinas morari dimisit. Eam deinde quidam mercatus, pennis alas denuo munit, tum aquila uolans leporem capit, fertq; illū benefactori suo. Quam rem conspiciens uulpes, homini ait: noli hanc aquilam sicuti prius hospitio habere, ne ceu leporem te æque uenetur. Tum homo aquilæ item pennas euulsit.

 Fabula significat, quòd benefacientes sunt quidem remunerandi, improbi uero omni studio uitandi.

DE VIRO AGRICOLA.

Homo quidam agriculator existens, cum finem uita sibi adesse cognosceret, cuperetque filios

 in agro

in agrorum cultu fieri peritos, eos uocauit, atq; inquit: Filij, ego e' uita discedo, bona mea in uinea consita sunt omnia. Illi post patris obitum putantes in uinea thesaurum quēdā reperire, assumptis ligonibus, marris ac bidentibus, uineam funditus effodiunt, nullumq; thesaurū inueniunt. Verum enim uinea cum probe effossa foret, longe post plures solito fructus produxit, atq; illos diuites fecit. Fabula significat, quod labor assiduus thesaurum parit.

DE CARBONARIO ET LOTORE.

Carbonarius lotorem quendam rogauit, ut quam pretio cōduxerat domum, secum pariter cohabitaret. At lotor rei alias expertus, ait: Id conducibile haud mihi esset. Nam quae albificarem, ea omnia carbonum fauillis ipse maculares.

 Fabula significat, quod res natura dissimiles stare simul commode non possunt.

DE VVLPE ESVRIENTE.

Vulpes ingente fame concita, cum quodā in tectorio carnis frustum ac panem reposita prospiceret, tectoriū ipsum intrauit, atq; tātum comedit, quod ad ingentem tumorem uentrem distendit: et cum ex nimia uentris tumefactione inde egredi nequirit, tumens gemebat. Eius gemitum uulpes alia transiēs illac, cum audiret, illuc accedit rogatq; quid nam gemeret, deinde causam gemitus edocta, lepide ait: istic mandendum

nendum est usq; dum eo tenuis efficiaris, quanta eras cū
 intraſti, Nam eo pacto facile egredieris.

☞ Fabula ſignificat, quod nihil eſt tam durū quod tenuis
 non diſſoluat.

DE PISCATORE QVODAM.

Piſcator quidā piſcandi inexperſus, tibijs ac reti
 aſſumptis iuxta maris littus accedit, atq; ſaxo
 quodā ſuperexiſtēs, in primis tubicinare cœpit,
 putans cantu ſe piſces facile eſſe capturū. Verum cantu
 cum nullum conſequeretur effectū, depoſitis tibijs rete
 in mare demittit, ac piſces cœpit complures. Sed cum ex
 reti piſces extraheret, atq; eos ſaltantes perſpiceret, nō
 inſulſe ait: ō improba animalia, dum ad tibiam cecimi,
 ſaltare noluiſtis, nūc quia canere ceſſo, ſaltus datis aſſi
 duos.

☞ Fabula ſignificat, quod omnia probe fi
 unt, qua ſiunt tempore ſuo.

DE PISCATORIBVS quibusdam.

Piſcatores piſcatū proſecti, diuq; piſcādo deſeſti,
 fame præterea ac mœrore quod nihil cœpiſſent
 conſecti, cum abire decernunt, ecce piſcis quidā
 alium fugiens ſe inſequentem, in nauiculam ſaltat, illum
 piſcatores ſupra modum læti comprehendunt, ac in ur
 bem reuerſi, grandi pretio uendunt.

☞ Fabula ſignificat, quod frequentius fortuna id ex
 hibet, quod ars efficere non poteſt.

DE VIRO INOPE ET INFIRMO.

M 5 Homo

Homo quidā pauper cum egrotaret, dijs uouit, quod si eo morbo liberaretur, boues centum immolaret: quod dij experiri uolētes, sanitatē illi facile reddūt. Liber igitur à morbo, cū boues (quia pauper) non haberet, ossa bouum centum collegit, eaq; super altare deponens, lepide inquit: Ecce quod uoui uotū uobis nunc persoluo. At dij illum ulcisci uolentes in somnis sibi assistunt, atq; inquit: Ad maris littus pergito, ibi enim in loco semoto, auri talēta centū reperies. Ille expergefactus, somnij memor, dum pergit ad littus, incidit in latrones: captus itaq; eos rogabat, ut se missum facerent, quoniā mille talenta auri persolueret eis.

☞ Fabula significat, quòd homo mendax deos & homines pariter contemnit.

DE VULPE ET PARDO.

Vulpes cū pardo de pulchritudine contendebat, cum uarias corporis notas pardus sibi duceret decori, uulpes ei comiter ait: ego quidē lōge formosior sum iudicāda, quae non corpus sed animū uarijs notis habeo notatū. ☞ Fabula significat, quòd decor mentis est potior omni corporis ornatu.

DE PISCATORIBVS QUIBUSDAM.

Piscatores quidā è mari rete trahebāt, quod cum graue esse sentirent, letitia gestiunt, putātes multos pisces se habere irretitos: sed ut rete in terrā traxerunt, pisces quidem paucos, saxū uero ingens re-
ti inesse

ti inesse cum perspicit, longe tristantur. Quidam ex illis natu iam grandis non inurbane socijs inquit: Animes estote quietis, qppe lætitiæ soror est mœstitia, oportet enim casus prospicere futuros, illosq; ut leuius quis ferat persuadere sibi esse euenturos.

☞ Fabula significat, quod qui reminiscitur sortis humane, in aduersis minime frangetur.

DE RANIS REGEM PETENTIBVS.

Rane mœrentes quod sine rege forent, Ioui supplicatū oratores mittūt, ut regem sibi dedat. Iuppiter earū simplicitatem cognoscens, lignum in stagni medium dimisit, quod dum in stagnū cecidit, eius sonus supra modum terruit ranas, quæ cum lignum esse nouerunt, rursum Ioui supplicatū mittunt, ut regem uiuum haud mortuū sibi dedat. Iuppiter stultis earū precibus motus, hydram illis dedit in regem. Is in diem cum ranas deuoraret, tertio Iouem ranæ precantur, ut regē seuum atq; immanem ab eis amoueret. Tunc Iuppiter inquit: quem tot precibus regem exorastis, cum uobis perpetuum habetote.

☞ Fabula significat, quod sepe ea precamur, quæ impetrasse postea nos pœnitet.

DE CATA IN FOEMINAM mutata.

Cata quedā speciosi cuiusdam adolescētis amore capta, qui Venerē orauit, ut eam in hominem mutaret, Venus illius miserta, in formā hominis mutauit

mutauit eam: quæ cum longe speciosa esset, amator domum subito adduxit. Sed cum in cubiculo simul sederet, Venus experiri cupiens, si mutata facie mutasset et mores, in medium constituit murem: quem cum illa prospexit, oblita formæ et amoris sui, murem ut caperet persecuta est. Qua super re Venus indignata denuo eam in priorem catæ formam mutauit.

☞ Fabula significat, quod homo nequam licet personam mutet, mores tamen retinet eosdem.

DE SENE MORTEM VOCANTE.

Senex quidam lignorum fascem super humeros ex nemore portans, cum longa uia defessus esset, fascem humi deposito mortem uocauit: ecce mors aduenit, causam quam obrere se uocarit, interrogauit. Tunc senex, ut hunc lignorum fascem super humeros mihi imponeres, ait. ☞ Fabula significat, quod quisquis uitæ cupidior est, licet in ille subijciatur periculis, mortem tamen semper deuitat.

DE MULIERE ET MEDICO.

Mulier anus cum ophthalmiâ pateretur, medicum ad se curandum accersit, certum pretium sibi dare promittens, si eo morbo curaretur: si uero non liberaretur, nihil ei debere pacta est. Medicus uero, quoties illam ibat curatum, toties quippiam è domo clam exportabat. Mulier igitur ophthalmia curata, cum nihil suarum rerum domi esse prospiceret, medico merce-

adm.

dem pactam petenti, solucere denegat. Quamobrem uocata in iudicium, pactum quidem nō denegat, sed se curatam ophthalmia esse, id uero pernegat aiens, cū cecāeram domum multa suppellectile refertam uidebā, nunc tum uideo, ut medicus ait, nihil rerum domi esse prospicio.

Fabula significat, quod homines auariūe dediti, sibi met sepius contradicunt.

DE AGRICOLA ET CANIBVS.

Agricola quidam magnitudine hyemis in suburbanis se locauit, sed cū alimonia sibi deficeret, capris et ouibus primum uesci coepit. Cū uero in diem magis sauiret hyems, bobus quoq; nō pepercit, quod facinus cum animaduertunt canes, inuicem uerba faciunt: Quid hic stamus, inquit, cur mortē nobis incipientem non fugimus? putamus ne eum nostrae parcere uideamur, qui alimoniae gratia boues iugulauit?

Fabula significat, quod eos fugere debemus, qui in charissimos crudeliter se ferunt.

DE AGRICOLA ET FILIIS.

Agricola quidam quamplures habuit filios cōtinua seditione discordes, ac eius admonitiones perpetuo negligētes. Cum forte una domi omnes sederēt, iussit pater uirgarū fascem corā deportari, atq; natos coepit hortari, ut integrū fascem disrumperent. Cum igitur fascem cum totis uiribus frangere non possent.

possent, genitor praecepit ut soluto fasce singulatus frangerent uirgas; cum quisq; facile hoc perficeret, tunc facto silentio pater ait eis: si quando animis idem sentietis nati mihi charissimi, nec ab inimicis superari poteritis. Sed si inter uos seditiones seruabitis, qui uolet, facile uos perdet.

Fabula significat, quod fortior est unio, quam seditio quae est imbecillis.

DE MULIERE ET GALLINA.

Vidua quaedam mulier gallinam habebat, quae die quolibet pariebat ouum, putauit mulier more ingenij humani, quod fitis habendi semper sollicitat, gallinam illam die bis parituram, si plus speltæ traderet ei solito. At gallina pluri alimonia pinguior facta, id unum desijt parere ouum. Sic mulier ex quo maius lucrum quaeritabat, id caeca augendi cupiditate amisit.

Fabula significat, quod plurima cupiditate rerum, praesens quandoq; deperditur questus.

DE HOMINE A CANE MORSO.

Homo quidam cum cum canis momordisset, summo cum studio sciscitabatur, a quo sanari posset, quidam sibi obuiam factus atq; de medico rogatus ait: si uis amice fieri sanus, non est tibi opus medico. Nam si canis qui te momordit, a uulnere lingua sanguinem terget, ista cura nihil potius reperiri potest. Alter arridens uenustissime inquit: si huiusmodi utor remedio in diem

magis

magis ac magis à canibus mordebtor. Fabula significat, quod ab hominibus nequam incōmoda pro cōmodis, & mala pro beneficijs retribui solent.

DE DVOBVS AMICIS ET VRSÆ.

AMici duo dum rus uiarunt, uersa eis obuia occurrit, qua prospecta alter eorum territus, ut se saluaret, continuo arborem ascendit, alter cum uerse uiribus, posse obsistere dubitaret, uir mortuus humi iacuit resupinus, retuens statum atq; anhelitum: cum ne ore nec naso respiraret, uersa eum exanimatum existimans abiit: Dicit enim à caduere uersas omnino se abstineret: Alter deinde ex arbore descendēs, quid in aure sibi dixerit uersa, sociū rogauit. Ille urbano sermone respondit: admonitus sum ab uersa, ut cum huiusmodi amicis non proficiscar amplius.

 Fabula significat, quod eorū amicitia colenda non est, qui cum est opus, amicis subsidia denegant.

DE ADOLESCENTIBVS duobus et Coquo.

ADolescentuli duo æquis sumptibus carnes cocerunt, & curatū coquo tradiderunt. Obiter coquus dum alijs uacat negotijs, alter iuuenum carnes eas clanculū accepit, ac socio tradidit. Coquo deinde carnes queritātī, qui acceperat, se haud habere iuratum. Qui uero habebat, se nō accepisse iurabat, coquus percepto iuuenū dolo ait: Et si fallor equidem à uobis, per quem uero iuratis, res ista non latebit deum.

Fabula

Fabula significat, nullum scelus posse latere Deū.
DE DVOBVS INIMICIS.

Dvo quidam gladiatorio animo inter se inimicitias habentes una in nauis nauigabant, & cum alter eodē in loco stare cū altero nō pateretur, unus in puppi, alter in prora cōsedit. Orta autem tempestate, cum nauis periclitaretur, qui in prora sedebat, rogat nauis gubernatorē, quæ pars nauis submergi prius deberet, & cū gubernator puppim dixisset, ait ille: Mors mihi modo molesta minime est, si inimicū meum prius morti prospicio. **F**abula significat, quod inimicus, ut inimicū perdat, seipsum perdere sepius eligit.

DE CALAMO ET OLIVA.

Quanā essei fortior, durior & magis resistens canna & oliua inuicem cōtendebāt: oliua calamo humilitatem obijciebat, eò quod uentis facile cederet. Huic dicto unum arundo haud reddidit uerbum. Paulo post turbine uehementi aspirans uentus radicitus euulsit oliuam, totis uiribus sibi obistentē. Ab canna statibus se inclinans, salutem facile est assecuta.

Fabula significat, quod potentioribus sine controuersia mos est in tempore gerendus.

DE VITVLA ET BOVE.

Vitula cum bouem arantem prospiceret, illū præ se quæ nihil agebat contempfit. Sed cum immolationis affuit dies, bos quidem missus, vitula

vero ut immolaretur retenta est. Quam rem bos cum cōspicatur, surridens ait, heus vitula, ideo non laborabas, ut immolareris. Fabula significat, quod otiosis & nihil agentibus pericula quoque imminent.

DE PVERO ET FORTVNA.

Cum puer quidam iuxta puteum dormiret, fortuna illuc accedens illum excitavit inquiens, surge & hinc ocyus abi, quippe in puteum si caderes, non tuam inscitiam, sed me fortunam omnes accusarent.

 Fabula significat, quod frequenter pericula culpa nostra incurrimus, deinde abs re fortunam accusamus.

DE MVRIBVS ET CATO.

Domo quapiam quod per plures forent mures, catus presentis, illuc accessit, atque nunc unum nunc alium capiens, complures interim edo comedit. Verum mures cum se in diem consumi perciperent, ad unum coacti inquirunt secum, de cetero inferius non erit descendendum, si nolumus perditum iri omnes, sed hic superius manendum, quo catus ascendere non potest. At catus consilio murium percepto, simulans se mortuum esse, posterioribus pedibus se ad palum suspendit, qui fixus parieti erat, è muribus quispiam deorsum acute prospiciens, ut catum esse cognouit, haud infacete ait. Heus amice, & si te follem esse certo scirem, deorsum minime descenderem.

 Fabula significat, quod uir prudens semel si fallitur,

N fictis

fictis & simulatis hominibus non amplius fident.

DE SIMIA ET VVLPE.

A Pud brutorum animalium cōcilium simia ita ap-
 posite saltauit, quod omnium. ferè consensu
 rex statim fuit creatus. At uulpes inuidens ei,
 ubi uiderat carnes laqueo in fovea sitas, illuc simiam ut
 duxit inquit ad eam, Hic thesaurus absconditus est, qui
 ex lege spectat ad reges, quare cum tuus ex lege sit, tute
 ipse capias illū. Simia uulpis suasu illuc temere accedēs,
 ut se captam laqueo sensit, uulpem acriter accusat, quā
 dolo se deceperat. Ei uulpes haud illepide ait, heus stul-
 ta, quæ cum fortuna te extulisset, dominari cæteris iam
 te putabas dignam.

☞ Fabula significat, quod qui temere quippiā aggre-
 ditur, temere in aduersa incidit, ac uulgo ridiculus fit.

DE CERVO ET LEONE.

C Eruus uehementi siti cū uexaretur, ad fontē pro-
 ficiscitur, dumq; potat, suam in aqua prospici-
 ens umbrā, ualde letatus est magnitudine cornu-
 um ac ramositate, deinde pedes & crura prospiciens
 nimiū tristatus est. Hæc dum animo uertit, ecce leo ap-
 paret, ac ceruum persequitur. At ceruus fugā arripies,
 leonem per campos longe anteibat. Dicunt enim ceruo-
 rum uires consistere in pedibus, at leonis in animo stare
 robur. Quousq; igitur leo per campos secutus est cer-
 uum, cum assequi non potuit. Casu uero contigit, cer-

nam nemo intrare, ubi cornibus ad ramos implicitis, cum fugere non posset, a leone captus, cum se moriturum uideret, Heu me miserum, inquit, qui cornibus gauisus, ipsis cornibus perco.

 Fabula significat, quod que putamus nobis profuturum, ea nobis sepius obsunt.

DE AGRICOLA ET PELARGO.

Agricola laqueos in agro tetendit, ut grues & anseres ueniret, qui sata sua continue depascerebat. At simul cum illis uenatus est pelargum, qui pede tentus, rogat agricolam, ut eum soluat, missumque faciat, cum sit grus, nec specie anser, sed pelargus autem piissimus, qui parvibus semper deseruit, nec illos in senecta deserat unquam, Ei agricola surridens ait. Que dicit haud me fugiunt, nam qui sis, probe teneo, sed his simul captus cum sis, his quoque simul est moriendum.

 Fabula significat, quod qui cum improbis quopians apprehenditur crimine, pari poena plectitur cum illis.

DE AGNO ET LVPO.

Agnus in domo bene clausa existens, cum lupum ad se uenientem perspicit, illum conuicijs & maledictis persequitur. At lupo inquit ei, non tu, sed locus inaccessibilis mihi conuicia dicit.

 Fabula significat, quod locus & tempus faciunt timidos persepe audaces.

DE LEONE ET CORVO.

Iuppiter uolatilibus regem creare uolens, diem cōsiliij auibus indixit, ut qui speciosior esset, rex sibi cōstitueretur. Quam rem præsentiens coruus, ac suæ deformitatis conscius, pennis aliorū hinc inde collectis se decorauit, ac speciosissimū omnium se reddidit. Adest dies præsinitus, ueniunt ad concilium aues. Iuppiter coruum ob pulchritudinem cum regem auibus creare uellet, id aues indigne ferentes, quæq; suas à coruo extrahūt pennas. At coruus alienis pennis cū esset exutus, coruus ut erat, demum remansit.

 Fabula significat, quod qui rebus pendet alienis, illis amissis, quisnam ipse sit, cuiq; liquido patet.

DE TVBICINE QVODAM.

Tvbicen quidam tubæ sonitu pugnatū ciebat exercitū. Ab hostibus deinde per insidias captus miranda uoce clamabat. Ne abs re ac frustra occidere me uelitis, ego quidē nō pugno, nec præter tubam quippiam aliud possideo. Qui eum uinctum ducebant, huiusmodi uerba contra reddiderūt. Hanc ob rem morte dignior es iudicandus, quod cum hostibus manum cōferre deuitans, alios sonitu ad pugnam hortaris.

 Fabula significat, quod grauiori poena sunt iudicandi, qui cum ipsi iniuriam non agant, alios ad iniuriam agendam impellunt.

DE FABRO ET CANE.

Fabcr

Faber quidam catulum habebat, qui dum ipse fer-
rum cuderet, cōtinue dormiebat. Cum uero man-
ducabat, canis statim surgebat, & quæ sub mēsa
erant deiecta ceu ossa & alia huiusmodi, sine mora cor-
rodebat, quam rem animaduertens faber ait ad canem,
heus miser quid faciam nescio, qui dum ferrum cudo, cō-
tinue dormis & segnitia teneris. Rursum cū dentes mo-
ueo statim surgis, & cauda mihi applaudis.

☞ Fabula significat, q̄ seordes & somnolenti, qui ex
aliorum uiuunt laboribus, graui censura sunt coercendi.

DE MULA QVADAM.

Mula quedā nimio ordeo pinguis effecta, nimia
pinguedine lasciuiabat, secū iquies. Pater mihi
equus fuit, qui cursu celerrimus erat, et ego ei
per omnia sum similis. Parum post contigit, quòd oportuit
mulam quantū potuit currere, sed cum cursu cessa-
uit, heu me miseram, inquit, quæ equi filiam me esse pu-
tabam. At nunc memini asinum mihi patrem fuisse.

☞ Fabula significat, quòd stulti in prosperis seipsos
dediscūt, sed in aduersis suos persepe recognoscunt er-
rores.

DE THYNO ET DELPHINO.

Thynus cum eū delphinus persequeretur, magno
elatus impetu ac stridore, à uehementi fluctu in
insulam defertur, eundemq̄ in scopulum à fluctu
eodē delphinus dum se putat capere thynum, ipse quoq̄

defertur, thynus conuersus, cum delphinum expirantē animam perspicit, secū ipse ait, mors mihi molesta admodum non est, ex quo mortis autorem mori simul mecum perspicio. Fabula significat, quod quibus aduersa leuius fert, cum aduersitatum autores eadem aduersitate secum opprimi perspicit.

DE MEDICO QVODAM.

Medicus quidā cum quem curaret egrotū eum mori cōtingeret, efferētibus funus aiebat: Vir iste si se uino abstinuisset, et clysterijs usus fuisset, eum mori non cōtigisset. Ex his qui aderant quispiā medico haud infacete ait: Heus medice, ista cōsilia cū quibant, dicenda fuerunt, non nunc, cum nihil ualeant prodesse.

 Fabula significat, quòd ubi haud prodest cōsiliū, id eo tempore dare, est sane amicū deludere.

DE AVCVPE.

Auceps aucupatum calamis uiscoq; tetendit, cum turdum canere arboris desuper rānum aspexit, ut eum caperet, calamos erexit. At inter ambulandum pede altero uiperā calcauit, morsusq; ab ea cum iam iam ob uenēnū se deficere persensit, Heus me miserum, ingemuit, qui dum alium capere festino, alter ad mortem me est aucupatus.

 Fabula significat, quod quae contra alios facere nitimur, ea persepe ab alio ipsi patimur

De Castore

DE CASTORE.

Castor est animal quadrupes, q̄ in paludibus se nutrit, eius testes uarijs medelis utiles esse dicuntur. Itaq; cum quispiã cum sequitur, suæ persecutio- nis causam nō ignorās, ac pedum uelocitati fidens, quātū pōt fugit, usquequo ad locum, ne uideatur, saluus deue- niat, atq; ibi testes excidēs, in uenatores cum sibi appro- pinquant, proijcit. Et isto pacto à uenatoribus se eripit. Fabula significat, quod sapiēs, ut à periculis se eri- piat, nihil intentatum deserit.

DE PVERO OUES PASCENTE.

Pver quidam cum oues eminetiori in loco depasce- ret, sepius clamabat, heus ô à lupis mihi succur- rite. Qui circū aderāt cultores agrorū, cultū omit- tentes, ac illi occurrentes, atq; nihil esse cōperientes, ad opera sua redeūt. Cum pluries puer id ioci causa fecis- set, ecce cū lupus pro certo adesset, puer ut sibi succur- ratur serio clamat. Agricola id uerum non esse putātes cum minime occurrerent, lupus oues facile perdidit. Fabula significat, quod qui cognoscitur mentiri, ei ueritas postea non creditur.

DE CORVO ET LVPO.

Coruus cum carniū frustum rapuisset, arborem quandā supersedit, uulpes cum suspiciens, atq; carnes sibi cupiens, illum arte aggreditur. Stans igitur sub arbore, coruum laudare occipit aiens, O quā

N 4 magna

magna avis est hæc, quàm speciosa, quàm uenatrix, quàm formosa, hanc decuit esse auium regem. Nam omnia regia super alias sibi sunt aues, si modo uocem haberet. His laudibus coruus inflatus, & dici mutus haud ualens pati ulterius, dum magna uoce crocizat, carnes humi decidunt. Illas cum uulpes rapuisset, cõuersa inquit ad coruum. Heus corue, omnia decora tenes, modo mēte haud careres. Fabula significat, quòd qui adulatoribus nimium credunt, hi, quæ non putant, in aduersa sepius incidunt.

DE CANE ET LUPO.

Canis cū ante aulam dormiret, lupus superueniens, eum statim cepit, et cū ipsum occidere uellet, canis ne eū occideret rogauit. Anquiens, heus mi lupe, nunc me occidere noli, nam ut uides, tenuis sum, gracilis & macilentus. Sed herus meus nuptias in proximo facturus est, ubi si parū me expectas, ego optare māducans, atq; pinguior factus ero tibi utilior. Lupus his uerbis fidem habens, canem dimisit. Paucos post dies Lupus accedens, cum canem domi dormientē reperit, stans ante aulam canem rogat, ut sibi promissa præstet. Ei canis haud rustice, inqt, Heus lupe, si ante aulam decatero me repereris, haud amplius nuptias expectes. Fabula significat, quòd sapiens cum periculū uitat, ab illo postea continet cauet.

DE CORVO AGROTANTE.

CORUUS

COruus cū ægrotaret, matrē rogauit, ut sua pro sanitate deos precaretur ingens, mater noli plorare, sed deos potius precare, ut sanitatē mihi restituāt. Ei mater scite rēdit, quē deorū tibi fore propitiū putas? cū nullus sit, ē cuius aris sacra nō rapueris.

☞ Fabula significat, q̄ qui in prosperitate quēuis offendit, in aduersis amicum sibi reperit neminem.

DE CANE CARNES PORTANTE.

CAnis ore ferens carnes, ac flumen transiens, cum sub aqua umbram prospexit, putauit aliū esse canem, qui plus carniū deferret. Itaq; quas ipse ferabat, eas carnes sub aquas ire demisit, & ut umbrā caperet, semouit, sed carnes & umbram, quæ sane nihil erant, simul perdidit.

☞ Fabula significat, quòd cupiditate plus semper habendi, quæ tenemus, ea sæpenumero perdimus.

DE LEONE ET RANA.

LEo cum ranam magniloquam audiret, putans aliquod magnum animal esse, se retrouertit, parumq; stans, ranam ē stagno exeūtem uidet, quā idignū ibūdis statim pedibus calcauit, aiēs, nullū amplius ut te respiciat anial clamore mouebis. ☞ Fabula significat, q̄ apud uerbosos, præter linguam nihil reperitur.

DE LEONE SENE.

LEo cum senuisset, nec uictū sibi querere posset, uiam machinatus est, qui alimenta haud sibi de-

sint. Ingressus igitur speluncā, grauit̄ se agrotare iacens simulabat. Animalia illum uere agrotare putātia, uisitandi gratia ad eum accedebant, quæ leo capiēs singulatim manducabat. Cum multa animalia iam occidisset, uulpes leonis cognita arte, aditū speluncæ accedēs, leonem quo ualeat pacto exterius stans rogat. Ei leo blāde respondens ait: Vulpes filia, cur nō intro ingrederis ad me? Ei uulpes non illepidē ait, quoniā here mi animalium ingredientium perplura equidē uestigia cerno, sed egredientium uestigia nulla.

*F*abula significat, quōd homo prudēs quia pericula emmentia prouidet, illa facile deuitat.

DE LEONE ET TAURO.

Leo ingentē taurum per insidias sequēs, cum prope accessit, eū uocauit ad cœnam, inquiens, amice ouem occidi, hodie mecum, si placet, cœnabis. Taurus leoni morem gerens, ut discubuerunt cum multos lebetes, nec non magnos et plures obeliscos paratos conspiceret, & ouem ibi nullam adesse, ē uestigio abiit. Quē leo abeuntem perspiciens, cur abiret rogauit. Ei taurus haud inurbane respondit, Non de nihilo equidem abeo, cum instrumenta non ad ouem, sed ad taurum conueniendum uideam esse parata.

*F*abula significat, quōd homines prudentes minime latent improborum artes.

DE LEONE, ASINO ET VULPE.

Leo

LEO, asinus & uulpes constata inter se societate, uenatum excunt, cum multā prædam cœpissent, Leo asino mandat, ut prædam diuidat. Asinus cū cam in tres partes æquales esset partitus, optionē capiendi socijs dedit, quā partitionem leo indigne ferens ac dentibus frendens, à diuisione deposuit cum, mādauitq; uulpi, ut prædā ipsa partiretur. At uulpes illas tres partes in unū colligens, ac prædæ nihil sibi scorsum relinquēs, leoni omnia tradidit. Tūc leo uulpi ait, quis te partiri edocuit? inquit ex tēpore uulpes, asini periculū id me facere instruxit. Fabula significat, quòd aliorum pericula homines faciunt cautiore.

De Leone cuiusdam rustici filiam amante.

LEO cuiusdam rustici filiam amabat, illam cū habere cuperet, patrē uirginis rogauit, ut sibi nubere ipsam assentiret. Ei rusticus ait, nullo pacto se assensurū, quòd filia bestię nubat. Cum illū Leo torue aspiceret, ac dentibus frenderet, rusticus mutato consilio ait, se cupere ei filiā nubere, modo dentes & unguilas prius cædat euellatq; , quoniā uirgo illis rebus longe terretur. Leo id postquam præ nimio amore fecit, rusticum adiens, filiam sibi dari postulat. At rusticus leonem cum unguilis & dētibus perspicit inertem, arrepto fuste ipsum frequens pulsando persequitur.

 Fabula significat, quòd qui inimicis se committit, de facili perit.

De Leone

DE LEENA ET VVLPE.

Leena cum à uulpe sepius exprobraretur, quod quolibet partu unum duntaxat pareret catulum, ait, Vnum sane, at pol leonem.

 Fabula significat, quòd pulchritudo haud inopia rerum, sed in uirtute consistit.

DE LVPO ET GRVE.

Lvpus in gutture osse retento, cum longe cruciaretur, grui pretiũ obtulit, si illud è gutture extraheret. Grus rostro cũ os è gutture extraxit, pretiũ sibi promissum expostulat. Ei lupus surridēs, si mulq; acuens dētes ait, satis pretij tibi esse debet, qd' ex lupi ore caput sine lesione eduxeris.

 Fabula significat quòd apud improbos gratitudo nō parua habetur, si pro obsequio quis detrimentum non recipit.

DE LVPO ET AGNO.

Lvpus cum agnum inuenisset errantem, cum non cepit fortissima manu, sed causam quæsiuit, qua iure uel iniuria cũ comederet, igitur agno uerba huiusmodi fecit. Tu mihi abunde iam diu intulisti iniurias. Agnus gemēdo ait, quo modo id fieri potuit, cũ nuperrime uenerim ad lucē. Lupus denuo ait, Agrum mihi pascēdo deuastasti. Agnus, inquit ei, cum dentibus etiam carcam, id facere nequiui. Lupus rursum ait, Ex meo quoq; fonte bibisti. Ei inquit agnus, quo pacto id fieri potuit, cum aquam ex etate nondũ biberim, sed lac matris

cibus

eibus & potus adhuc mihi sit. Lupus demum ira cōcitus ait, licet tua soluere nequeam argumenta, cœnare tamō opipare intendo, agnumq; coepit ac illum manducauit. Fabula significat, quod apud improbos ratio et ueritas locum haud habent.

DE DVOBVS GALLIS intra se certātibvs.

Duo Galli intra se ruri certabāt. Qui gallinarū prior dux erat, cum ab altero superatus esset, prae uerecūdia se abscondit, alter uero uictoria elatus domus tectū statim superuolās, uehemēti alarum plausu cantuq; significat se riualem suum pugnando superasse, & de aduersario ferre trophæum, dum hæc et huiusmodi iactabūdus uoce crocizat, ecce aq̄la cibi indiga, ex alto deuolans, gallum unguibus rapit, ac pullis suis in alimoniam contulit. Quam rem qui uictus fuerat gallus prospiciēs, ceu ex hoste triumphans, in publicum uenit, ac solus gallinis libere potitur.

Fabula significat, quod qui prosperis nimium fidit, in aduersa se pius præceps incidit.

DE VATE QVODAM.

Foro urbis medio quidā uates, cuius sortem aperiebat futuram, quamobrem magna hominū frequentia stipatus, dum uni & alteri suam aperit sortem, ei nunciatur, res suas furtim domo esse ablatas. Quo audito domū curriculo dum abiit, quidam ei obuiam factus ridicule ait. Cur alios quid esset futurum monebas,

monebas, qui tu.e sortis nescius fuisti? Fabula significat, quòd homines nequam corrigunt alios, et sua crimina scire se negligunt.

DE FORMICA ET COLUMBA.

Formica sitiens in fontem descēdit, ubi dum bibere uult in aquam cecidit. Columba quaedam arbore fonti eminentem super sedens, cum formicā aquis obrui conspiceret, ramulum ex arbore rostro continuo frangit, ac sine mora deijcit in fontem, ad quē formica se applicās, ex aquis in tutum se recepit. Obiter auceps quidam aduenit, & ut columbam uenctur, calamos erigit. Formica id percipiens, pedem alterū momordit aucupi, eo dolore auceps concitus, calamos demittit, quorum strepitu columba territa, ex arbore aufugiens uitæ periculum euasit.

 Fabula significat, cū bruta in beneficos grata sint, eò magis esse debent, qui participes sunt rationis.

DE VITULO
ET CERVA.

Vitulus ceruæ aliquādo ait, cum magnitudine sis maior canibus, & pedum celeritate cursu uelocior, et ad pugnam longe cornibus munitior, cuius rei gratia mater tātoperere canes reformidas? Ei cerua inquit, surridens. Quoniam fili, licet que dicis, omnia possideam, canum latratum ferre non possum, sed præ timore fugam statim arripio.

Fabula

 Fabula significat, quòd qui natura timidi sunt, apud eos, ut audeant, nulla ualet hortatio.

D E A P E E T
I O V E.

A Pes quæ cere mater existit, quondam accedens ut dijs sacra faceret, ioui donum obtulit mellis. Qua oblatione Iuppiter letus, iussit sibi cõcedi quicquid ipsa precaretur. Apes igitur rogans, ait, illustrissime deus deorũ, ancille tuæ cõcedere uelis, ut qui eũq; ad aluare pro rapiendo melle accesserit, is simul ac pupugero eum, cõtinuo moriatur. Qua rogatione Iuppiter diu ambiguus, quoniam genus mortaliũ longe amabat, demum api ait, Satis sit tibi, q; quicũq; aluare pro rapiendo melle accesserit, si eum pupugero, & in punctura stimulum dimiseris, continuo ipsa moriaris, tibiq; uita sit ipse stimulus.

 Fabula significat, quòd inimicis quãdoq; mala precamur, quæ in nos sæpius uertuntur.

D E M V S C A.

M Vscæ, quæ in ollam carniũ deciderat, cum se in brodio suffocari sensit, secum ipsa ait, Ecce tantum bibi, tantum comedi, tantum me laui, q; iure satura mori possum.

 Fabula significat, q; prudentis est id potenti animo ferre, quod aitari minime potest.

D E

DE ADOLESCENTE QVO-

dam & Hirundine.

Adolefcens luxuriosus, cum bona patris cōsum-
psisset, solaq; uestis remāssisset, uisa ante tem-
pus hirundine, a statem iam adesse existimans,
ipsam quoq; uendidit uestem. Sed hyeme denuo orta, cū
immēso cruciaretur frigore uisa rursum hirundine, quæ
& ipsa frigore obibat, ait, O pessima auis, quæ me &
te pariter perdidisti.

☞ Fabula significat, quod quæ suo tempore nō fiunt,
ea diu stare nequeunt.

DE AEGROTO ET MEDICO.

Æger a medico rogatus quo pacto se habuisset,
plusquam esset opus, seq; sudasse respondit. Id
bonum fuisse, medicus ait. Secundo rogatus ab
eodem, quomodo se haberet, inquit egrotus, uehementi
frigore fuisse comprehensum. Id ad salutem fore, medi-
cus quoq; ait. Tertio ab eodē rogatus quo pacto se habu-
isset, inquit egrotus, cum difficultate digerere potuisse.
Rursus medicus ait, id ad salutē optimū fuisse. Deinde
ex domesticis cum quidam egrotum interrogaret, quo-
modo ualeret. Illi aeger ait. Signa ad salutem, ut medicus
ait, per plura & optima sunt, illis tū disperco signis.

☞ Fabula significat, quod qui ad uoluptatem loquun-
tur, illis aures prestare quis non debet.

DE LIGNATORE QVODAM.

Lignator

Lignator quidam dum iuxta flumen deo Mercurio dicatum ligna caederet, securis casu decidit in flumen. Multo igitur moerore comprehensus, iuxta fluminis ripam gemens consedebat. Mercurius misericordia motus lignario apparuit, suiq; fletus causam rogavit, quam simul ac didicit, securim auream deferens, utrum, quam perdiderat, illa esset rogavit, ac eam pauper suam esse negavit. Secundo Mercurius alteram detulit argenteam, quam cum pauper ille suam quoq; esse denegaret. Postremo Mercurius ligneam sustulit illam suam esse cum pauper assentiret, Mercurius cognoscens illum esse hominem uerum iustumq;, omnes sibi dono dedit. Accedens igitur ad socios lignarius, quod sibi acciderat aperit. Unus ex socijs id experiri uolens, cum ad flumen accessisset, securim in aquam deiecit, deinde stans in ripa consedit, cuius Mercurius fletus causam doctus, securim auream afferens, si quam perdiderat, illa esset, rogavit, quam cum suam esse assereret, Mercurius cognita eius impudentia ac mendacio nec auream, nec suam quoq; tradidit. Fabula significat, quod quanto deus propitior est probis, eo improbis existit infestior.

DE ASINO ET IOVE.

Asinus olitori cuidam seruiens, cum multum comederet, et parum laboraret, Iouem exorauit, ut alium dominum sibi mutaret. Itaq; Iupiter mandata ut figulo ueneat, Apud quem asinus cum laboraret, in

ret, in deportando lutum, lateres, tegulas, et huiusmodi. Secundo Iouem precatur, ut alio deseruiat domino. Iupiter iterum mandat, ut coriario uenundetur. Cui asinus multo cum labore, et pauco cibo seruiens, heu me miserum cum gemitu ait, qui dominos omittens meliores, ad deteriores perueni, apud quem, ut uideo, corium meum etiam post mortem cruciabitur.

☞ Fabula significat, quod priores dominos tunc serui desiderant, cum deteriores experiuntur.

DE LEPORIBVS ET RANIS.

Lepores in unum simul conuenerunt, ubi cum de miseria ipsorum innata dolerent gementes, quod uita eis, quam ceteris animalibus data esset miserior, quoniam homines, aquilæ, & canes ad mortem eos usque persequerentur: decernunt, melius sibi fore semel mori, quam in uita tam misera diutius permanere. Hoc certo consilio, ut se in stagnum precipitent, dum ocyus tendunt, ranæ quæ super stagni ripa astabant, ut strepitum audiunt, in stagnum desiliunt, sequæ aquis submergunt. Quam rem qui lepus præibat cum cõspicatur, reliquis ait, state, nam nobis sententia mutanda est. Quippe ut liquido uidetis animalia, quam nos magis timida reperiuntur.

☞ Fabula significat, quod cum miser miseriorem aspicit, suam æquius miseriam fert.

DE ASINO ET EQVO.

Asinus

Asinus cum equum alimonia & otio diligēti cura abundare prospiceret, cum longe beatiorem esse commēdabat, seq; nimium infelicem dicebat. Qui cum multū laboraret, & ad saturitatem de paleis haud haberet. At cum tempus belli aduenit, miles armatus equum ascendit, & cū medios decurrit in hostes, equus mucrone percussus, cadit humi prostratus. Quē asinus prospiciēs ingemuit, eiusq; misertus, sui animi sententiā mutauit. Fabula significat, quod cū paupertate, quæ mater est quietis, quis cōuenire debet, potius quàm locupletioribus inuidere.

DE ASINO ET LVPO.

Asinus quidā pede altero sentem calcavit, claudusq; factus, cū lupum ad se ueniētem cōspiceret, nec fugere posset, miserabili uoce inquit. Heus lupe, demorior equidem ē dolore, sed ex quo opus est ut tibi et coruis futurus sum cibus, obsecro quatenus tua benignitate sentem ē pede uelis extrahere, ut munere tuo, extremū sine dolore obeam diem. Dum sentem dentibus lupus euellit, asinus eum calce percussit. Lupus deinde naso, fronte ac dentibus perfractis, heu me miserum exclamat; iure hoc patior, deplorādo reiterat, qui cum essem coquus, medicus esse uolui.

 Fabula significat, quod quā quisq; nouit, ea se exerceat arte.

DE MULIERE ET GALLINA.

O 2 Mulier

Mulier quaedam gallinam habebat, quae aurea
 continua oua pariebat, putans igitur totam in-
 tus auream esse, illam occidit. Sed cum alijs gal-
 linis esse similem reperit, ubi diuitem fore se putant,
 quem primo questum habebat, cum plus habendi cupi-
 ditate amisit.

 Fabula significat, quod plus habendi cupiditate id
 saepe perdimus quod habemus in manibus lucrum.

DE RANA ET VULPE.

Rana palude existens, ceteris animalibus clamā-
 do cum profiteretur se medicam esse, pharmaco-
 rumq; peritiam, ei uulpes uenustissime ait. Qui ali-
 os curaueris, cum claudicantem curare te nescias.

 Fabula significat, q̄ alios docere quis non potest,
 id quod haud didicerit.

DE SERPENTE ET AGRICOLA.

Serpens ante agricolae cuiusdam domū latebras ha-
 bens, cum ab agricolae filio esset percussus, tam acri-
 ter ipsum momordit, qd̄ morfu ex illo puer repen-
 te obiit. Hac re cognita, magnus inter parentes gemitus
 oritur. Tunc pater mœrore cōcitus accepta securi, ser-
 pentem ut occideret persequitur, uibransq; securim, ut
 serpentem percuteret, extremū caudæ eius cecidit, de-
 inde uolens pacem cū serpente conficere, acceptis fari-
 nis, aqua, sale & melle, ad reconciliandam inter se ami-
 citiam uocat serpentē. Ei serpens sub petra latens, sibi-
 lando

lando ait, Frustra laboras bone uir, nam inter nos amicitia fore non potest. Quippe dum me sine cauda asperoxero, & tu tui filij sepulchrum, quieti animo esse nequibimus.

☞ Fabula significat, quod dum iniuriarum recens uel maxime extat memoria, odia tolli minime queunt.

DE GALLINA ET VULPE.

Vulpes gallinarum tugurium ingressa, cum gallinam nido egrotatem aspexit, eam rogauit quomodo ualeret. Cui gallina prompte respondit, meliuscule me haberem, si hinc abires soror. ☞ Fabula significat, quod inimicorum presentia nimium est molestia.

DE VIATORE.

Viator quidam cum multam uiam uiaisset, uotum Mercurio uouit, quod si quid reperiret, eius rei medium sibi offerret. Forte igitur adiuuenit peram amygdalis dactylisque refertam, & cum putaret id esse argentum, peram capiens, amygdalarum nucleos & carnes dactylorum ipse comedit. Deinde templum Mercurij ingressus, atque aram manibus tenens, uerbis ridiculis inquit ad eum. Votum Mercuri nunc per soluo tibi. Nam quas equidem res adiuueni, earum tibi offero medium, ossa scilicet dactylorum ac testas amygdalorum.

☞ Fabula significat, quod homines auaritia deorum esse facit contemptores.

DE LEONE ET HOMINE.

LEO et homo cum semel simul uiam uiarent, ac inter uiandum se quisq; uerbis cōmendaret, ecce lapides occurrūt columnæ, in quibus erat incisum, quòd homo suffocabat leonem. Quā sculpturam homo leoni ostendens ait, hic uidere licet, quāto homines leonibus ac feris omnibus præstantiores sunt, ac robustiores. Ei leo prompte respondēs inquit, Si apud leones essent ceu apud homines, qui sculpere scirent: plures à leonibus homines, quā ab hominibus leones suffocari sculptos uideres.

☞ Fabula significat, quòd homines iactabundi fingūt se fecisse, quæ facere nunquam tentarunt.

DE VULPE QVADAM.

VLPES cum racemos uuarum plenos iam ac maturescentes prospiceret, cupida de illis manducare, omnem uiam machinata est, qua illos comprehendere possset. Sed cum omnem uiam frustra tentasset, nec desiderio suo satisfacere quiuisset, mœstitiam uertēs in gaudium ait, Racemi illi adhuc nimium sunt acerbi.

☞ Fabula significat, quòd prudentis est fingere se cauolle, quæ consequi non posse cognoscit.

DE PVERO ET SCORPIONE.

PVER quidā ruri uenabatur locustas, & cum scorpione capere uellet, scorpio simplicitate eius cognita, ait ei, Heus puer, dege in pace, ac manū abstine, si non uis totus perire.

Fabula

Fabula significat, quòd qui ad utramq; partem cogitat, is quæ sequi & quæ vitare debeat, probe tenet.

DE VENATORE ET PERDICE.

Venator quidã cum quam cœperat perdicem occidere uellet, perdix gemēs huiusmodi uerba fecit ad eum. Heus perdicum auceps, si me missam feceris, ac uita donaueris, alias per plures conducam tibi perdices. Ei auceps apposite respondit. Nunc eo magis occidi dignam iudico, quòd amicos per insidias perdere polliceris.

Fabula significat, quòd qui sibi charos perdere dolo querit, is præceps in pericula incidit.

DE LEPORE ET TESTVDINE.

Testudo cū eius pedes lepus derideret, surridens inquit ad eum, si periculum in cursu feceris, quòd quam tu uelocior sim, liqdo cognosces. Cui lepus ait, te profecto fugit, quid mei ualeāt pedes, sed iudicem eligamus, qui cursum et terminum nobis diffiniat. Igitur eligunt uulpem brutorum omnium sagacissimã, quæ ut locum & cursum terminū constituit, testudo omni segnitie ac negligentia semota, iter arripies haud quieuit, donec ad terminum peruenit. Lepus uero pedibus fidens, ubi paululum quieuit, somno excitatus, quantum pedes ualuerunt, ad terminum cucurrit, ibiq; cum testudine quiescentem reperit, se cum rubore fatetur à testudine superatum.

Fabula significat, quòd studio & diligētia, nō cor-

poris uiribus, res uel maxime conficiuntur.

DE SALICE ET SECVRI.

SEcuris cū salicem caderet, ex ea ipsa cuneos fecit quibus salicē facilius scinderet. Quam rem praesentens salix, gemens eiulansq; ait. Non tantū de securi queror, quæ hominū manibus me scindit, quantiū de cuneis, qui fiunt ex corpore meo.

¶ Fabula significat, quod in aduersis, non ueri amici infestiores amicis, quā inimici sepius redduntur.

DE PVERO QVODAM FVRE.

PVer quidā è ludo literario librum socio clam auferens, suæ matri tradidit illum, quem mater cum libenter accepisset, nec filium castigasset, Rursus puer alij uestē clam abstulit, atque matri quoque detulit. Quā cum mater etiam libēter accepisset, puer castigatione carens, cum plura in diem ac maiora crescētibus annis furaretur, demū publice captus, ceu furti reus, pquestores publice damnatus est mortis. Sed cum ad locū iustitiæ duceretur, eumq; mater gemebūda sequeretur, impetrata uenia ut matri ad aurem unū loqui uerbum ualeret, ad eam cōuersus, atq; os auri matris adhaerens, uti quippiam secreto dicturus, aurem dentibus sibi abscidit. Mater uero præ dolore exclamans, mala sibi imprecatur. Tunc qui eum ducebant, cum supra modum criminarentur, non solū furti, sed quod iam impius fuerit in matrē. Ille absq; rubore inquit ad eos. Nemini uestrum

strum sit mirum, quod aurem matris dentibus abscidi.
Ipsa enim huius meae perditionis autor & causa est.
Quippe si me castigasset, cum ei librum detuli, quæ so-
cio è scholis primū clam abstuli, omisis præ timore uer-
berum furtis, ad hoc in præsentia genus turpissimæ mor-
tis non peruenissem.

☞ Fabula significat, quod qui in delinquendo ab initio
non castigatur, facinorosior in diem efficitur.

DE PASTORE ET MARI.

Pastor quidam iuxta littus maris, pecudes pascēs,
cum mare ipsum semel placidum aspiceret, nauigādi studio captus, oues pro dactylis commutauit,
quibus naui impositis, cum altum iam nauigaret, & tem-
pestate sine spe salutis fluctuaret, quæ in naui sunt, ea
omnia proiecit, atq; in portum uix se recepit. Denuo cū
oues pasceret, ac rursus mare tamē trāquillum uideret,
suo consocio ipsam maris tranquillitatem commendanti
ridicule ait, mare iterum dactylos cupit.

☞ Fabula significat, quod usus & peritia nos reddūt
in periculis cautiore.

DE PVNICA ET MALO Arboribus.

Pvnicæ & malus arbores de pulchritudine cōten-
debant, cum diu inter se uarijs et acerbis cōtenti-
onibus certassent, rubus ex proximo sepe huius-
modi cōtentiones accipiens, accessit ad eas, atq; inquit.
Satis iam satis certatū inter uos est, quiescite admodum

Et contentionibus finem imponite. Fabula significat, quod minores maiorum lites se penumero componant.

DE TALPA ET MATRE.

TAlpa cæcum natura animal est. Hæc aliquando matri ait. ingentem sentio odorem, paulo post rursum ait, excelsam aspicio fornacem. Tertio item ait, malleorum sonitus audio fabriles. Ei mater comiter ait. Heus filia, tu uti percipio, non solum oculis, sed naso et auribus orba existis.

Fabula significat, quod homines iactabundi, cum magna profitentur, tunc uel maxime in minimis redarguuntur.

DE VESPIS, PERDICIBVS

Et Agricola.

Vespæ semel et perdices siti concite, cum simul conuenissent, ad rusticum quendam tendunt, postquam ab eo petentes, atque pollicentur, quod sibi pro aqua largas referrent gratias. Quippe perdices uineam sibi eo scedere promittunt, quod plenos uites producet racemos. Vespæ uero, se uineam circuiendo custodire, ac sumeres inde amouere large offerunt. Quibus agricola inquit, duos habeo boues, qui cum nihil promittant, eandem hanc operam nihil minus præstant. Itaque satius est mihi, illis quam uobis aquam exhibere. Fabula significat, non esse illis subueniendum, qui nauci et inutiles sunt.

De Io

DE IOVE.

Cum Iuppiter nuptias celebraret, cuncta animalia sibi mœra obtulerunt, quæque pro uiribus suis, uerum enim serpens rosam legit, illamque ore tenens Ioui obtulit. At Iuppiter ut eum aspexit, palam inquit, ab omnibus dona libenter equidem accipio, uerum à serpente id haudquaquam facio.

Fabula significat, quod improborum munera, non esse sine dolis, quibus prudens sibi persuadere debet.

DE SIMIA.

Simia duos catulos parere fertur, quorum ad unum duntaxat afficitur, et ex affectu illum diligentissime nutrit. Alterum uero odit negligitque. Cōtigit autem quod quæ in delitijs habebatur, à simia in somnis fuit suffocatus, quamobrem qui neglectus erat, ad perfectam usque etatem ceu matris delitijs fuit educatus.

Fabula significat, quod hominum prudentiam fortuna proculdubio superat.

DE PVLICE.

Pvlcx cum quendam morsu aliquando stimulasset, captusque rogaretur, quis nam esset, qui mœbra sibi depasceret, ait se ex eo animalium genere esse, quibus à natura datum esset, ut eo pacto uitam uiuant, nec eum occidere uelit, cum multum mali facere ipse sibi nequeat. At homo ille surridens inquit ad eum, eo magis meis necaberis manibus, quoniam nec multum, nec pa-

runt

rum, abs re quempiam ledere licet.

☞ Fabula significat, quòd malorum, licet parum, uel multum delinquant, misereri haud oportet.

DE PVLICE ET HOMINE.

Pulex suo solito more saltans, super hominis pede resedit, illūq; morsu acriter pupugit. Qua pūctiōne homo ille grauiter concitus pulicem cœpit a unguibus obtundere uoluit. Sed pulex manibus exiliens mortem uitauit. Tum homo exclamās ait: O Hercules malorum extinctor, ecquid mihi in hunc opprimendum præsens non fuisti?

☞ Fabula significat, quòd nō in minimis, sed in magnis arduisq; rebus à dijs auxiliū quis implorare debet.

DE FORMICIS ET CICADA.

Heremis erat mediū, cum formicæ sparsum triticum apricabant. Quod cicada aspiciens, cum inedia conficeretur, accessit ad eas, ac triticum pro alimonia ut sibi concederēt, orauit. Et cū formicæ eam rogarent, quidnam æstate fecerit, num segnis & otiosa eo tēpore steterit. Illis cicada ait, neq; segnis aut otiosa steti, sed cantu cecini, quo laborem uicē uiantibus leuabam. Qua re audita, formicæ subidentes inquirunt, Si æstate cecinisti, ut uiantes delectares, nunc salta, ne frigore conficiaris.

☞ Fabula significat, q. qui, quæ faciēda sunt suo tēpore, non fecit, is in angustijs quando non putat incidit.

DE

DE VIRO ET VXORIBVS.

TEmpus erat ueris, quo quidā in delitijs educatus, cum nec iuuenis, nec senex esset (semicanus enim erat capillos) duas simul duxit uxores, unā quidem natu grandem, alteram uero iuniorem. Cum omnes eandem habitarent domum, uxor anus ut uirum in amorem suum totum pelliceret, quotidie uiro caput pertractans, nigros sibi euellebat capillos. Pari studio iunior ut ab anus consuetudine illum amoueret, albos euellit capillos. Postremo ita illum depilarunt, quod caluum atq; ridiculū non sine summo opprobrio uirum reddiderūt.

Fabula significat, quod nulla melior salus senibus existit, quam sceminis carere, & maxime iunioribus, nisi penitus obrui se uelint.

FABVLARVM AESOPI
FINIS.

GVLIELMVS

MVS CANONICVS DI-

ni Aurelij Augustini Florentio suo illustri
stri Baroni Iselsteino.

S. D.

Fabulas

ABVLAS ABSOPI

cum ex oratione ligata in soluta
tam uertissem, tibi florentissime
Florenti dicari placuit, quans
enim sis amans literarū ex meo
Antonio uiro literatissimo facile
intelligo. Nam eum tu quidem

quod eruditum scires, acciuisi, & is tui amantissimus
est, cum ob alia quaedam, tum ob amorē tuum erga li-
teratos. Neq; illud praterire debeo, me quoq; à te uche-
menter amari, & te cōmendante magistro Antonio suc-
censum desiderio nostri. Apprime sanè decere solet,
qui genere sit illustris, eum esse amicum & familiarem
literarum, quæ ut cætera commoda earum silcam, uel
sole adeo faciūt immortalem. Erit autem harum fabu-
larum lectio tibi, ut opinor, utilis, quippe ubi multa ad
bene uiuendum apposita inuenies, grata certe earum le-
ctio, & incūda non esse non potest. Haftenus autem eas
illis, qui alias cōplures scripserunt, fuisse neglectui sa-
tis miror, nec equidem tamen scripturus fuisset, ni &
Titus Linius harum in historia meminisset, & Flaccum
nostrum in epistolis usum uiderem, et Quintilianū in-
stitutionum libris utendum suadere cernerem. Sed satis
iam exordij, illud te admonitum uelim, ne sis inscius, ani-
mantes, quæ iam mutæ sunt, olim fuisse loquaces. Vale,
& me, ut facis, ama.

Petri

PETRI AEGIDII ANTVERPIA.

ni Endecasyllabon, ad Lectores.

Quis noscere fabulas iocosas
Aesopi cupis, hunc nouum libellum
Limatum, nitidum, eruditulumq;

Exili tibi compara moneta.

Quo nec tersior est, uenustiorq;

Nec iucundior est, facetiorue,

Seu purum inspicias stilum latinum,

Sex tu bestiolas legas loquentes.

Quin & sensiculis scatens amoenis,

Vt uita instituenda cuiq; monstrat.

Hunc nec barbarus ore zoileo

Pinsit, deprimet, atq; lancinabit.

Hunc uel religiosi probabunt,

Qui fracti piceo caput cucullo

Ipsis sunt Cynicis seueriores.

Nullus quippe doce: feros amores,

Vel (quae ledere testulam iuuent &

Possent) illecebras licentiores.

Sed quid plura moror ? libellus iste

Prorsus nobilis, elegans, latinus,

Horarum est simul omnium libellus.

Lipsie Nicolaus Faber excudebat.

Anno M. D. XXXVI.

